לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', ח' באלול תשמ"ז, 2 בספטמבר 1987 / שנה מ"ה מס' 13436 / המחיר –.1 ש"ח כולל מע"מ

חרדים תקפו באכזריות רב ספרדי

עשרות חרדים בקרית צאנז בנתניה תקפו אמש את הרב שמעון מצרי, כאשר יצא מביתו ברחוב עקיבא בקרית צאנז. כתבת עתי"ם מוסרת, כי הרב מצרי הוכה באכזריות והועבר לבית החולים לניארו בנתניה, שם אושפז כשהוא סובל מחבלות פנימיות. הרקע למעשה הוא סיכסוך על רקע עדתי בין מספר משפחות ספרדיות המתגוררות בקרב כ־500 משפחות אשכנזיות בקרית צאנז בנתניה.

הרב מצרי (38) אב ל־8 ילדים משמש מוהל בנתניה והוא תלמיד בכולל הרב שלוש, רבה הראשי הספרדי של העיר נתניה. לפני שפונה לבית החולים סיפר שקראו לעברו „ספרדי מלוכלך" ו„ככה יעשה למי שפונה לעתונות החילונית". הרב חשף את מצוקתו בעתון הרשות בראשית השבוע והיה נתון מאז לאיומים. (עתים)

פקעה סבלנות המשטרה ● הזהירה את ועד עובדי התעשייה האווירית:

מהבוקר — יד קשה כלפי מפירי סדר

בפגישה אמש התחייבו ראשי הוועדים לתאם מהיום כל ההפגנות עם המשטרה ולשמור על החוק ● בהפגנות אתמול חלה הקצנה: 8 מפגינים נעצרו בת"א ו־7 בבאר־שבע ● נפתחו תיקים נגד נהגי „אגד" שהסיעו העובדים למרכזי הערים ללא אישור ● עובדי התעשייה האווירית שיבשו הסדרים באולם הנוסעים בנתב"ג ופלשו למסלולים ● צרו על קיסר וניסים בוועה"פ ופוצצו טקס חנוכת מפעל מים בגליל התחתון

מאת זהבה מוזס
כתבת „על המשמר"
ומאת כתבינו
לענייני תעופה ועבודה

בפגישה שנערכה אמש, בתחנת המשטרה בנמל התעופה, בן־גוריון בין ועד עובדי התעשייה האווירית לבין מ"מ מפכ"ל המשטרה ניצב יגאל מרכוס, מפקד מחוז המרכז ניצב אנוש גבעתי ומפקד מחוז ת"א גבי אמור, התחייבו עובדי התעשיה האווירית שלא יקיימו עוד פעולות מחאה ללא תיאום ואישור המשטרה, באופן שכל פעולותיהם מהיום תעשינה באופן חוקי.

החלטה זו התקבלה לאחר שאתמול חלה החמרה בהתנהגותם של המפגינים וניכרה הקשחה בטיפולה של המשטרה בהפרות־הסדר הרבות שהיו ברחבי הארץ.

פתחו תיקים

המשטרה הודיעה אתמול כי תפתח תיקים פליליים לנהגי „אגד" שהסיעו את המפגינים, למרכזי

(סוף בעמוד 4)

„גיחת הפצצה" בקרייה

מפגינים, מעובדי התעשייה האווירית, התפרצו אתמול למשרד הבטחון בקריה בת"א, כשהם נושאים על כתפיהם דגם של מטוס ה„לביא". (צילום: אי.פי.)

מנכ"ל התעשייה האווירית לעובדים: לכבוש הזעם ולשוב לעבודה תקינה

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

„ציבור העובדים מתבקש לחזור מיד לעבודה תקינה ולכבוש את רגשי הזעם והצער, כיאה לציבור עובדים מסור, אשר תרם רבות לבטחון המדינה ולכלכלתה". זה עיקרו של מכתב בחתימתו של משה קרת, מנכ"ל התעשייה האווירית, שחולק אתמול לכל העובדים במפעלי התעשייה האווירית. קרת אומר שעם כל ההבנה לביטויי התסכול והאכזבה מהחלטת הממשלה, אין הנהלת החברה יכולה להיות אדישה להפרת החוק, לשיבוש הסדר הציבורי ולשיבושים הנגרמים למהלך העבודה התקין. קרת מרגיש כי האירועים האחרונים מדרדרים את החברה לנקודה מסוכנת ביותר. הוא סבור כי היענות העובדים לפניית ההנהלה, היינו חזרה לעבודה, תבטיח את צמצום הנזקים מביטול הפרוייקט ובכך יובטח עתיד החברה לטובת ציבור העובדים ובני משפחותיהם.

אזרחים מבקשים לעזור לאושרית ● עמוד 2
כהנא מטריד את מסראווה באטלנטה ● עמוד 2
איפול מוחלט על משפט ואנונו ● עמוד 4
בית־אלפא לא ייצא כבאיות לדרא"פ ● עמוד 4
פגישה היסטורית: האפיפיור והיהודים ● עמוד 5
הוסכם: 100 ש"ח לבעלי שכר נמוך ● עמוד 15
נפתחה שנה"ל – תקלות מעטות ● עמוד 15
פרס ייפגש עם עמיתו התורכי ● עמוד 8
הקרב הגדול במשוכות ברומא ● מדור הספורט

יש גבול

הפגנות עובדי התעשייה האווירית, הנמשכות זה שלושה ימים, הגיעו אתמול לשלב של הסלמה מסוכנת. בנוסף לשיבושי התחבורה בצמתים שונים בארץ, עשו המפגינים על־פי התכנון של מטה המאבק, פעולות שנועדו לשבש את לוח הטיסות בשדה התעופה בן־גוריון, התנפלו בצמתן הארץ על שר־האוצר, פרצו למחנה הקריה ומטכ"ל ועוד פעילויות שמזמן חרגו מכללי המאבק המקצועי המקובלים. נוצר רושם שעובדי התעשייה האווירית מוסתים על־ידי גורמים בצמרת התעשייה למאבק, שמטרתו לא הבטחת תעסוקה. אלא נסיון לכופף את הממשלה ולאלץ אותה בכוח לשנות את החלטתה בעניין ה„לביא".

זכותם של עובדי התעשייה האווירית להאבק על המשך תעסוקתם כשם שחובתם של הממשלה, אשר החליטה על ביטול ה„לביא", לפעול מייד לביצוע תוכניות חלופיות, אשר יקלטו את העובדים שיפוטרו מן התעשייה האווירית. אבל העובדים אינם יכולים להכתיב לממשלה את המשך הפיתוח והייצור של ה„לביא", המחייבים השקעת של מיליארדים נוספים. לא ייתכן להשלים עם הלחץ, אשר יחייב לכופף את המדיניות הבטחונית והכלכלית לרצונם של העובדים להמשיך בפרוייקט. אשר מראשיתו נועד לכשלון. נכון, אין זו אשמתם של העובדים, אך אין הם יכולים לדרוש מן הממשלה השקעה בזבזנית נוספת של מיליארדים בשביל המשך המחדל. למרבה התמיהה דווקא ראשי התעשייה האווירית גורמים להתססת של העובדים על־ידי הודעות מטעות, כי מ„מחר יפוטרו 3000 עובדים", דבר שאין לו בסיס, כפי שמתברר מדברי שר־הבטחון יצחק רבין. גם הדברים של אותם אנשי צמרת בתעשייה האווירית, כאילו אין לסמוך על התעסוקה בתוכניות חלופיות, נועדו להמריד את הפועלים להמשך הפגנות והתרפתן עד כדי הפרת סדר ברורות הגובלות במרי אזרחי.

עובדי התעשייה האווירית ייצאו נפגעים מפעולות חסרת־אחריות זו מפני שיאבדו את אהדת הציבור, וגם לא יצליחו להכתיב לממשלה רוויזיה של החלטתה. אין להעלות על הדעת, כי קבוצה כלשהי של האוכלוסיה תוכל במשטר דימוקראטי לאלץ את הממשלה להיכנע למפגן כוח של המתנגדים להחלטה כזאת או אחרת של הממשלה. אם ייווצר תקדים כזה, יהיה זה סופו של המשטר הדימוקראטי בארץ.

כל עוד עובדי התעשייה ייאבקו בצדק על מקום עבודה, ועל הבטחת הכנסתם, הם ראויים לתמיכה מלאה של הציבור כולו, אך מרגע שהמאבק הזה ילבש אופי אנטי דימוקראטי ואלים, תוך עימות עם כוחות המשטרה, אין מנוס מלומר להם – עד כאן: שום תביעה, תחת מוצדקת ביותר, לא תצדיק השלמה עם נסיון להשליט תוהו ובוהו בארץ.

ניסים ידון עם שולץ במימוש „ההטבות" בתמורה לביטול ה„לביא"

ייצא בשבוע הבא לוושינגטון ● שר־הבטחון לא יסע לפי שעה לארה"ב – אולם יתדרך שר־האוצר בנושא ● מקור צבאי בכיר מזהיר מכניעה ללחצי המפגינים ומהפניית פרוייקטים לתעשייה האווירית שאין בהם צורך לצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מקור צבאי בכיר מתריע על האפשרות שמערכת הבטחון וצה"ל לא יעמדו מול הלחצים האדירים .וגלי ההפגנות של עובדי התעשייה האווירית ויפנו לתעשייה זו עבודות ופרוייקטים שצה"ל לא זקוק להם על פי סדרי העדיפויות שקבע.

המקור הבכיר אומר כי על צה"ל והנהלת משרד הבטחון להיצמד להחלטת הממשלה מבלי לתת לה פירושים, ואת תוך סיוע לתעשיה האווירית בכל שיתאפשר, ללא „חריגות" להשקטת העובדים.

במערכת הבטחון נערכים לקראת שורת דיונים צפויים עם הממשלה האמריקנית על ההטבות הכספיות והאחרות שהובטחו לישראל במסעו האחרון של רבין בוושינגטון בתמורה לביטול ה„לביא". רוב

(סוף בעמוד 2)

„התחייה" תובעת מרה"מ דיון חוזר ומשמעת סיעתית — שמיר: אשקול זאת

יעצו לו להקדים הבחירות, לחייב כל השרים, ללא־יוצא־מהכלל, בהצבעה אחידה, ונזפו בו על מה שכינו „הנסיבות המבישות והתבוסתניות שבהן התקבלה ההחלטה על ביטול הלביא" ● השר המר: צריך להאזין לאנשים הטוענים שיש להם נתונים חדשים

מאת דורית גפן,
כתבתנו לענייני מפלגות

ראשי „התחייה", הח"כים גאולה כהן, רפאל איתן וגרשון שפט, נפגשו אתמול ביוזמתם עם ראש־הממשלה כדי לדון עמו בדרכים שונות להציל את פרוייקט „הלביא". נציגי התחייה דרשו מראש־הממשלה לקיים דיון חוזר בממשלה, נוכח מה שכינו הנסיבות המבישות והתבוסתניות שבהן התקבלה ההחלטה על ביטול פרויקט „הלביא".

לחייב משמעת סיעתית

עוד אמרו לשמיר כי בדיון חוזר כזה עליו לחייב את כל שרי הליכוד, ללא יוצא מן הכלל, במשמעת סיעתית. נציגי „התחייה" הביעו את דעתם שבנושא „הלביא" ראוי אף לשקול את הקדמת הבחירות.

לכתבתנו נודע כי נציגי „התחייה" התרשמו מדברי ראש־הממשלה כי אינו פוסל דיון חוזר בהתאם לנסיבות, אבל לדעתו יש לשקול את המעשיות של ההצעה לדיון חוזר, ואת השאלה אם יש לכך רוב.

לבדוק נתונים חדשים

השר לענייני דתות זבולון המר אמר אמש כי לא שינה את דעתו על הצורך בהפסקת ייצור ה„לביא", אך עם זאת הוא סבור שיש להקשיב בהערכה ובכבוד לאלה הטוענים שיש להם נתונים חדשים, והדברים צריכים להיבחן ולהיבדק באופן הרבה יותר יסודי.

(סוף בעמוד 2)

אל מנויי „על המשמר"
מוסף
„התעשייה הקיבוצית"
ובו 84 עמודים
יחולק למנויים מ.ח.ר.
יום חמישי, 3.9.87
נא להשאיר את תיבות־הדואר פתוחות

חוכמת זקנים/הציבור

טוב עשה המערך כאשר ויתר על אהדתו הרגעית של „הציבור הרחב". הציבור משנה את עמדותיו בקצב מהיר אפילו מזה של פרנסיו, כמאמר האיטלקים: „כל הבונה על ההמון, בונה על חול".

דוביק רוזנטל

„המשמר" בשטח/תעשייה אווירית

חסימה לברעם

עובד התעשייה האווירית קוממי החל לאבד את סבלנותו לאחר השעה 11 בבוקר. הוא ניצב יחד עם עשרות רבות של חבריו לעבודה מול בית מפלגת העבודה ברחוב הירקון 110 בתל־אביב. האנשים התגודדו בקבוצות. על ראשי רבים היו כובעים עם סמל ה„לביא". בידי אחדים היו שלטים, ומפעם לפעם נשמעו קריאות וסיסמאות לעבר מרכז מפלגת העבודה. מסביב היו מפוזרים שוטרים, אנשי משמר הגבול, ושני פרשים משטרתיים.

הכניסה לבית מפלגת העבודה היתה חסומה בגדרות של המשטרה. למה אף אחד לא יורד אלינו — שאל קוממי, שלדבריו אינו משתייך לאף מפלגה. מה הם מתחבאים, ממה הם פוחדים? הוא לא ידע, כי שמעון פרס, שנסע לכיוון תל־אביב, נאלץ לעשות „אחורה פנה" ולחזור לירושלים, מאחר שחבריו של קוממי סגרו את הכביש מירושלים לתל־אביב.

גם מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, שהזמין את הכתבים הפוליטיים לתדרוך שגרתי (הפגישה נקבעה שבוע לפני החלטת

צילום: מאיר פרטוש

הממשלה), נאלץ לשוב לירושלים בגלל חסימת הכביש לתל־אביב. שעה קלה מאוחר יותר מגיעה תגבורת של עוד כמה מאות מפגינים, שעושים דרכם באיטיות לבית מפלגת העבודה. תוך כדי צעדתם ברחובות תל־אביב הם חוסמים כמה צמתים ראשיים. השיטה שלהם פשוטה — מגיעים למשל לצומת פרישמן־בן יהודה, ונעצרים. גם הטורים הארוכים של המכוניות, משני הכיוונים, והצופרים הקולניים של הנהגים העצבנים. לא מזיזים אותם. רק לאחר דקות ארוכות ממשיכה השיירה במורד רחוב פרישמן עד לבית מפלגת העבודה.

דורית גפן

אזמל/מדינאים

מיהו ההמון

מבלי להיכנס לוויכוח ההיסטוריוזופי, שהיה חביב על אבות המארכסיזם, מהו תפקידה של האישיות בהיסטוריה, התברר לכל ישראלי, שהאזין לכלי התקשורת, ששני אישים נכבדים קבעו את גורל ה„לביא": שר התיירות והמשפטים, ושרת הבריאות. סיסמת היום היתה „על חודו של קול". במחי קול וחצי (הרי שרת הבריאות רק נמנעה מהצבעה...), שונו פני ההיסטוריה הצעירה, הנוטה לחזור על עצמה בוואריציות, כאילו כתב אותה מלחין מוכשר.

הם אשמים. שריר בפטפטת שלו על המכבש המפלגתי, פליטת־פה שאפשרה למערך להתגבר על מזימותיו של שמיר.

למעשה, הרי זו שטות גמורה. את הכף לא מכריע מי שמצביע אחרון, ואין מוקדם ומאוחר בהצבעה.

וזה מזכיר לי סיפור חביב, על כך ש„המון" הוא, בעצם, איש אחד. למה?

בבקשה. תגדיר לי. בבקשה, האם לדעתך אלף איש זה המון.

חיובי.

או. קיי. 500?

כן.

300?

כן.

בסדר. 200?

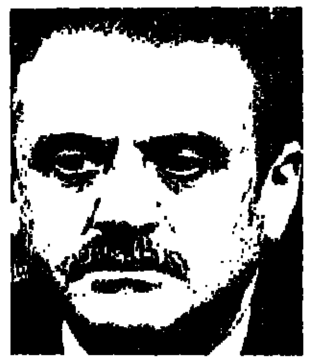

לא, 200 זה כבר לא המון.

אם כך, האיש ה־201 הוא שמהווה למעשה את ההמון.

שריר ואלמוזלינו הם במקרה זה רק אחרון, אחרון חביב. גם אם הם ודעותיהם כלל אינם חביבים עליו, הם הסך־הכל האיש ה־201. ומי שסבור שהקליע יורה ולא הרובה, ובעיקר האיש הלוחץ על ההדק, כדאי שילמד קצת לוגיקה, לפני שהוא מטיל אחריות מוגזמת על אנשים, שכדרך־מקרה מהווים לשון מאזניים, אבל לא את המשקולות הכבדים, המונחים על שתי כפותיהם.

גיורא מנור

בשטח/לימודים

אושרית גונבת דעת

נא להכיר: אושרית, בת 13.5 מבאר־שבע. אין לה נעלי רייבוק ולא ילקוט חדש. אין לה ספרים, אין לה מחברות. אפילו עט אין לה. בשבוע שעבר נרשמה העבירה הפלילית הראשונה שעשתה בחייה: היא גנבה 270 שקלים משכנה, כדי לקנות ספרים ולשלם את שכר הפנימיה שלה (פנימיית עין־כרם. 49 שקלים בחודש). מצפונה ייסר אותה והיא גילתה לאביה שגנבה. האב שלח אותה מייד להחזיר את הכסף. כשניסתה להחזיר — נתפסה.

האב, נכה כמאה אחוזים, אלמן, מובטל, מפרנס את אושרית ואת אחיה בכספי קיצבת הנכות, הילדים והשארים. יחד: כ־450 שקלים בחודש. ביום שגנבה אושרית כסף ניסה אביה להתאבד. יש ילדים הוא אומר במרירות, שאוכלים גלידה כל יום. הילדים שלי אומרים תודה כשהם מקבלים עגבניה. נכון לעכשיו, אושרית לא יכולה להתחיל ללמוד. שכר הפנימיה לא שולם. אין לה ציוד בסיסי. היא עדינה, נעימה, ואוהבת אהבה גדולה את אביה ואת האח בן ה־9, ילד חרש־אילם. בחופשת הקיץ נשארה בפנימיה ועברה בשטיפת רצפות. „רציתי להתרחק מהשכונה", היא אומרת. „עכשיו, אם לא אלך לפנימיה, אני מפחדת שאתדרדר לפשע, כמו רוב הילדים שגרים לידי. אני רוצה ללמוד. אני רוצה מקצוע. אנחנו יושבים בבית, אני, אבא ואחי, ובוכים כל הזמן. אני לא יכולה לסבול את זה".

יש גם תגובה רישמית. ממלא מקום ראש עירית באר־שבע, והממונה על תיק החינוך רפי שיטרית: „המשפחה מוכרת לאגף הרווחה ומטופלת בהתאם".

שלי יחימוביץ

בשטח/קריית־שמונה

התפייסות פושרת

בערב של קירוב־לבבות, שהתקיים אמש בקרית־שמונה, במדשאה שמאחורי בניין העירייה, בלטו אולי בהעדרם כמה מן החתנים. בין יותר מ־1,550 איש, שהצטופפו על הדשא הירוק והמטופח, היו רק עשרות קיבוצניקים, ולא המאות שציפו להם מארגני הערב, אנשי תנועת „עם אחד עם יפה".

כאשר פורסם, לפני יותר מחודש, מאמר שיטנה נגד התנועה הקיבוצית, הרוצה, כביכול, לחסל את העיר, דבר שלא הצליחו לעשות המחבלים, לדברי בעל־המאמר, הלהיבה התגובה הציבורית את ראשי התנועה, אשר החליטו לקיים בקרית־שמונה עצרת, שתמנע מלחמת־אחים בעיר, בין תושביה לבין הקיבוצניקים בסביבתה.

לקראת הערב, הביעו רבים את ספיקותיהם בכל הקשור לנחיצות קיומו של מיפגש כזה. עובדה היא, שראשי העיר וההתיישבות העובדת שבקרבתה עשו כל שביכולתם להמעיט באיזכור המטרה המוצהרת של קירוב־לבבות על רקע סכסוכים, והעדיפו ליצור אווירה של מיפגש סתמי, לקראת פתיחת שנת־הלימודים, להרגיש שבת־אחים גם יחד.

זלמן גסטנר, ראש המועצה האזורית הגליל העליון, ציין, שבתוכנית הלימודים בולט בהעדרו מקצוע „עם אחד עם יפה", ויש לתקן בהקדם את המעוות, כדי להדק את הקשר בין התושבים. הוא גינה בחריפות את אלה, שבקלות רבה מסוגלים לסכסך בין המרכיבים השונים של אוכלוסיית האיזור.

ראש עיריית קרית־שמונה פרופסור אורן, אשר בלשון המעטה אפשר לומר, שלא התלהב במיוחד מרעיון ה„סולחה", העריך להגדיר את הערב כמיפגש חברתי גרידא, בין קיבוצניקים לעירוניים.

אפילו מארגני הערב העדיפו במהלכו להבליט את העובדה, שהוא נועד להיות פתיחה לשנת פעילות של „עם אחד עם יפה". נוסף לאמנים ידועי־שם, כיפה ירקוני, מירי אלוני ואריק סיני, אנשי ציבור במעט מכל רחבי הארץ, בכללם השר יעקב צור, מזכירי התנועות הקיבוציות וראשי ההתיישבות העובדת.

בקיצור נמרץ סיכם את האירוע אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, אשר בדרכו הישרה אמר, שהוא „מאמין ארוק בכך, שהבטחון לא קשור רק בצבא, אלא גם ברוחם של התושבים. מכיוון שאירוע כזה מחזק את רוחם של התושבים, הוא בוודאי טוב לבטחון הצפון והלוואי שנוכל להרבות במיפגשים כאלה."

יהודה צור

ציורמצב

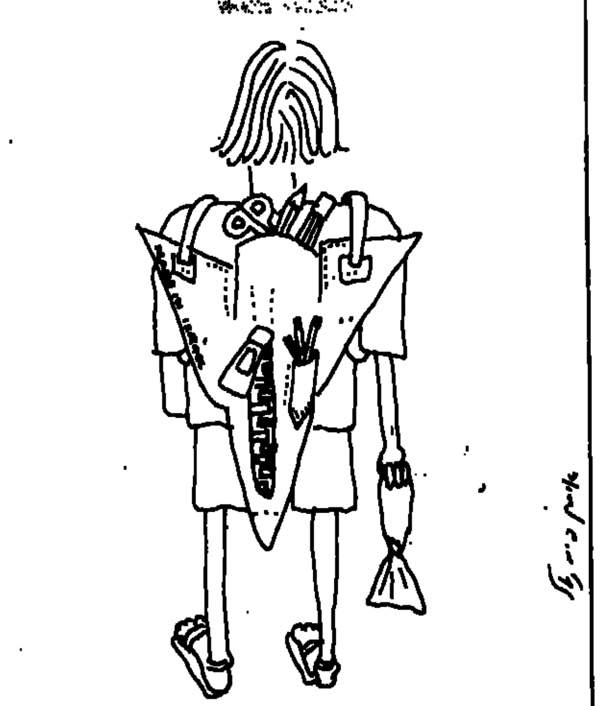

אח"מ/רוברט רדפורד

נקי, מאוד נקי

הקסם עבד פעמיים. תחילה ב„קיד וקסידי", ואחר־כך ב„העוקץ". מאז, כבר 14 שנה, מנסים מפיקים ותסריטאים להפגיש את פול ניומן ורוברט רדפורד לסרט משותף. כעת, מסתובבת שמועה עקשנית בהוליווד, על־פיה ישובו שני הסופרסטארים בסרט נוסף ושמו „צייר האהבה".

ובינתיים. מתכוננים המעריצים, ובעיקר המעריצות, לסרטו החדש „מלחמות מילגרו בינפילד". הוא הבמאי. נסיון הבימוי הראשון שלו „אנשים פשוטים", הביא לו אוסקר. ובינתיים, הוא לא רץ מסרט לסרט, מתפקיד לתפקיד. מעדיף את החווה ביוטה. מעדיף את השלווה ואת העיסוק, הכמעט כפייתי, באיכות הסביבה, אנרגיה סולארית. עדיין עם האידיאלים של שנות ה־60'. והוא, צריך להזכיר, כבר לא ילד, בן 51.

למעריצות, הוא סמל־הסקס האמיתי. לי צעירים כמו ריצ'ארד גיר או טראבולטה. „מה זה בכלל. סמל־סקס?" הוא תמה. „מה שחשוב לי, זו איכות ההופעה בסרט. הסקס־אפיל לא חשוב." זה מה שהוא אומר, אבל הנשים, בעיקר הנשים, חושבות אחרת. גם הנשים שהופיעו לצידו. סצינות האהבה עם שחקניות כפיי דאנוויי, ברברה סטרייסנד ולאחרונה, דברה ווינגר, הציתו את הדמיון, לא רק דמיון, גם הביאו לפירוד מאשתו לולה. 27 שנים היו נשואים, עד שבאה הופעתו של רדפורד עם דברה ווינגר, בסרט „משפט הנשרים" וכל העולם ראה איך המיטה נמסה תחתיהם. בינתיים, לא התגרשו. אבל הם כבר לא ביחד וזה בהחלט לא לטעמו של רדפורד, המנסה תמיד לגלם, בסרטים ובמציאות, דמות חיובית ונקיה מכל רבב. כל כך נקיה, שהוא סירב להופיע בסרטים העלולים להכתים את דימוי האולי־אמריקן־בוי שלו. הוא דחה, לדוגמה, את התפקיד של עורך־דין שתיין המכפר על חטאיו, כביכול, במשפט פיצויים נגד תאגיד גדול. פול ניומן הופיע בסרט „פסק־דין" והיה מועמד לאוסקר. בחייך רדפורד, תמורת שכר ממוצע של 5 מיליון דולר לסרט, אתה יכול להרשות לעצמך להתלכלך קצת.

עופר ניר

תמונת מצב/מפעלים

מִכְתַּב פִּטּוּרִים

עֲרָפִלִּים מִתְאַבְּכִים בְּאִמְרֵי בְּלוֹרִית
כְּסוּפָה מְדַלְדֶּלֶת נִבְהֶרֶת קָמְעָה
שֶׁהָשִׁירָה בְּלָאט תּוּגָה רְווּיָה
אֶל מוּל שַׁעַר נָעוּל
שֶׁאָסַף בַּחֲרוּתוֹ וְאוֹנוֹ
לְמַעַן הָאֵל קַאפִּיטַאל.
זֶה הָאֵל הַמְּרַוֶּה שִׁכְרוֹנוֹ
מִגָּרֶם מְצַק
מִשִּׁרְיוֹן דָּרוּךְ
גּוֹמֵא בְּכַרְסוֹ לְשֵׁד עֲלוּמִים
וּמַקִּיא מֵאֲחוֹרֵי שַׁעַר נָעוּל —
גֶּרֶם סָחוּט מֻדְחָה אֶל תּוֹךְ
בְּלוֹרִית כְּסוּפָה מְדַלְדֶּלֶת
וּמִכְתַּב פִּטּוּרִים בְּיָד.

איתן קלינסקי

עורך עמוד־אחורי: אמי לנדאו

הקהילה יהודית באטלנטה מגנה המסע שמנהל כהנא נגד הקונסול מוחמד מסראווה

כהנא הופיע אתמול בקונסוליה — אולם הקונסול הודיע לו כי אין להם על מה לדבר

מאת דליה רפאל
כתבת „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — ח"כ „כך", מאיר כהנא, הופיע אתמול בפתח הקונסוליה הישראלית באטלנטה, בה החל מוחמד מסראווה, מכפר קלנסואה, הקונסול הערבי הראשון לכהן בתפקידו החדש.

מבלי שביקש, או קבע פגישה, הופיע כהנא עם כעשרה מתומכיו, וכמובן בליווי תקשורתי נרחב, למחות על מינוי מסראווה לתפקידו. הוא נשאל על מטרת בואו והשיב כי הוא חבר־כנסת, וברצונו לבקר בקונסוליה הישראלית. לא הותר לו להיכנס והוסבר לו שאין מי שיוכל לסייע לו בקונסוליה. למשמע התשובה פנה אל הכתבים והצלמים שהביא עמו, וחזר בפניהם על הצהרותיו הידועות נגד מינוי מסראווה לתפקידו. כהנא ממשיך בהופעות רדיו וטלוויזיה בנושא ואף פירסם הודעה בעתון „אטלנטה קונסטיטיושן" באותה רוח.

מסראווה: אין על מה לדבר

הקונסול הכללי מסראווה סיפר ל„על המשמר" כי כאשר ביקש כהנא להכנס התקבלה ההחלטה שאין לנציגים בקונסוליה על מה לשוחח עמו, ולכן סרבו להכניסו. מסראווה הביע את הערכתו שכל כוונתו של כהנא היתה להשיג את תשומת־הלב של התקשורת. עוד העריך שהפגנותיו של כהנא לא יאריכו ימים. כיוון שתשומת־הלב לה הוא זוכה, מעטה בלבד.

קבלת פנים חמה

מוחמד מסראווה הגיע לאטלנטה והחל במילוי תפקידו לפני שבוע בדיוק. הוא סיפר ל„על המשמר" על קבלת פנים נלהבת וחמה של הקהילה היהודית. הוא זוכה כבר לתגובות חיוביות להופעותיו בטלוויזיה וברדיו, ובסוף השבוע האחרון הוקדש לו המאמר הראשי ומאמר המערכת בעתון היהודי המקומי. מסראווה אומר כי הוא „שמח ונרגש". שמח על שנפל בחלקו למלא את התפקיד, ו„אני חושב שזה תקדים לדורות הבאים", ונזהר ממעשיהם של קיצונים בשני הצדדים. אולם השמחה גוברת על החשש וההזמנות זורמות מכל רחבי ארה"ב.

הקונסוליה באטלנטה פירסמה הודעה רשמית המגנה את האידאולוגיה הגזענית של כהנא ומרגישה את שוויון הזכויות וההזדמנויות לכל אזרחי ישראל. הפדרציה היהודית באטלנטה כינסה היום מסיבת עתונאים ופרסמה גם היא הודעות רשמיות המגנות את מעשיו של כהנא. הקהילה היהודית „גאה בכך שישראל בחרה באטלנטה כמקום הראשון לשלוח אליו נציג ערבי", נאמר עוד בהודעה.

הרב הרצברג בא להרצות במוסקווה

ניו־יורק. — הרב ארתור הרצברג, שפירסם ספרים המעלים על נס את הציונות, הגיע אתמול למוסקווה כדי להרצות שם במשך 10 ימים לפני אנשי מכון ממשלתי סובייטי בעל־שם — נמסר ממקורות יהודיים בכירים בניו־יורק.

הרב הרצברג, סגן נשיא הקונגרס היהודי העולמי, שפירסם, בין היתר, את הספר „הרעיון הציוני", ישמיע את הרצאותיו במכון הסובייטי לחקר המזרח, הנחשב למוסד סובייטי ראשון במעלה ללימודי המזרח התיכון.

המקורות בניו־יורק הדגישו, כי זו הפעם הראשונה שמנהיג ציוני מוזמן להרצות בבריה"מ. (ע"ד)

פקיד איראני: 2 בני ערובה גרמניים ישוחררו בקרוב

מאדריד. — סגן שר החוץ האירני, מוחמד לאריג'אני, אמר, כי בקרוב ישוחררו שני בני־ערובה מערב־גרמניים, רודולף קורדס ואלפרד שמידט, שנחטפו בינואר בביירות.

הוא מסר לשליח העתון הספרדי „אל פאיס" בטהראן, כי „ביכולתנו לשכנע את החוטפים" לשחרר את בני־הערובה.

„רצוננו להביא לשחרור כל בני־הערובה, כולל האמריקנים והצרפתים, אך אין אנו יכולים לעשות זאת תחת לחץ," אמר סגן השר.

מקורות דיפלומטיים בביירות אישרו, שנערכים מגעים חשאיים בעניין שחרור בני־הערובה. בין היתר, מתקיימים מגעים בין איראן לארה"ב, תוך נקיטת זהירות רבה

ניסים ידון

(סוף מעמוד ראשון)

הסעיפים שהוזכרו מוגדרים כ„הבנות" ועתה יש לגבש אותם לדברים אופרטיביים.

שר־הבטחון יצחק רבין לא ייצא לפי שעה לוושינגטון כדי לעסוק בעניין זה והדיונים ייערכו בינתיים בדרגים נמוכים יותר, באמצעות השגריר משה ארד ונספח צה"ל בוושינגטון האלוף עמוס ירון.

ניסים — שולץ

שר־האוצר משה ניסים שייצא בשבוע הבא לביקור עבודה בארצות־הברית, יחל אף הוא במשא־ומתן עם האמריקנים בעניין „החטבות שאחרי הלביא". נודע כי ניסים ייפגש בוושינגטון עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, וחלק מהשיחה יוקדש למשמעויות ביטול „הלביא". קודם צאתו יתודרך שר־האוצר על ידי ראשי מערכת הבטחון בעניין זה. במשרד הבטחון בת"א ממשיכים לעבוד באופן רצוף צוותים בראשותו של מנכ"ל המשרד דוד עברי. הצוותים דנים בדרך מימוש החלטת הממשלה תוך נסיון לצמצום הנזק שעלול להגרם לתעשייה האווירית.

על פי בדיקה שנעשתה במשרד הבטחון אמור אגף ההנדסה של התעשיה האווירית לספוג „מכה קשה" ויאלץ לפטר מעל ל־2,000 עובדים.

רבין: לסורים אין מעורבות ישירה ברצועת הבטחון

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

סוריה מסייעת לארגונים הקרובים לה הפועלים בדרום לבנון אך עד כה אין סוריה מעורבת ישירות בפעולות נגד רצועת הבטחון, אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין במהלך ביקורו במושב מרגליות בגליל העליון.

„אמנם הסורים מעודדים ארגונים הקרובים להם לפעול נגד רצועת הבטחון אך התופעה קיימת כבר שנים רבות אמר רבין, בתגובה לשאלת עתונאים על ידיעות שפורסמו כאילו מחבלים יורים מעמדות יוניפי"ל נגד צה"ל וצד"ל כפי שארע בשבת האחרונה אישר שר הבטחון שאכן קיימות בעיות עם יוניפי"ל אך הוא מקווה שבעתיד הקרוב ימצא פתרון לבעיות.

שר הבטחון הוסיף שלאחר קצת למעלה משנתיים מאז נסיגת צה"ל מלבנון, הוכיחה שיטת הפעולה של צה"ל ברצועת הבטחון את עצמה. העובדה היא, הוסיף רבין, שאף אזרח ישראלי לא נהרג באותה תקופה ולמרות ירי קטיושות אפשר היום לקיים לאורך ישובי קו העימות אורח חיים תקין. התושבים בקשו משר הבטחון לסייע להם בבעיותיהם הכלכליות.

לראשונה — הותר למורים שרכשו השכלתם בסוריה ללמד בבתי"ס דרוזים

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

חמישה מורים, בוגרי אוניברסיטאות בסוריה, שחזרו לפני כמה שנים לגולן, החלו ללמד השנה בבתי־ספר דרוזיים.

עם פתיחת שנת הלימודים החדשה. המורים חזרו מסוריה לפני כמה שנים ועד כה לא נענו בקשותיהם להתקבל להוראה. השנה איפשרו שלטונות ישראל למורים להתחיל ללמד.

הורים ברמת־הגולן קבלו אתמול על כך שעדיין חסרות כ־40 כיתות לימוד בבתי־ספר במג'דל־שאמס, בוקעתא ומסעדה. ההורים אומרים שבכפר מג'דל שאמס 20 כתות לימוד מתנהלות בחדרים שכורים, ומספר דומה במסעדה. השנה לומדים בבתי־ספר ברמת־הגולן 5500 תלמידים.

רדפו אחר ניסים עד לגליל התחתון

מאת שלמה גלזר
כתבנו בעמק

טקס חגיגי, להנחת אבן הפינה למפעל המים בגליל התחתון, פורץ אתמול בידי עשרות מפגינים זועמים של תעשיות הגולן ומפעל „ראדא" בבית־שאן, שנפגעו מהפסקת פרוייקט „הלביא". הטקס בהשתתפות שר־האוצר משה ניסים, שר החקלאות אריה נחמקין, נציב המים צמח ישי, מנכ"ל מקורות יחזקאל זכאי, ורבים אחרים החל בחגיגיות רבה באווירה כפרית בשדה הסמוך למושב הזורעים שבגליל התחתון, כאשר לפתע הגיע למקום אוטובוס צהוב, וממנו ירדו עשרות עובדים נזעמים שהניפו שלטים וקראו קריאות בזכות פרויקט הלביא, ונגד השרים ניסים ונחמקין.

מארגני העצרת ניסו להמשיך בתכנית כרגיל, והשר נחמקין הוזמן לשאת את דבריו. אז, קריאות בוז, שריקות וצעקות מחאה, שיסעו את דברי הברכה של השר.

דו־שיח של חרשים

כאשר הוזמנו השרים לחתום על מגילת היסוד של המפעל פרצו לעברם עשרות עובדים זועמים ונראה היה כי קומץ "שוטרי מג"ב, שנוכח במקום, לא יצליח למנוע פגיעה פיזית בשרים. גם טקס הנחת אבן הפינה לווה בשריקות וקריאות רמות. משתם הטקס הצליחו העובדים שהקיפו את מכוניתו של השר לדבר עם שר האוצר. היה זה דו־שיח של חרשים, שר־האוצר ניסה להסביר לעובדים הזועמים את ההכרח שבביטול „הלביא", בעוד העובדים שואלים וזועמים „איפה נעבוד מחר"? מאוחר יותר סרב השר להתייחס לדרישה להצבעה „זורות בממשלה, או לאפשרות שתוטל עליו משמעת סיעתית, בנימוק כי אינו מוכן להתייחס לאפשרות היפוטתית. „יום ההחלטה, הוסיף השר, היה יום קשה מאוד ועצוב מאד, אבל לא היה מנוס ממנו וההחלטה שנפלה היא גם לטובת העיירים". „פעלתי", „הרגיש ניסים, חיוור ונרגש," מתוך שיקולים לאומיים ומתוך תחושה של אחריות לגבי מה נכון יותר, ורצוי יותר לבטחון ישראל וכלכלת ישראל. וכאשר אתה דן בנושאים כאלו ובשיקולים כאלו אתה חייב להעדיפם על כל שיקול אחר". המהומה הגדולה כוודאי לא הוסיפה לעובדי התעשיה האווירית אהדה רבה בגליל.

התחייה

(סוף מעמוד ראשון)

השר ציין, כראיון ביומן גלי צה"ל, כי בשיחות שקיים נאמר לו, שיש אפשרות להביא תוכנית, שלפיה בעיית חלופות צה"ל תבוא על פתרונה, מבלי לפגוע ב„לביא" ובכלכלה. „אני יודע, שזה נראה כמו ריבוע המעגל, אבל נראה לאנשים המציגים מחדש את הנושא, שיש להם כיווני מחשבה, שיכולים לכלול את כל שלושת המרכיבים של הבעייה", אמר.

כן אמר, שלא מופעל עליו לחץ וגם לא פיתוי ואותם שרי הליכוד מתכוונים לשוחח גם עם השרים גסים ופרץ.

(עתים)

סקירה על נשק לא קונבנציונלי במדינות המזה"ת

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

לראשונה יכלול השנה ספר הסקירה על „המאזן האסטרטגי במזרח התיכון" פרק מיוחד על הנשק הלא־קונבנציונלי באזור. הספר, היוצא מידי שנה על ידי „המרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה" שבאוניברסיטת ת"א ונערך על ידי ד"ר יוסי אלפרט, יכלול סקירה מיוחדת על המימצאות נשק כימי בזירה ועל היכולת השנה של מדינות האזור להפעילו. דגש מיוחד יושם על סוריה ועיראק שברשותן מפעלים ליצור חומר כימי.

הספר יסקור גם את נושא הגרעין בישראל, אולם לא צפויים חידושים מיוחדים בעניין זה.

"המשמר"
עתון יומי
על המשמר

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בנין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבינור 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

אתי רונאל

ישראל ליפל, ראש מכון ירושלים לחקר הדתות

הזדמנות להשפיע במחיר ציניות פוליטית

מהי המשמעות של פגישת האפיפיור עם משלחת הוועד היהודי הבין־דתי אתמול?

למרות ש„האיזון הקדוש" הזה, בין פגישת האפיפיור עם ואלדהיים לבין נכונותו לפצות את היהודים על הפגישה המרגיזה, יש בכך חשיבות רבה מאוד. מאחר שיש לנו עניין רב, כיהודים, לשנות את הגישה הבסיסית, הקיימת עדיין בכנסיה הקתולית, של אנטישמיות משולבת בגישה תיאולוגית מעוותת כלפי העם היהודי. לכן, גם אם אנחנו כועסים על פגישת האפיפיור עם ואלדהיים, כדאי לנצל את ההזדמנות לנסות להשפיע על החלטות הכנסיה הקתולית גם במחיר של ציניות פוליטית מסוימת.

האם לא היה עדיף לדרוש בתמורה את הכרת האפיפיור בישראל?

לא. לטווח הארוך חשובים יותר צעדיה האחרונים של הכנסיה נגד האנטישמיות, החל מאיגרת הוותיקן, שהוצאה על־ידי הקרדינל ויליברנד ונשלחה לכל הכמרים על־מנת שיטיפו לאחווה עם העם היהודי, וכלה בביקור האפיפיור בבית־הכנסת היהודי ברומא. יש לזכור, שגם היום, 40 שנה אחרי השואה, יש עדיין בוותיקן הרבה כמרים ותיאולוגים, שאינם מסכימים עם יוזמותיו של האפיפיור, וחושבים, שהעם היהודי ראוי לגינוי על סירובו לקבל את הנצרות. יתירה מזאת, כשהאפיפיור פיוס העשירי נפגש עם הרצל, הוא אמר לו שינצר את כל העולים לישראל. אבל, מדיניותו של הוותיקן כיום אינה מיסיונרית עד כדי כך, ולכן צריך ורצוי לעודד את שיתוף־הפעולה עם הכמורה המקומית בכל מקום בעולם. במקום לקבל את האנטישמיות כרע־חולה, שאין להימנע ממנה.

וישראל אינה יוזמת די בכיוון?

לא, וחבל. מפני שהעובדה שהמקומות הקדושים לנצרות מצויים בידינו, מעניקה לנו הזדמנות נפלאה לשנות את הדימוי היהודי השלילי הקיים עדיין אצל רבים מהקתולים המבקרים כאן, ורואים, שהעם היהודי הוא גם עם של חקלאים וחיילים ולא רק מלווים בריבית. אלא, שבארץ קיימת התעלמות מהנושא, כנראה מתוך זילזול בגויים, וחוששני שלטווח הארוך זוהי החמצה מצערת ביותר.

אתי רונאל

מטוס בדרכו לישראל נחת נחיתת חירום בניו־יורק

2 צמיגים התפוצצו בעת ההמראה

ניו־יורק. — מטוס „בואינג 747" של חברת „טאוור", שהיה בדרכו לישראל, נאלץ לנחות נחיתת־חירום בנמל־התעופה קנדי בניו־יורק, אחרי ששני צמיגים בגלגליו התפוצצו בעת שהמריא משדה־התעופה אתמול בבוקר.

דובר נמל־התעופה מסר, כי נוסף להתפוצצות שניים מבין 18 צמיגיו, נתגלתה תקלה גם במערכת ההידראולית של מנגנון־הנחיתה של המטוס.

איש לא נפגע בנחיתת־החירום — מסר נשיא חברת „טאוור", מוריס נחתומי.

בטרם נחת, חג המטוס מעל הים ורוקן את מכליו מדלק. אחר־כך חג מעל נמל־התעופה כשעתיים, ורק אז נחת בשלום.

הנוסעים המריאו לישראל במטוס אחר, באיחור של 12 שעות.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מס' 35/87 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 18 29 38 40 42 13. המספר הנוסף הוא: 12.

בעקבות פירסום הסיפור ב„על המשמר"

אזרחים מבקשים לעזור לאושרית

מאת כתבת „על המשמר"

עשרות רבות של אנשים התקשרו אתמול למערכת „על המשמר" וביקשו לסייע לילדה אושרית שסיפורה פורסם אתמול ב„עמוד אחורי".

ברשימה סופר כי לאביה של אושרית, נכה במאה אחוזים, מובטל ואלמן — אין כסף לשלם את הסכום הדרוש ללימודיה בפנימיה. אושרית בת 13.5 סיפרה כי אין לה שום ציוד לימודים, אפילו לא עט. אך היא גנבה כסף כדי לממן ספרי לימוד. כשהתחרטה והשיבה את הכסף — נתפסה.

אתמול ביקשו אנשים רבים לרכוש ציוד לימודי עבור אושרית, ולסייע לה בכספית. רוב הפונים, בהם עורכי־דין, מנהלי חברות, מנהלי בתי־מלון, אנשי אקדמיה וסתם אזרחים מן השורה — שביקשו לשמור על עילום שמם. בפנימיית עין־כרם יפתחו לאושרית חשבון, בפיקוח שני מורשי חתימה, והנהלת הפנימיה תדאג לכך שהכספים ישמשו את אושרית לצרכי הלימוד שלה ולצרכיה האישיים.

לצביקה גפן ובני משפחתו
משתתפים בצערכם במות
האב
ילדי ועובדי מוסד „עמקים" מזרע.

רבין: "ימשך ייצור רכיבים מסויימים שנועדו ללביא; פיטורים בעתיד הקרוב

כעת נערכת בדיקה כמה עובדים ייפוטרו ועד שתסתיים הבדיקה לא יהיו פיטורים

מאת מוטי בסוק
כתב „על המשמר" בכנסת

בשלוש השנים האחרונות חלה התקדמות רבה בפיתוח אמצעי לחימה חדשים עבור צה"ל. בכספים שהתפנו עכשיו מהלביא נוכל לדאוג לייצורם. אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בהופיעו בועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

השר סיפר כי משרדו בודק עתה כמה עובדים ייאלצו לפרוש מעבודתם בתעשיה האווירית, בעקבות החלטת הממשלה בנושא הלביא. עד סיום הבדיקה לא יפוטרו עובדים. כבר עתה ברור כי תת מערכות ורכיבי לביא רבים, ייצורם יימשך בעתיד לצרכים שונים.

שר הבטחון טען כי לא היה מנוס, אלא להפסיק את פרוייקט הלביא. הקונגרס האמריקני שינה את גישתו, תקציב מערכת הבטחון קוצץ ומקוצץ, צה"ל הפסיק לייצר מערכות נשק חיוניות. החלטת הממשלה סופית. כעת צריכים להרגיע את הרוחות בתעשיה האווירית. עם זאת, ברור כי כבר בעתיד הקרוב יהיה צורך בפיטורין. התעשיה הישראלית עומדת להתחיל לעבור על החלופות. חלק מהן יופנו לתעשיה האווירית.

הדמגוג המושחת

יוסי שריד (רצ) שיבח את החלטת הממשלה להפסיק את הלביא. לדעתו היא נפלה באיחור של שמונה שנים, ולאחר שהקופה הציבורית הפסידה מיליארד וחצי דולר. בהמשך טען שריד כי „השר שרון, הדמגוג המושחת, מסית נגד הממשלה ומסמל לאנשי התעשיה האווירית מטרות להפגנה". הדברים הנ"ל הקפיצו דווקא שלושה ח"כים של הליברלים — דורון, גרופר ושליטא. השלושה איימו לעזוב את הישיבה אם שריד לא יחזור בו. שריד לא חזר בו. השלושה נשארו לאחר שיו"ר הוועדה אבא אבן הבטיח למחוק את דברי שריד מהפרוטוקול.

פסח גרופר אמר כי לאחר שהממשלה הכריעה, יש לאמץ את ההחלטה עד הסוף. לפיכך יש לפטר את העובדים המיותרים בתעשיה האווירית לאלתר. דוד מגן (ליכוד־חרות) טען כי הממשלה צריכה לחזור ולדון בלביא כדי לשנות את החלטתה. לדעתו תרגיל מבריק של המערך, שכמוהו לא עושים אפילו במועצה המקומית ירוחם, הכריע את הלביא". מגן הזכיר כי הקבינט אישר רק לפני שנה את המטוס, ושמעון פרס תמך בלביא עד לפני שבועיים. „כעת הלביא הוא אוייב העם בצה"ל".

בעוד שבועיים תידרש מליאת הכנסת לנושא הלביא, בישיבת פגרה מיוחדת.

גרמניה המערבית אישרה סיוע של 12 מיליון מרק לשטחים הכבושים

רבת־עמון. — גרמניה המערבית החליטה להעניק ב־1987 סיוע של 12 מיליון מארק (כ־7 מיליוני דולר) לשטחים — נודע ממקור דיפלומטי גרמני ברבת־עמון.

את הסיוע מעבירה בון במישרין למימון תוכניות פיתוח בשטחים, באמצעות ירדן, או באמצעות ארגונים הומאניטריים מערב־גרמניים לא־ממשלתיים.

השר המערב־גרמני לשיתוף פעולה כלכלי, האנס קליין, העורך עתה ביקור רשמי בירדן, עמד להיפגש אמש עם ראשי ערים בשטחים.

(ע"צ)

התאחדות התעשיינים נוקטת עמדה נייטרלית בנושא הלביא

„אמנם אנו עובדים גם בשביל מטוס הלביא, אך התאחדות התעשיינים בישראל החליטה לא להתערב בעניין הפסקת ייצורו" — אמר אתמול יו"ר אגף המתכת, החשמל והאלקטרוניקה בהתאחדות זלמן שלו, במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

בהדגישו שצריך לקבל את החלטת הממשלה על הפסקת יצור הלביא, הוסיף מר שלו, „כי עתה יש הכרח שמשרד הבטחון ושלטונות הצבא יחליטו על החלופות ללביא. צריך לעשות זאת מהר, כי כל יום שעובר מביא לתסכול ובזבוז.

שלו הודיע, כי התאחדות התעשיינים הקימה צוות פעולה לטפל בעניין החלופות. „הבטיחו כל מיני דברים, אמר, ואת זה צריך לקיים. ההבטחות הן שכל הכסף אשר ישתחרר — יוצא בארץ. כן אמר, שצריך להזמין רק מה שדרוש לצה"ל. שלו הזהיר, כי הנהלות עובדים עברו את הקו האדום ומתקרבים בכיוון האנרכיה, שצריך לעצור אותה בכוח ולא לתת לה להשתולל. הוא הדגיש שאסור להרשות חסימת כבישים, הבערת צמיגים ועצירת מנהלים. מחובת ההסתדרות והנהלות המפעלים לדאוג שזה לא יקרה, כי זה עלול לגרום לאנרכיה גם בשטחים אחרים. הוא לא חסך שבטו גם ממנהלים שאינם יודעים לנהל ונתנו כוח לעובדים.

שלו התיחס לדברי שר הבטחון יצחק רבין שאמר כי התעשיות הבטחוניות „גדולות על המדינה". הוא הזכיר את מפעל המנועים בבית שמש וטען שבמפעל פרטי לא היו מגיעים להפסדים גדולים כאלה. אשר לתעשיה האוירית טען, ש־22 אלף עובדים — זה „גדול על המדינה".

לדעתו צריך למכור את התעשיות הממשלתיות „מהר ככל האפשר" ורק להשאיר מפעלים חיוניים לבטחון המדינה כמו רפא"ל ותע"ש. (עתים)

שמיר מסכים לשתף גם את סעודיה במסגרת „ועידה אזורית"

רה"מ אמר זאת לסנטור גור המתמודד על מועמדות בארה"ב לנשיאות

מאת דליה שחורי
הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי הוא מסכים לכך, שבוועידה האזורית שהוא מציע במקום ועידה בין־לאומית תשתתף סעודיה, נוסף על ישראל, ירדן, מצרים וארה"ב: שמיר אמר זאת לסנטור הדמוקרטי מארה"ב אלברט גור, המתמודד בבחירות לנשיאות ארה"ב ועושה עתה בישראל.

שמיר אמר עוד, כי למען שלום פורמאלי עם ירדן „אנו מוכנים לקחת סיכונים". הוא הוסיף, כי יש לו רעיונות והצעות איך להגיע להבנה עם ירדן. „על ארה"ב להגיד למלך חוסיין, שוועידה בין־לאומית היא נון־סטארטר", אמר ראש הממשלה.

בהתייחסו למטוס ה„לביא" אמר שמיר בצער, כי גורלו הוכרע על חודו של חצי קול. עם זאת הוא מעוניין בהמשך תיפקוד הממשלה למען מילוי המשימות הכלכליות. הסנטור גור שיבח את שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ישראל וארה"ב והגדירו „סיפור הצלחה ומקור גאווה" לשתי המדינות.

הסנטור גור שנפגש אתמול גם עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שיבח אותו על אומץ לבו ועל המנהיגות שהפגין בנושא ה„לביא". הוא הוסיף, כי ארה"ב צריכה לעזור לישראל לשמור על יכולתה הטכנולוגית והביע את בטחונו בכך ששתי המפלגות בארה"ב, הדמוקרטית והרפובליקנית, יתמכו בזאת.

שמיר בפגישתו עם הסנטור גור מטנסי. (תצלום: לע"מ)

האו"ם קורא לעקור מן השורש הניאונאציזם

ז'נווה. — ועדת־משנה של ועדת האו"ם לזכויות האדם קראה ביום ב' למדינות העולם לעקור מן השורש את האידיאולוגיה הנאצית, הקמה לתחיה, ולשתף פעולה כדי להביא למשפט פושעי־מלחמה שטרם נענשו.

תת־הוועדה, המורכבת מ־26 נציגים, הביעה דאגה נוכח התחדשות הפעולות הנאציות ונסיונות להתכחש לג'נוסייד שבוצע מחשיפת האידיאולוגיה ההיטלריסטית.

בהחלטה, שנתקבלה ביוזמת נציגי בריטניה, קובה, אתיופיה, צרפת, הודו, מקסיקו ויוגוסלביה, נאמר, כי קיימות הוכחות, שפושעי־מלחמה רבים חיים במדינות החברות באו"ם. מן הראוי, שכל המדינות תשתתפנה פעולה כדי לדאוג לכך, שאנשים אלה יבואו על עונשם. יש להעדיף שאנשים אלה יובאו למשפט במקומות שבהם ביצעו את פשעיהם, נאמר בהודעה.

המסמך משבח את שיתוף הפעולה בין בוליוויה לצרפת, שאיפשר את הסגרתו של פושע המלחמה הגרמני קלאוס בארבי, כדי שיועמד למשפט בצרפת.

ההחלטה משבחת גם את ארצות־הברית, על שנקטה בצעדים להקל על הסגרתם של פושעי־מלחמה, שניסו להתחמק מאחריותם למעשים שביצעו על־ידי מציאת מקלט בארצות־הברית, בתום המלחמה.

על ממשלות העולם לפעול לריכוך התעמולה הניאו־נאצית והפעולות האחרות של ארגונים ניאו־נאציים, תוך שיתוף־פעולה עם גופים אזרחיים ויהודיים וארגוני־נוער, נאמר בהחלטה. (ע"ד)

גרנות: הלביא משמש לשרון מנוף להדיח את שמיר מראשות תנועת החרות

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

„השר אריאל שרון מנהל את המערכה שלו נגד שמיר גם דרך ה„לביא", אמר אתמול מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות, בתום ישיבת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

גרנות אמר כי הפסקת פרוייקט הלביא משמשת לאריק שרון מנוף להרחקתו של יצחק שמיר מראשות תנועת החרות. „כשרוצים לדעת מה מתכנן שרון צריך פשוט לשמוע את ההדלפות מחה"כ דוד מגן.

ח"כ גרנות חלק שבחים רבים לשר הבטחון יצחק רבין על הופעתו המרשימה שלו שלשום בערב בטלוויזיה. „חבל שהדברים המשכנעים לא הושמעו מוקדם יותר. לאחר הופעת השר בטלוויזיה הבין הציבור טוב יותר על מה ההכרעה. יש להצטער על הדרך שבה נתקבלה ההחלטה. אילו היה מגיע שמעון פרס עם הצעתו שלושה שבועות קודם, היתה זוכה ההצעה לרוב גדול יותר" אמר ח"כ גרנות. הוא קרא לממשלה להתאחד כעת בדאגה לעתיד התעשיה האווירית תוך מתן כל התנאים לצה"ל ליישם את תכניותיו."

המנכ"לים הפורשים בעסקים:

איינהורן ומאיר שותפים בחברה חדשה

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בעקבות הצטרפותו של מרדכי איינהורן, לשעבר מנכ"ל בנק לאומי, לקבוצת אקירוב, בראשות הקבלן והיזם אלפרד אקירוב, החליטו השניים לייסד חברה משותפת שתעסוק בפעילויות בתחום הפיננסי ובשוק ההון.

ב־1982 הקים אקירוב את חברת „צמיחה", שמתמחה בעיקר בניהול תיקי השקעות וקרנות נאמנות. השנה הצטרף לחברה אהרן מאיר, שהיה מנכ"ל בנק המזרחי, ומונה כיו"ר פעיל שלה. בעקבות הצטרפותו של איינהורן לקבוצה, הוחלט כאמור להקים חברה („אינווסטמנט האוז"), שתיתן את השרותים בכל התחומים הניתנים על־ידי מרצ'נט בנק. איינהורן יעמוד בראש החברה, ובשלב הראשון היא תתמקד בסיוע לחברות עסקיות בתחום חבילות האשראי בשוק המקומי והבינלאומי וכן ביעוץ לגיוס כספים בשוק ההון. „צמיחה" ופעילויות ישולבו במסגרת החברה החדשה וכחברת־בת שלה. בעלי המניות בחברה החדשה יהיו אקירוב, איינהורן, מאיר ויתר בעלי המניות של „צמיחה".

סניף מפ"ם רמת גן—גבעתיים
„כזה ראה וחדש"
מורשתו של היהודי החפשי
בהשתתפותם של:
יהושע רש, עורך הקובץ — יהדות אקטיבית מול יהדות פאסיבית
עליזה עמיר־זוהר — חברי קיבוץ בין מסורת לבין הרשות
שניאור קופלביץ' — יהדות חילונית מהי?
מנחה: שולת שחר
רבישית יתקיים ביום ד' ה' באלול תשמ"ז, ה־2 בספטמבר 1987 במועדון מפ"ם, רמת־גן, ביאליק 54
הציבור מוזמן

מחר יופיע
מוסף על המשמר לתעשייה הקיבוצית
אסטרטגיה חדשה
מן התוכן:
מפגש
גם ערכי, גם יעילז דוברים וכותבים: יהודה שי, זמי מר, יוסי ריין, יעקב זהר, אורי קפלן, ראובן שפירא, מיכה אמסטר, אורי לויתן, חיים אורון, עליזה עמיר־זהר, גיורא ינאי
כתבות
שותפות טובה ב„דולב" (שלי יחימוביץ) ■ שותפות גדולה ב„גת" (אהוד דור) ■ סיליקון בעמק, בדגניה ב' (שלמה גלזר) ■ „תכנון כשר" בנחשון (עמירם כהן) ■ מו"פ ולא עברנו ב„מקש" של כרם שלום וב„כימדע" של ניר יצחק (עודד ליפשיץ) ■
ראיונות
עם עודד וינקלר (חיים מרגלית) ■ עם אברהם כץ עוז (יוסף גלילי) ■ עם צבי ברודט (אודי נחשון) ■ עם דני רוזוליו (אבשלום קווה) ■ עם ארנון טיברג (אודי נחשון) ■ עם זמי מר (חיים מרגלית) ■ עם עמי אביב (אודי נחשון)
רשימות
על נשים ש„לא רוצות" לעבוד בחרושת (אראלה למדן) ■ על פרסומות וקיבוץ (רון כחלילי) ■ על רוטציה „אופקית" (אמיר הלמן) ■ על שוודיה, יפן והקיבוץ (מנחם רוזנר ומיכל פלגי) ■ על כיצד מחפשים מפעל (מאיר רוס)
נתונים
על רופין בשרות התעשייה ■ על המפעל האידיאלי ■ על הגישה אל השר שרון ■ על שותפויות קיימות ■ על משרד בחוריל ■ על מקור שמות המפעלים ■ על ייצור, יצוא, מועסקים, הכנסות ועוד פרטים רבים
קו חיוך על קו ייצור (שמוליק כץ)

המשכים

מהבוקר יד קשה

(סוף מעמוד ראשון)
היערים בניגוד לחוק. ל־8 מפגינים שנעצרו אתמול ע"י משטרת מחוז ת"א נפתחו תיקים פליליים והם שוחררו בערבות בתום חקירתם. גורמים שונים במשטרה הודיעו אתמול כי המשטרה נהגה עד כה באיפוק, אך סבלנותה הולכת ופוקעת.

התנגשויות אלימות

ביומה השני של ההפגנות אתמול היו במקומות אחרים, כמו בצומת הקאונטרי קלאב, ובצומת מורשה, התנגשות אלימה בין המשטרה למפגינים. באחת מהן נפצע שוטר ברגלו בצורה קלה. גם נפצעו שניים מהמפגינים. בצהריים זומנו ראשי הוועדים בתעשיה האווירית לפגישה עם מפקד מחוז ת"א בלשכתו, שם הובהרו להם הזכויות והחובות באשר להפגנות המחאה.

"נתנו להם להוציא קיטור"

שר המשטרה חיים בר־לב אמר אמש כי ביום הראשון נתנה המשטרה כמעט יד חופשית למפגיני התעשייה האווירית להביע את זעמם ואכזבתם, ואילו היום יאפשרו להם להביע את מחאתם רק בדרכים חוקיות. השר ציין, כי כבר אמש היתה זו "יד חופשית בערבון מוגבל", והמשטרה פיזרה צמתים שנחסמו ועצרה מספר אנשים.

בר־לב, שרואיין ביומן גלי צה"ל, הטעים, כי הוא אינו מצטער על היד החופשית, שכן לא בכל מקרה המשטרה נוקטת בצעדים החריפים ביותר לאכיפת החוק, וגם בהפגנות של חרדים וחילונים "לא שוברים מיד עצמות". עם זאת גם ביום הראשון מנעה המשטרה נסיון לסגור את נמל בן־גוריון.

עברו הקו האדום

ניצב אנוש גבעתי, מפקד מחוז המרכז, אמר באותו שידור, כי נראה לו שעובדי תע"א התחילו לאבד את השליטה על המצב, והעימות עם המשטרה מצביע על כך שהם מנסים להחריף את תגובתם. ההוראות של המשטרה הן להשתדל לא להגיע להתכתשויות ממשיות, אך אנשי תע"א עברו את "הקו האדום" והם חייבים להפסיק זאת.

כן מסר, כי הכוח המשטרתי, שעומד לרשותו לפיזור ההפגנות, מורכב מכל יחידות המשטרה בארץ, והדבר גורם לכך שצומצם מספר השוטרים העוסקים בסיורים ובתפקידים אחרים.

המשטרה דרשה מנציגות עובדי התעשיה האווירית להימנע מחסימת צירי תנועה מרכזיים והפרות סדר, דוגמת אלה שהיו אתמול. בעיקר באזור נמל התעופה בן־גוריון ומשרד־הבטחון בקרייה בתל־אביב. המשטרה החליטה כי מהיום תגיב בתקיפות ומייד על כל הפרת סדר של עובדי התעשייה האווירית.

השתלטו על נמל התעופה

אתמול השתלטו מאות מעובדי התעשיה האווירית על נמל התעופה בן גוריון ובמשך מספר שעות עשו בו כבתוך שלהם. כוחות המשטרה הגדולים שהיו במקום גילו איפוק מירבי אולם כאמור, נראה כי איפוק כזה לא יהיה בימים הקרובים. אתמול בבוקר חסמו שוב קבוצות של עובדי התעשיה האווירית צמתים מרכזיים באזור נמל התעופה, אוטובוסים וצמיגים בוערים חסמו את צירי התנועה ופקקי התנועה התמשכו לאורך קילומטרים.

נוסעים הגיעו ברגל

הנהגים ששלשום עדיין גילו הבנה למעשיהם של עובדי התעשיה האווירית הגיבו אתמול בחוסר סבלנות וכמה מהם אף קראו קריאות גנאי לעבר המפגינים בעת שחלפו על פניהם. בנמל התעופה עצמו השתלטו כ־200 מעובדי התעשיה האווירית על האולם הציבורי בבית הנתיבות. המפגינים נושאי השלטים טפסו על דלפקי חברות התעופה ושבשו את העבודה. נוסעים שעמדו לצאת לחו"ל בטיסות הבוקר נטשו את המוניות והגיעו לנמל ברגל כשהם נושאים את מזוודותיהם.

פרצו למסלולים

בשעה 11 הצליחה קבוצת עובדים גדולה לחדור גם לאזור מסלולי נמל התעופה לאחר שפרצו שער 2 סמוך לאור יהודה. העובדים התפרסו לרוחב המסלול. אולם ההמראות נמשכו תוך שימוש במסלול השני של הנמל. מפקד מחוז המרכז של המשטרה ניצב אנוש גבעתי דרש מהמפגינים לפנות את המסלול והורה להביא למקום כוח של משמר־הגבול ומכונית להתזת מים. אחרי כשעה פונה המסלול. התקריות עם עובדי התעשיה האווירית באזור הנמל נמשכו עד לשעות הצהרים ורק אז שב הנמל לתיפקודו הרגיל.

בתעשיה האווירית כמעט ולא עבדו אתמול. אלפי עובדים השתתפו בפעולות המחאה במקומות השונים והעובדים האחרים התגודדו קבוצות קבוצות במשך שעות ארוכות.

אי־בהירות

חוסר הבהירות לגבי הפיטורים גבר אתמול כאשר משרד הבטחון הורה להנהלת התעשיה האווירית לא לפטר בשלב זה עובדים. מקור במשרד אמר גם כי ההנהלה לא נתבקשה עדיין להכין רשימות מפוטרים. לעומת זאת טענו בהנהלת התעשיה האווירית כי רשימות המועמדים לפיטורים נמצאות כבר בהכנה. "בסך הכל נצטרך לפטר כ־3000 עובדים בעיקר בחטיבת ההנדסה וחטיבת הייצור", אמרו.

מעצרים בבאר־שבע

המשטרה עצרה אמש שבעה מעובדי התעשיה האווירית בבאר שבע וביניהם חברי ועד העובדים. בהתנגשות אלימה שאירעה במהלך חסימה של כ־700 עובדי מפעל רמת"א של התעשייה האווירית את כביש באר־שבע — תל־אביב. שני עובדים פונו לטיפול בחדר המיון של בית החולים סורוקה. מפקד מרחב הנגב, סנ"צ חיים בן איון אמר "אחרי שראיתי כי מזכיר הוועד מאבד את השליטה על העובדים ובעיקבות זה נוצר חשש לסיכון חיי אדם. לא היה לי יותר על מה לדבר איתו. נטלתי לידי את היוזמה ופניתי לעובדים בניסיון למנוע אסון.

הפריצה לוועדים

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ושר־האוצר משה נסים קיימו אתמול שיחה עם יו"ר ארגון עובדי התעשיה האווירית יעקב שפי, עם מנהל הפרוייקט עובדיה הררי ונציגים נוספים מאנשי הוועד. בתום הפגישה אמר קיסר כי קלושים הסיכויים לרוויזיה בהחלטות הממשלה.

הפגישה התקיימה לאחר השיחה שניהלו השניים בנושא המו"מ בשירות הציבורי. מאות מעובדי התעשיה האווירית הגיעו לבניין הוועד הפועל קודם להגעתו של השר נסים לבנין. בקריאות בוז, בעוד חיילי משמר הגבול סוככים עליו. קבלת הפנים לקיסר היתה צוננת למדי, למרות עמדתו העקבית שתמכה בפרוייקט.

נסים אמר בתום הפגישה כי יש לדאוג לשמירת הכושר הטכנולוגי הגבוה של התעשיה האווירית וכי יש לשמור על רמת תעסוקה מירבית. בתשובה לשאלה אמר נסים כי לא מופעל עליו כל לחץ מפלגתי לסגת מעמדתו הנחרצת בנושא.

איפול מוחלט על משפט ואנונו; נאסר על הסנגור למסור הודעות

השופטים וכל המשתתפים בדיון התלוננו על החום הכבד באולם בית המשפט שנאטם — אנשי הבטחון סירבו להסיר לוחות העץ ■ ביהמ"ש אסר אף למסור מספר העדים שהופיעו

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

תחת מעטה סודיות התנהל אתמול משפטו של מרדכי ואנונו בבית המשפט המחוזי בירושלים. בית המשפט לא התיר לצדדים למסור הודעה על מהלך הדיון ואפילו לא על מספר העדים שהעידו אתמול.

מרדכי ואנונו עצמו, שאמור היה להעיד אתמול, לא השמיע את עדותו, בשל קוצר זמן הוא ייעשה זאת, ככל הנראה בישיבת בית המשפט היום.

הן התובע והן הסניגור מילאו את פיהם מים וסירבו למסור כל פרט, גם לא פרטים על מהלך הדיון. עם תום הדיון המשפטי הודיע איש־בטחון לעיתונאים, כי כל פרט על מהלך הדיון אסור לפירסום.

הדיון נמשך כארבע שעות. גם השופטים וגם נציגי הצדדים התלוננו באוזני אנשי הבטחון על החום הכבד השורר באולם משום שחלונותיו נאטמו בלוחות־עץ כבדים, אך אנשי הבטחון סרבו להסיר את הלוחות מטעמי בטחון.

גם אתמול לא אופשר לשני אחיו של ואנונו, אשר ורני, המגיעים מדי־יום לבית המשפט, לפגוש את אחיהם.

ואנונו הובא לבית המשפט סמוך לשעה 7.30 בבוקר, כאשר על ראשו קסדת אופנוען. לדברי סניגורו, לא התנגד הפעם ואנונו לקסדה ולא נאבק בשומריו. הקסדה גם הודקה לראשו ברצועות.

בכניסתו ובצאתו של מרדכי ואנונו לבית המשפט המחוזי בירושלים השמיעו צופרי מכוניות המשטרה צפירות עזות, כדי להחריש קול צעקה אפשרי מפיו של ואנונו.

אתמול, גם לא התקיים הדיון בעתירות שהגיש ואנונו. מדובר בבקשות לפגוש בחברתו ג'ודי זימט, להוועד עם כומר וכן בקשה להקל בתנאי הבאתו לבית המשפט. הדיון יתקיים ככל הנראה היום בפני דן יחיד השופט צבי כהן.

כתב עתי"ם מוסר, כי התעניינות התקשורת הבינלאומית במשפט פוחתה ובבית המשפט המחוזי בירושלים נכחו נציגי כלי־תקשורת זרים בודדים. (עתי"ם)

(צלום: רחמים ישראלי)
מתחת לאוהל ברזנט זה חונה הניידת שהביאה את ואנונו. "סודיות פרנואידית" – כינה שלשום הסנגור את פעולות אנשי הבטחון, שגם נוהגים להחריש את צעקותיו של ואנונו בצפירות עזות

שגרירות שוודיה בת"א מבקשת הנחיות לקראת האפשרות שתייצג את הונגריה

שגרירות שוודיה בתל אביב ביקשה אתמול הנחיות ממשרד החוץ בשטוקהולם, בעקבות הידיעה כי ביום שני הבא ייחתם הסכם על פתיחת משרד אינטרסים הונגרי בישראל, בחסות שגרירות שוודיה, מסר אתמול המזכיר הראשון של השגרירות השוודית, לייף קרוובורג.

קרוובורג מסר, כי עד היום לא קיבלה השגרירות הודעה רשמית על הכוונה להקים נציגות הונגרית בחסותה.

כן אמר, כי אין הוא יודע כמה אנשים יבואו לייצג את הונגריה ואם אכן יישבו בשגרירות השוודית הנמצאת ברחוב וייצמן 4 בתל אביב.

הדיפלומט השוודי ציין, כי בעבר יצגה שגרירות שוודיה את טנזניה בישראל, אך כיום איננה מייצגת שום מדינה אחרת. (עתי"ם)

קיבוץ בית אלפא: חדלנו לייצא שריוניות לפיזור הפגנות לדרא"פ

מזכירי הקיבוץ הארצי ביקשו מהקיבוץ לחדול לייצר כליל את השריונית

מאת עודד ליפשיץ

מזכירות קיבוץ בית אלפא הודיעה שהופסק ייצוא הכבאיות לדרום־אפריקה בהתאם להחלטות הקיבוץ הארצי שלפיהן יש להימנע לחלוטין מעיסקות במוצרים בעלי ערך אסטרטגי, צבאי או משטרתי עם דרום אפריקה.

לכתבנו נודע שמזכירי הקבוץ הארצי אפרים רוון וחיים אורון (ג'ומס) פנו בימים האחרונים לקיבוץ בית אלפא וביקשו ממנו להימנע כליל ממכירת שריוניות לפיזור הפגנות ללקוחות כלשהם, בארץ או בחו"ל. לדעת המזכירים יש רגישות ציבורית מוצדקת לכך שקיבוץ, שהוא גם חלק מתנועה, מייצר מוצר מסוג זה.

בשיחות הקיבוץ שהתקיימה בבית אלפא במוצאי השבת האחרונה, נידון נושא ייצור השריוניות לפיזור ההפגנות במפעל של הקיבוץ, אך לא התקבלה החלטה חדשה, וייצור השריוניות נמשך.

נושא השריוניות עלה לכותרות לאחר שמשטרת ישראל ערכה תצוגה שבה חשפה לעיני הציבור שלוש שריוניות לפיזור הפגנות שנרכשו בבית אלפא. לאחר התצוגה, פורסמה ב"ידיעות אחרונות" מה־18.8.87 כתבה מפורטת של אריה קיזל תחת הכותרת "בדרום אפריקה מפזרים הפגנות בשריוניות מן הקיבוץ".

רבין: בקרוב יסתיים תהליך שיחרור בני ה־55 מצה"ל

מאת מוטי בסוק כתבנו בכנסת

אשתקד החל צה"ל לשחרר ממילואים מי שהגיעו לגיל החמישים. התהליך יסתיים השנה. בגילאים אלה ישרתו בעתיד רק חיוניים לצה"ל, או מי שהתנדבו לשרת עד לגיל "הגג" 55, הבטיח אתמול השר רבין בוועדת החוץ והבטחון.

העלה את הנושא יצחק ארצי (מערך־ל"ץ) לדעתו יש לתגן בחקיקה את שחרורם ממילואים של בני החמישים פלוס. במקומם, המליץ, יגייס להג"א את בני הישיבות, המשתמטים משירות סדיר ומילואים. שר הבטחון הבהיר כי הוא מתנגד לחקיקה. את בני הישיבות לא ניתן לגייס, גם להג"א, בשל ההתנגדות החריפה של המפלגות הדתיות, הבעיה בעיקרה פוליטית. במלחמה הבאה, אם תפרוץ, העורף יהיה יותר מגיע, לדעת רבין, וצה"ל יקדיש בעתיד יותר משאבים, לפיתוחו של הג"א. חיל זה יקבל כוחות יותר צעירים, וחיילים בעלי הכשרה מקצועית מתאימה.

"הוושינגטון פוסט": לחזק ידי פרס כנגד הליכוד

מאת דליה ריפאל, כתבת "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מאמר מערכת של הוושינגטון פוסט מאתמול קורא לארה"ב לתמוך בפרס ו"להבטיח שלא יתחרט" על ההחלטה לבטל את פרוייקט "הלביא". "ממשלת ישראל עשתה את הדבר הנכון כשהחליטה לוותר על הלביא", כותב הפוסט. לא ישראל ולא ארה"ב יכלו לעמוד בהוצאות העצומות, שכבר עלו על 1.5 מיליארד דולר. מחיר גבוה מדי, מה גם שאין מדובר בבטחון ישראל, אלא בפוליטיקה. וזהי הסיבה, סבור הפוסט, שהליכוד המשיך לדבוק בתוכנית. המשימה "לנטוש את המטוס", נותרה בידיו של פרס. ההצבעה "נגד" לא היתה קלה עבורו. בעיקר לנוכח ההתנגדות הרבה בציבור הישראלי. עתה צריכה להיות מטרתה של ארה"ב לסייע לפרס, סבור הפוסט.

חוסיין עורך ביקור־בזק בדמשק

דמשק. — חוסיין מלך ירדן בא אתמול לביקור בזק בדמשק, ככל הנראה כדי להמשיך במאמצי התיווך שלו בין סוריה לעיראק.

משקיפים סבורים, כי סיכוייו להצליח במשימתו מעטים. אמצעי התקשורת של סוריה מגבירים את התקפתם על בגדאד ועל נשיא עיראק, סאדאם חוסיין. (ע"ר)

חייל צה"ל נפצע ברצועת הבטחון

מאת יהודה צור
כתב "על המשמר"

חייל צה"ל נפצע אתמול ברצועת הבטחון. סיור ממוכן של צה"ל עלה על מיטען צד שהתפוצץ בדרך עפר, על גבול רצועת הבטחון באיזור בינת ג'ביל. כתוצאה מן הפיצוץ נפצע מנתזים חייל צה"ל פצעים קלים. הוא הועבר לטיפול בבית החולים.

ישיבת מזכירות המפלגה — במרכז
תתקיים ביום ד' 16.9.87, בשעה 16.00
על סדר היום: ועידת המפלגה
מועד הוועידה
סדר יום לוועידה
החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

מנהיגים יהודיים מארה"ב – הרב גילברט קלאפרמאן (מימין), נשיא מועצת בתי־הכנסת של ארה"ב, והרב מרדכי ואקסמן, ראש המשלחת (במרכז) – בפגישתם אתמול עם האפיפיור. יוחנן פאולוס השני, במעון הקיץ שלו, ליד רומא. (צילום איי. פי.)

אחד ממנהיגי יהדות ארה"ב שנועדו עם האפיפיור: היתה פגישה הסטורית

האפיפיור לא רמז שיעשה לכינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל והתחמק מהנושא — כשהעלו זאת בני שיחו ■ בעקבות הפגישה תפורסם הצהרה על התנהגות הכנסיה הקתולית בשואה

קאסטלגאנדולפו, איטליה. — מנהיגים יהודיים מארה"ב ניהלו אתמול שיחות חסרות תקדים עם האפיפיור יוחנן פאולוס, ולאחר־מכן הביעו אופטימיות לגבי הסיכויים לשיפור היחסים, שנפגמו בעקבות הפגישה שקיים האפיפיור עם נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים.

תשעה המנהיגים היהודיים, בראשות הרב מרדכי וקסמן, ממועצת בתי־הכנסת של אמריקה, שוחחו במשך 70 דקות עם האפיפיור ועם שישה נציגים בכירים של הוותיקן, בארמון הקיץ של האפיפיור, מדרום לרומא. כמה נציגים יהודיים הביעו לאחר־מכן אופטימיות לגבי סיכויי ההצלחה של פגישה מתוכננת בין האפיפיור למנהיגים יהודיים אמריקניים במיאמי, בפתח סיורו של האפיפיור בארה"ב, בשבוע הבא.

אך הם אמרו, כי לא נתקבל שום רמז שהוותיקן יהיה מוכן להיענות לדרישות היהודים בדבר כינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

הנרי זיגמן, מראשי הקונגרס היהודי האמריקני, אמר, כי הפגישה היתה "דיון חם, בלתי־רשמי, שבמהלכו יכולנו להשמיע באופן חופשי את השקפותינו ולומר בדיוק מה מדאיג אותנו. הרגשנו, כי פגישה זו היתה היסטורית, משום שהיתה זו הפעם הראשונה שראש הכנסיה הקתולית נטל חלק בשיחה עם יהודים."

מקורות בכנסיה אמרו, כי הם מצפים שבמועד מאוחר יותר, תפורסם הצהרה, שתודיע על תוכנית לפרסם מיסמך כנסייתי על השואה.

כאשר הורשו עתונאים להיכנס לאולם, נשאל האפיפיור, יש ברצונו לבקר בארץ־הקודש. הוא השיב, כי "יבקר ברצון רב בירושלים" — אך לא פרט את התנאים שבהם ייתכן ביקור מעין זה. (עי"ר, ע"צ)

עירק דחתה תביעה אמריקנית להפסיק ההפצצות במפרץ

וושינגטון. — עיראק דחתה אתמול תביעה שהוגשה לה ממשלת ארה"ב להפסיק את ההתקפות במפרץ. עיראק סבורה, כי דרישה זו "מתמיהה" ו"מצערת" מדווח "וושינגטון פוסט", בהסתמכו על מקורות דיפלומטיים.

עשרות מטוסים עיראקיים תקפו אתמול שלוש מיכליות־נפט, שדות־נפט ואתרים כלכליים איראניים בנסיון למנוע יצוא נפט איראני. דובר צבאי עיראקי מסר, כי, מטוסי עיראק פגעו ב"יעד ימי גדול" — הכינוי העיראקי למיכלית.

מיכליות עולות באש

מקורות ספנות מקומיים מסרו, כי שתי מיכליות איראניות עולות עתה באש במפרץ, אחת בקירבת כושר ואחת בקירבת מסוף הנפט האיראני הראשי באי חארג'.

כן מסרה בגדאד, כי עשרות מטוסים הפציצו את שדות־הנפט ראם, הורמוז ומארון, בדרום־מערב איראן, מפעל פלדה ותחנת חשמל באיספהאן ואת מפעל הסוכר בשושטאר, מרכז איראן.

ההודעה הזהירה, כי עיראק תמשיך בהתקפות הרסניות על יעדי נפט ותעשיה איראניים, "כל עוד תדחה איראן את החלטת האו"ם ותמשיך בתוקפנותה נגד עיראק".

הופלו 3 מטוסים

רדיו טהראן טען אתמול, כי מטוסים איראניים הפילו שני מטוסים עיראקיים בקרב־אווירי בשמי המפרץ. לדברי איראן, היו אלה מטוסי "מיראז'" מתוצרת צרפת.

עוד מסר רדיו טהראן, כי מטוס עיראקי שלישי הופל באש תותחי נ.מ. במחוז חוזסטאן, בדרום איראן, "התפתחות חיובית". (עי"ר ע"צ איי.פי.)

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים

1. מחוזות האהבה – ירדנה ארזי
2. רחבת הריקודים – יהודית רביץ
3. שלח לי מלאך – משינה
4. עוד תראה אותי – אילנה אביטל
5. תמונות – אדם
6. אהבתי אותך אז – סי היימן ולהקה מקומית
7. אחת מהבוהמה – אריק סיני
8. צומת דרכים – יזהר כהן
9. שש־עשרה שבע־עשרה – להקת הנח"ל
10. יום פראי – דפנה ארמוני
11. כל־עוד – בועז שרעבי
12. אנחנו באותה סירה – אסתר שמיר
13. במקום מכתב – חדווה עמרני
14. אני אהיה הליצן שלך – חנן יובל
15. מישהו שר במדבר – חיים משה
16. המלך הלבן – מני בגר
17. רדיו רמאללה – יהודה פוליקר
18. אורה – רמי קליינשטיין
19. ספינת החלומות – בני ברמן
19. שיר בדואי – מתי כספי
20. עוף גוזל – אריק איינשטיין
21. זמנך עבר – אהוד בנאי והפליטים
22. כמעט סתיו – גידי גוב
23. לא שותה לא מעשן – כמו צוענים
24. תגידי אש – תגידי מים – מאיר בנאי
25. קיר של אהבה – נער שוליים
26. מחלידים – חיים צינוביץ
27. היום האחרון לבצורת – דורית ראובני
28. טיפה אהבה – מירי אלוני
29. קריאה לעזרה – קו 8
30. ככה – צלולי

לשיפוטכם

31. לוליטה – גידי גוב
32. לא זז מכאן – דני סנדרסון
33. קסמים – גלי עטרי
34. ערב נגוגים – יזהר כהן
35. כמו לולין – וותיקי הבריגדה

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
זו הבחירה שלי: ציין את מספר השיר
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
שם:
כתובת:
מיקוד ____ תאריך ____

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 1.9.87

	יחידה	בנקנוטים קנייה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קנייה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6681	1.6889	1.6792
דולר אמריקני	1	1.55	1.63	1.5881	1.6079	1.5983
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8774	0.8883	0.8820
לירה סטרלינג	1	2.55	2.67	2.5926	2.6249	2.6196
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2619	0.2651	0.2638
ין יפאני	100	1.10	1.15	1.1188	1.1327	1.1275
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7771	0.7868	0.7830
פרנק שוויצרי	1	1.05	1.10	1.0643	1.0775	1.0696
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2496	0.2527	0.2509
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2391	0.2421	0.2405
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2278	0.2306	0.2292
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3619	0.3664	0.3642
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2031	1.2182	1.2109
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1387	1.1530	1.1456
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.79	0.7802	0.7899	0.7850
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4224	0.4276	0.4245
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2460	1.2616	1.2514
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.26	1.2107	1.2259	1.2183

אנשים ואירועים

כווית — אחת המפיקות הגדולות בעולם ... קונה נפט באירופה

מאת עלי כהן, כתב "על המשמר" בנורווגיה

כוויית, אחת ממפיקות הנפט הגדולות בעולם, החלה קונה נפט במדינות אירופיות בים־הצפוני. הכמות היומית שהיא רוכשת, לבתי־הזיקוק שבבעלותה, היא 120 אלף חביות ביום. כ־12 אחוז מתפוקתה היומית.

התפוקה היומית בשדות הנפט של כוויית, בהתאם להסכמים מגבילים של ארגון אופק, הוא 996 אלף חביות ביום. על־ידי רכישת נפט מן המפיקות של הים הצפוני, חוסכת כוויית גם את בעיות התובלה דרך מיצר הורמוז ומספקת את הביקוש לנפט כוויתי.

נורווגיה הודיעה באחרונה, כי בעוד תריסר שנים, ב־1999, יגיע שיעור התפוקה משדותיה בים הצפוני ל־1.6 מיליון חביות ביום, והיא תהיה המפיקה השנייה או השלישית בגודלה בעולם.

עם זאת, מסר שר הנפט הנורווגי, כי ארצו תגביל מרצונה את תפוקתה בשנים הקרובות, כי אם תמשיך להפיק בקצב הנוכחי, יתרוקנו עתודותיה התת־ימיות לנורבגיה עד סוף המאה הנוכחית. באחרונה העניקה נורווגיה זיכיונות חדשים לחיפושי נפט והשקיעה סכומי־עתק בבניית אסדות־הפקה. השקעה זו היתה הכרחית, כדי למנוע התמוטטות מתקני נפט עקב התרוקנות המאגרים התת־קרקעיים ושקיעת קרקעית הים בצורה מסוכנת.

מוות בתלייה — גזר בימ"ש במאלזיה על יהודיה מניו־זילנד שסחרה בסמים

פנאנג, מלזיה. — בית־המשפט הגבוה בפנאנג גזר אתמול מוות בתליה על אם ניו־זילנדית יהודיה באשמת סחר בהירואין. בנה נידון למאסר עולם בתוספת שש מלקות, מאחר שנמצא אשם בהחזקת הירואין לשימוש האישי.

בהודיעו, שלורן פיליס כהן, בת 44, תוצא להורג בתליה, אמר השופט מוחמד דוארין עבדאללה: "הכמות (של הרואין) מדברת בעד עצמה. על סמך מאזן ההסתברות, יש לקבוע, שהנאשמת לא הצליחה להוכיח, שכמות זו נועדה לצריכתה האישית".

עוד אמר השופט, כי החוק אינו מבטיח התחשבות באדם מפני שהוא מכור לסם.

לורן כהן ובנה אהרון שלטון, בן 20, הואשמו, כי סחרו — היא ב־140.8 גרם והוא ב־34.6 גרם הירואין. השניים נעצרו בשדה־התעופה של פנאנג, בפברואר 1985, שעה שעמדו להמריא מהאי. הם טענו שהם מכורים לסם וכי ההירואין נועד לצריכתם האישית.

אשר לגזר־הדין של אהרון שלטון, אמר השופט: "אתה בר־מזל שניצלת ממוות בעור שיניך. אני מקווה שתלמד לקח מר". עוד אמר השופט, כי הרקע הרפואי של הבן מצביע על כך, שגם הוא מכור לסמים, בציינו. "אני מאמין שההירואין נועד לשימושו האישי".

לורן כהן, שלא איבדה את עשתונותיה, אמרה לאחר שמיעת פסק־הדין, "זה מה שציפיתי".

בנה מחק דמעות מעיניו ואמר לכתבים: "אין לי מה לומר על פסק־הדין".

בוולינגטון אמר ראש ממשלת ניו־זילנד, דוד לונגי, כי ישקול להתערב למען האם ובנה, אך הוסיף, שידון באפשרות מעין זו רק עם סיום כל ההליכים המשפטיים.

משלחת מחקר בריטית בעקבות מארקו פולו

סקין. — משלחת מחקר בריטית הגיעה בשבוע זה לסקין, בתום מסע של 22,000 ק"מ לאורך "דרך המשי" הישנה.

"זו הפעם הראשונה שמישהו עובר במכונית לאורך דרך המשי הישנה, כפי שהיא ידועה לנו" — אמר ריצ'ארד פישר, בן 66, העומד בראש המשלחת.

המסע הסתיים במבואות סקין, על גשר מארקו פולו, הנושא את שמו של איש ונציה בן המאה ה־13, שעשה את דרכו ב"דרך המשי" מאירופה לסין.

חברי המשלחת התאוננו על היחס הגרוע של שלטונות איראן, שעצרו אותם ואילצו אותם לשוב על עקבותיהם.

לאחר שהגיעו לברית־המועצות, העבירו את מכונית ה"לנדרובר" שלהם על ספינה בים הכספי, והמשיכו בכיוון מזרח, לעבר מדבר טאקלאמקאן, הידוע כ"ים המוות", שם לא התעוררו כל בעיות, כי ירד גשם.

חברי המשלחת שיבחו את יחס השלטונות הסובייטיים. "נערכו לנו סעודות ואכלנו יותר מדי," אמר ראש המשלחת, והוסיף, כי בסין עזרו להם כמידת יכולתם.

המשלחת יצאה לדרך כדי להוכיח, שאפשר לפתח כביש יבשתי, שיחבר את סין, ברית־המועצות ואירופה. (ע"ר)

טלפון אלחוטי המחייג בפקודה קולית

קופנהאגן. — חברה דנית הודיעה אתמול, כי הצליחה לייצר טלפון המותקן במכונית, שבו אפשר לחייג בפקודה קולית.

"עליך רק להשמיע את שמו של האדם שאליו אתה מבקש לצלצל, והטלפון שלך ימצא בעצמו את המספר ויחייג אליו. השיחה מתנהלת בלי שהמחייג ייגע במכשיר", טוענת חברת "רדיו דניקל", בהודעה שפורסמה כאן.

המיתקן החדיש יכול לזכור עד 60 שמות ומספרים. החברה הודיעה, כי קיבלה כבר מבריטניה הזמנות להספקת טלפונים משוכללים אלה בסכום כולל של 3.6 מיליון דולר. החוק הבריטי אוסר להרים שפופרת טלפון במכונית בעת נהיגה. (ע"ר)

על היום

2.9.87

המבחן של אלפונסין

עם התקרב „שעת האפס" מתעצמת מערכת הבחירות בארגנטינה.

מאת שלמה סלוצקי, בואנוס־איירס

שישה ימים לפני הבחירות מגיע לשיאו המתח ברחובות בואנוס־איירס. בבחירות אמורים להיבחר בעשרות־אלפים בעלי תפקידים; כל מושלי המחוזות (הרובינצ'יות), מחצית חברי הסנאט והפרלמנט וציירים עירוניים ואזוריים.

בחירות אלה מהוות לגבי כל הצדדים מיבחן חשוב לדמוקרטיה הארגנטינית, שמאז שנות החמישים המוקדמות לא זכתה לארבע שנים של שלטון רצוף, ללא הפיכות צבאיות — ומכאן שלא התנסתה בבחירות כמו אלה העומדות להתקיים ביום א' הקרוב ה־6 בחודש.

הנשיא אלפונסין, הרואה בעצם קיום הבחירות את הישגו העיקרי בתקופת כהונתו, חייב להתמודד עם גלי־ביקורת נוקבת מימין ומשמאל, בשל המצב הכלכלי, החברתי והפוליטי ובשל אי־מיצוי הדין עם האשמים בפגיעה בזכויות־האדם בתקופת הדיקטטורה מחד ובגלל שפיטתם של ראשי המשטר הקודם לעונשי מאסר ארוכים, מאידך.

„המיפלגה האוטסיסיאליסטית" (פרוניסטית), המהווה את האופוזיציה העיקרית, עשויה לזכות ברוב בסנאט ובפרלמנט. היא משתמשת בצורה דמגוגית בבמות הפוליטיות שמעמידה לרשותה מערכת הבחירות ותוקפת את מיפלגתו של הנשיא, „המיפלגה הרדיקלית", אותה היא מאשימה בכל פיגעי ארגנטינה כיום: מצב התעסוקה, הכלכלה, החוב החיצוני, הבטחון ואפילו – כפי שהשתמע מעימות טלוויזיוני בין שני המועמדים למישרת מושל הפרובינציה הענקית של בואנוס־איירס בת 12 מיליון התושבים — גם בגידול כמות הגשמים והשיטפונות שהיו בפרובינציה בשנת 1973.

אף אם מבחינה אלקטורלית לא יהיה לכך הפעם ביטוי מאסיבי, משקיפים פוליטיים סבורים כי התופעה המעניינת ביותר בבחירות הללו היא עצם קיומן, במיוחד, לנוכח הנסיון המוצלח־למחצה של הפיכה־צבאית באפריל השנה, שהסתיים עם חקיקת חוק ההתיישנות לחשודים בביצוע פשעים בדרגות בינוניות בתקופת שלטון הגנרלים.

הפרוניסטים לא הטילו וטו על הליך החקיקה והוא שגרם להקמתה של חזית ה־FRAL („חזית רחבה לשיחרור"), המורכבת מקבוצות שונות של השמאל והקומוניסטים בצירוף הזרם השמאלי והחברתי של הפרוניסטים, אשר לראשונה מוכן להופיע בבחירות מחוץ — למפלגתן ובקריאת תיגר עליה. זרם זה גם מוכן לראשונה לוותר על הסיסמה ההיסטורית של פרון והפרוניסטים — „בלי יאנקים ובלי מארקסיסטים" וללכת ברשימה אחת עם השמאל. מה שעשוי להיות גרעין לחזית רחבה באמת בעתיד ומעריכים שתהיה בבחירות האלטרנטיבה של חלק ניכר מאנשי השמאל, שב־1983 נתנו קולם למפלגות הגדולות, כדי לחזק את הדמוקרטיה.

בינתיים רחובות הערים ובואנוס־איירס במיוחד, שוקקים פעילות פוליטית והתקרב הבחירות נמנעים מעימותים וגילויי־אלימות שהיו מסלימים בעבר כדי רצח.

(עוד אכתוב על כך).

חלופות לעקרונות

משנה עמדות, מסתכן בהפכפכנות – מחליף עקרונות, ייחשד בבגידה

מאת אריה פלגי

המותר לאיש ציבור לשנות עמדה? במישטר דמוקרטי לא רק מותר. זו אחת מחירויות־היסוד של כל אזרח. אבל איש ציבור חייב ליתן על כך דין־וחשבון לציבור, שבשמו נבחר ובשמו אמור היה לטרוח כי לשינוי עמדה עשוייה להיות השפעה על חיי הציבור כולו או חלקו. אך עצם השינוי אינו מעשה פסול. הכל תלוי בנסיבות ובהנמקות.

לא בדיוק כך עם עקרונות. פורמלית, גם החלפתן היא זכות יסודית אבל על כך איש ציבור ישלם באמינותו. משנה עמדות מסתכן בהפכפכנות, מחליף עקרונות ייחשד בבגידה. יריבים פוליטיים מנצלים בוריות את הבלבול בין אלה.

התמיכה בלביא אינה עיקר אמונה. מטוס־קרב מתוצרת ישראל אינו „תורה מסיני" ולא אחד מעשרת־הדיברות. זהו פרי שיקול מעשי, כלכלי־כספי־ביטחוני. אומנם מדובר בהרבה כסף והרבה אנשים אבל המימדים אינם משנים את המהות. הם לכל היותר מקנים ללביא מקום מכובד יותר בסולם העדיפויות של המעשים החשובים. לכן אפשר לשנות עמדה לגביו בלי לסכן סמכות מוסרית כלשהי. מי שהספיג את הלביא בקדושה, מי שהפך אותו לדגל, לדת, ל„מפלגה" לא יבין את ההבדל הזה. אם יבין, יטשטשו. הוא גם ירכב על רגשי המרירות הקשים והמובנים של אלפי אנשים, שפרנסתם בסכנה. את זה עושה הליכוד.

אין זה אומר, שהציבור לא עוקב אחרי נקיטות עמדה של נציגיו. עוד ייכתב הרבה על רבין, יעקובי ולהבדיל על מודעי. יש כאן חומר מעניין בפסיכולוגיה־החברתית של אנשי־ציבור אבל השינוי הדרמטי ביותר שייך לשושנה ארבלי אלמוזלינו, שנכשלה בדיוק בהשגת הגבול בין עמדה לבין עקרון. אצלה הלביא היה לדגל, להימנון ומהי מישמעת מיפלגתית לעומתם? היא לא אמרה: השתכנעתי לגבי עצם העניין. היא לא שינתה עמדה (שהיתה לגביה עקרונית) ולמרות זאת הצביעה כמתופף. דבר כזה לא יסולח לאיש ציבור. שום בכי ושום מעמדים שקספיריים לא יעזרו.

היה מוצא אחר. אכזרי, לא מקובל, אבל המציאו אותו בדיוק למיקרים כאלה: התפטרות. היא היתה מבטיחה שלמות מצפונית לשרה ובמיקרה זה (לגמרי במקרה) גם תוצאה רצויה למיפלגתה וגם לא היתה הופכת כיסא לחלופה לעמדה עקרונית.

הלביא ירד, אני יורד

שלא יאיימו עלינו, אנשי התעשייה־האווירית בירידה. זוהי ארץ חופשית ומי שעלה אליה או חיי בה בגלל הלביא, היה אתנו עד כה על תנאי ויכול ללכת. איומו חסר משקל סגולי וחסר תוקף מוסרי אומנם בסערת־נפש לא כל מילה שקולה אבל כל מילה נשקלת ומשפיעה, אפילו ביתר־שאת. לכן, נא לרדת מן האיום הזה, בשביל יהודי, ציוני אין בינתיים חלופה למדינת־ישראל.

מי שלא יצא חד־משמעית, ללא „אבל"ים נגד כליאת מנהלים ב„סולתם", הוא במצב קשה עם המרי של פועלי־התעשייה־האווירית היום. במעשה הכליאה ב„סולתם" טיפלו באיפוק רב, כי הפועלים היו שרויים במשבר קשה. אבל בני אדם וקיום עקרונות (במקרה ההוא: כיבוד חופש הזולת) נבחנים ברגעי מתח ובשעות משבר. בימים רגועים לא קשה להיות בסדר. מי שלא יצא אז בתוקף בגנות התועבה מה יאמר היום לאנשי התעשייה־האווירית הזועמים והמתוסכלים?

אין חלופה לכיבוד החוק ואין חלופה לגינוי מפריו.

יש חלופה לשרון

מה שקרה בלבנון אינו סוד. הוא זכור לדראון. אולם חמש שנים בלבד אחרי המלחמה, שרון לא רק מתאושש אלא משנן לנו לפי שיטת „השקר הולך בגדול", שהמילחמה שם היתה אחד ההישגים הגדולים של התקומה הציונית, אם לא הגדול שבהם. התחיל במופע־הרצאה מרתוני, ממשיך בפעילות בעיתונות תיקשורתית וברדיו וגם ההצבעה על הלביא היא הזדמנות טובה כדי להאדיר השפעה באופן דמאגוגי.

נגד שרון לא עוזרות המילים. כל עוד הוא בעמדה שילטונית, כוחו יגבר. המסקנה: ניתוקו מעמדות אלה. אחת השגיאות הקשות של ממשלת־האחדות־הלאומית היא שנתנה בידיו, מעבר ללגיטמציה גם אמצעים להענקת מישרות, תוארים, הוספות ממלכתיות ועוד אביזרים שלטוניים רבים. החלופה לשרון היא לא איש אחר במקומו, כזה יימצא ללא קושי — אלא אי־ישיבה איתו בממשלה אחת עד דחית מפלגתו מהשלטון. גם אם זה ייקח זמן לא מועט.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

איידס הדעת

„אל תלך איתו למיתה"

237 נושאי נגיף האיידס נתגלו עד כה בישראל, 33 מהם נפטרו ● משרד הבריאות נערך למלחמה במחלה שסופה מוות בשתי חזיתות – בדרך הרפואית ובדרך ההסברתית

מאת רונית מורגנשטרן

החל מ־1983 החלו בישראל במעקב אחר מספר החולים באיידס. נכון להיום, על פי נתונים שנמסרו ממשרד הבריאות, חלו בישראל 45 אנשים במחלת האיידס. 33 מהם נפטרו ביניהם אישה אחת. בין החולים 24 הומוסקסואליים וביסקסואלים, נרקומנים, 15 מקבלי מוצרי דם בעירוי, שני מקבלי עירויי דם ואישה נוספת שאינה, כנראה, אזרחית־ישראלית.

237 נושאי הנגיף נתגלו עד כה בישראל — הכוונה היא לאלה שבגופם נתגלה וירוס האיידס אם כי הם לא פיתחו את סימני המחלה עצמה. כ־60 אחוזים מהם יפתחו את המחלה ובכל מקרה, כולם מהווים פוטנציאל להדבקה. יש לציין שהנתונים מתבססים על אלה שהגיעו לבדיקה וההשערה היא, שלא מדובר בכל נושאי הנגיף בארץ.

מתוך 237 נושאי הנגיף הידועים בישראל 37 הם הומוסקסואליים, 37 מקבלי מוצרי דם ועירויים, 40 נרקומנים בהזרקה ביניהם 5 פרוצות, 8 הטרוסקסואליים והשאר בילתי ידועים — תיירים וכדומה.

עלות הטיפול בחולי איידס מרגע גילוי המחלה ועד סיומה — במות החולה (נכון להיום, עדיין לא נמצאה תרופה למחלת הכשל החיסוני הנרכש — איידס) מוערכת בכ־300 אלף דולר. חולה איידס זקוק בממוצע לכ־200 ימי אישפוז כשרובם במחלקת טיפול נמרץ כך שמדובר בטיפול היקר מן הטיפול הרגיל.

אוכלוסיות הסיכון הגבוהות על פי התפלגות חולי האיידס בישראל הן כמו בעולם כולו: הומוסכסואלים, מזריקי סמים, זונות וכל מי שבא במגע מיני עם קבוצות סיכון אלו.

מה עושים נגד מחלת איידס בארץ?

משרד הבריאות פועל בשתי דרכים עיקריות: בדרך רפואית ובדרך ההסברה.

ברפואה — מאז אפריל 86 נסרקות כל מנות הדם וכל מוצרי הדם לעירוי בישראל. עד כה נתגלו 11 מנות דם נגועות. הוקמו 7 מרכזים לבדיקה ואיבחון המחלה ללא כסף לכל דורש. הבדיקות והתוצאות נתונות לסודיות מוחלטת.

משרד הבריאות הוציא הנחיות מפורטות לכל בתי החולים, למגן דוד אדום ולשרות בתי־הסוהר לגבי אמצעי

(המשך בעמוד 8)

חלוקת עלוני הסברה ● אמצעי מניעה בכתב

כל פעם שהשתעלת, הפניתי את הראש

מאת ערן שנקר

הסיפור מתחיל ביום ראשון בשבוע, בשעת צהריים בחדר המיון בבית־החולים „סורוקה" בנגב. בין הפונים הרבים לעזרה היה בחור צעיר, לבוש מכנסיים שחורים וחולצת טריקו בשלל צבעים נועזים, לא מגולח ותשוש. התיישב מול שולחן הרופא הפנימי והתלונן על חולשה, קוצר נשימה ושיעול יבש. היה בידו מכתב הפניה לרופא המיון, בו רשום באותיות קידוש לבנה „עבר בדיקות דם בהן נמצא HTLV־חיובי" (בדיקות אלה מצביעות על חשד סביר למחלת האיידס). הרופא הצעיר שעבר בחדר המיון לא יצא מגידרו והמשיך בקבלה על־ידי הנוהלים המקובלים: „תוציאו לו דמים, אך תזהרו לא להידקר." מוציא הדם לבש כפפות וחיטא היטב את המקום, גוהר הפעם יותר מתמיד לא להידקר. הרופא המשיך וביקש בדיקת א.ק.ג. האחות ביצעה את הבדיקה, כשאינה מראה סימני חרדה למראה טיפות הדם הנוטפות באיטיות מזרוע הבחור ולא למראה סיכת צמר הגפן, הספוג ברמו, שהניח בסמוך.

רופא חדר המיון ידע שאין לו מה לחשוש. הוא היה שותף ל„מזימה". החולה — המרומה, כפי שיתברר להלן — הייתי אני, סטודנט רפואה שנה א' באוניברסיטת בן־גוריון בנגב. בתרגיל סימולציה במסגרת השבועות הקליניים הנהוגים בפאקולטה לרפואה התאפשר לי להתחזות למשך 12 שעות לחולה איידס ולהתאשפז בבית־החולים „סורוקה", על־מנת להתנסות באופן ישיר בטיפול וביחס של הצוות הרפואי והפאראידפואי כלפי מחלה מסוכנת זו.

בית־החולים „סורוקה" הוא אחד משבעה המרכזים הרפואיים בארץ המוכרים על־ידי משרד הבריאות לאבחון, ייעוץ וטיפול בחולי איידס. המחלה מעוררת פחד, עד כדי פאניקה, בקרב אוכלוסית הסיכון, האוכלוסיה הכללית ואפילו הצוות הרפואי ב־113 הארצות בהן התגלתה מאז 1981.

הרופא בחדר המיון השלים את הפרטים בתיק הרפואי בו רשם: „בן 23, חזר מחו"ל לפני שמונה חודשים, שם קיים יחסי מין הטרוסקסואליים. זה מיספר חודשים מרגיש חולשה ונמצא ב־HTLV חיובי..." — את תוצאת בדיקת הדם הקיף בסימון צהוב ורחני.

רופאה אחרת בחדר המיון קיבלה על עצמה, לאחר עיון בתיק וקריאת השורה המורגשת, לטפל במבחנות הדם. היא אכן נקטה משנה זהירות בטיפולה וגם סימנה באופן בולט את המבחנות. לאחר צילום חזה, עליו המליצה הרופאה, החליט צוות חדר המיון — כחלק מתוכנן בסימולציה — לאשפז אותי באחת המחלקות הפנימיות.

למרות שעיינה בתיק הרפואי שלי לא הבחינה האחות שחולה איידס לפניה, ואישפזה אותי יחד עם עוד שלושה חולי אסטמה ומחלות לב. אחרי עשרים דקות של שיעול יבש הגיע צוות רופאים מתוגבר, לבדיקה ראשונית. הוקפתי בשישה רופאים בכירים, וביניהם ממומחי בית־החולים למחלות זיהומיות, כשכל צוות האחיות מתעניין במיוחד במקרה החדש. לרובן היתה זו ההזדמנות הראשונה לראות איך נראה „חולה איידס".

מנהל היחידה למחלות זיהומיות שאל מספר שאלות בסיסיות ואני, למרות אי הנעימות והמבוכה, סיפרתי את הסיפור, כשאני מטיף צבע על־ידי שיעול מטריד מפעם לפעם. בבדיקה הגופנית לא זוהו ממצאים קליניים משמעותיים. הרופא הבכיר ניסה להרגיע אותי, אך לא שלל את האפשרות האיומה: הימצאות נגיפי איידס בגופי. בתיק הרפואי ירשום לאחר מכן „הסיכוי שלאיש יש איידס פעיל הינו די קלוש על־פי הערכה קלינית, אולם יש לברר אפשרות זו על ידי בדיקה סרולוגית חוזרת...".

בהתייעצות ביניהם החליטו הרופאים לבודד אותי, אף על־פי שהספרות הרפואית לא מצביעה, עד כמה שידוע, על שום מקרה של העברת הנגיף מאדם לאדם שלא דרך הדם, נוזלי הגוף או המישוש. האחיות העבירו אותי לבידוד, אך התחמקו מלתת תשובה ברורה מדוע. אחר־כך יתרצו את ההחלטה מהתחשבות בשאר החולים, והרצון למנוע בהלה למשמע הידיעה כי במסדרון שוכן חולה איידס.

הימצאות חולה איידס במחלקה פנימית איננה דבר קל גם לאחיות מיומנות. הצוות הרפואי במחלקה ניסה לנתק מגע ממני, לצמצם את הקשר למינימום, אולם עד כמה שאפשר, בלי לפגוע ברגשותי. האחיות נכנסו ושאלו איך אני מרגיש, אך מיהרו לצאת מייד. לעומת זאת, למרות ההחלטה לבודדני, הן לא העירו כאשר הסתובבתי במכון, במסדרונות המחלקה, דיברתי עם חולים על ענייני דיומא ואף יצאתי מהמחלקה וטיילתי בבית־החולים.

לאחר 12 שעות של שהייה במחלקה כחולה מדומה, הרגשתי שצברתי די ידע וניסיון כדי לעמוד על מצבו ותחושותיו של חולה איידס מאושפז. בחצות הלילה חשפתי את עצמי ואת סיפור הכיסוי שלי. הרופא לא היה מופתע, אך לאחיות היה קשה הרבה יותר להאמין שבעצם אינני חולה. לקח להן זמן רב למדי עד שהיו מסוגלות לשבת איתי ולספר לי אלו מחשבות עברו בראשן.

„חששתי להידבק. מה אני אגיד לך, זה נראה לי טבעי. עד היום לא יודעים בדיוק על המחלה, והפרוגנוזה חד־משמעית — וזה מפחיד," אמרה אחות.

„פחדתי לגעת בך. כל פעם שהשתעלת הפניתי את הראש. פחדתי לנשום לידך, למרות שבעצם אני יודעת שלא נדבקים בצורה זו" אמרה אחרת.

„הדבר המפחיד ביותר הוא, שאין תרופה. אם אתה נדבק — אכלת אותה" — הוסיפה אחות נוספת וחברתה העידה: „שאלתי את הרופאים איך להיזהר, מה לעשות ומה לא. מידע רב על מצב החולה שאבתי מתיקו הרפואי ומחוות־הדעת של הרופאים. ככל שנוסף מידע — פחדתי יותר. בתחילה פחדתי להוציא לך דם. אחר־כך פחדתי להיכנס לחדרך וניסיתי ככל שיכולתי להתחמק מטיפול בחולה איידס."

„צילצלתי לחדר־האוכל שיתנו לך אוכל בכלים חד־פעמיים. התכוונתי להכין שקית ועליה מדבקה מזוהם ולהכניס בה כל דבר שנגעת בו." — הרגישה אחות אחרת מאותה משמרת.

„ביצעתי כל מה שביקשו ממני הרופאים, אך לא ברצון. לומר לך את האמת, קיוויתי שבתורנות הבאה שלי במחלקה כבר לא תהיה כאן..." — מתוודה אחת האחיות.

„רצינו למנוע בהלה במחלקה. שחולים אחרים לא יידעו מה יש לך", מסבירה אחרת ומוסיפה, למרות הבידוד הסתובבת חופשי במחלקה. אך לא אמרנו דבר, כדי לא להוסיף על הדיכאון הנפשי, ולא לחזק בך את תחושת הבידוד והמאסר".

„ריחמנו על בחור כל־כך צעיר, שהעתיד שלו איננו כל כך ורוד. היה לנו חבל עליך. אמרנו לעצמנו: הוא לא יכול היה למצוא לו בחורות בארץ, היה חייב לנסוע לניו־יורק? חלק אמרו, אולי בעצם זה לא בחורות..."

הרופא המטפל אמר לאחר החשיפה: „אני לא חששתי כלל. ראיינתי אותך ארוכות ונשמתי את שיעולך, בדקתי אותך גופנית בדיקה מקיפה. פשוט, כאחרונה קראתי ספרות ענפה בנושא מחלת האיידס, הגורמים, סימנים, תופעות אפידמיולוגיות ואופן העברת המחלה. ידעתי ממה יש להיזהר וממה אף אחד עדיין לא הודבק. כשהתגלתה המחלה הייתי בארה"ב וטיפלתי שם במספר חולי איידס ואולי לכן לא חששתי כלל".

כיוון שידעתי שאני בריא, לא אוכל לומר שחוויתי בדיוק את חוויותיו של חולה איידס מאושפז, אבל טעמתי קצת מן המרור הנוסף לעצם המחלה. אמנם הצוות השתדל להקל עלי ולמנוע ממני את הרגשת הנידוי, ובסך הכל אני יכול לומר שטופלתי על הצד הטוב ביותר. איש לא חשב להשאיר אותי ברחוב. אישפזו אותי. עשו לי את כל הבדיקות, והאחיות נכנסו לחדרי ולא השאירו לי את האוכל מחוץ לדלת.

המסקנה העיקרית שאפשר להסיק מתרגיל הסימולציה שלי היא, שככל שהצוות הרפואי והסיעודי מיטיב לדעת על המחלה תופעותיה ואופן העברתה, הפחד מפניה קטן יותר.

„ריחמנו על בחור כל־כך צעיר שהעתיד שלו אינו ורוד: אמרנו לעצמנו: הוא לא יכול למצוא בחורות בארץ; היה צריך לנסוע לניו־יורק? וחלק אמרו: אולי בעצם זה לא בחורות?" ■ קטעים מיומנו של סטודנט לרפואה באוניברסיטת בן־גוריון שהתחזה לחולה איידס במסגרת לימודיו

ללמד אותם כשהם קטנים

מאת ינון שנקר*

שבועות לא רבים לפני תום שנת הלימודים תשמ"ז נקט שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, צעד יוצא דופן במערכת החינוך. השר הודיע, כי הוא ומשרדו רואים חשיבות רבה בהסברת מחלת איידס לתלמידים. שבועות ספורים לאחר מכן אף פירסם המנכ"ל חוזר מיוחד ובו בקשה ממנהלי בתי־הספר, להסביר את הנושא לתלמידים עוד לפני חופשת הקיץ.

בבתי־ספר אחדים הורו את נושא האיידס בשעורי הביולוגיה כפרק לימוד עיוני, בכיתות אחרות הוא נדון בשיעורי מחנך.

בכמה עשרות כיתות בבתי־ספר בעיר, בקיבוץ, בעיירות פיתוח ואפילו בישיבה תיכונית של בני עקיבא הופעלה תוכנית־חינוכית בנושא. אך עשרות מורים, יועצים ומנהלים, המכירים בחשיבות הנושא, עמדו חסרי אונים, בהיעדר יכולת להפעיל כלי חינוכי ולא רק כלי אינפורמטיבי בנושא האיידס.

מאז גילוייה לראשונה בשנת 1981 הפכה מחלת האיידס לאחת המחלות המפחידות והמרוכזות ביותר בעולם המערבי. כל החולה בה ימות ממנה, אין לה עדיין תרופה וכנראה גם לא תימצא בשנים הקרובות. זה גורם פחד, בהלה וחרדות לא רק בקרב אוכלוסית הסיכון אלא באוכלוסיה כולה. ארבע קבוצות הן בעלות סיכון גבוה לחלות באיידס: גברים הומוסקסואלים או בי־סקסואלים. ● המשתמשים בסמים בהזרקה תוך ורידית. ● מקבלי עירויי דם או תוצריו. ● המקיימים יחסי־מין עם אדם נגוע.

ב־1979 נדבק לראשונה ילד צעיר בנגיף האיידס, מאז עולה בהתמדה מיספר הילדים הנחשפים לנגיף, חולים, ומתים. יש שני גורמי סיכון עיקריים להידבקות ילדים: ברחם בתהליך הלידה או בעת ההנקה מאם נגועה בנגיף; בקבלת עירויי דם או תוצריו למטרות רפואיות שונות.

בארצות רבות בעולם מדווחים כל העת על מקרים חדשים של ילדים, שחלו במחלה הקטלנית.

היא תופסת בעולם ובישראל כותרות בעמודים הראשונים בעיתונים, וכמעט אין יום שעובר בלי „גילוי" חדש, כל מה ששומעים המבוגרים מגיע גם אל הילדים, בדרך זו או אחרת, והם פוחדים מאיידס לא פחות, ואולי יותר, מן המבוגרים.

על כל העוסקים בחינוך מוטלת חובה להירתם למלחמה במחלה, לקחת חלק במניעתה, לצמצם את חרדות התלמידים מפני האיידס ולהכניסה לפרופורציות נכונות.

למצוא נושא נייטרלי

התוכנית המוצגת כאן פותחה במסגרת לימודי הפאקולטה לרפואה בירושלים, נבדקה במשרד החינוך והועברה להערכה 26 מומחים ישראלים מתחומי החינוך, ההוראה, רפואת הילד, פסיכולוגיה, בריאות הציבור, ומיספר הורים של ילדים. הנושא טעון מאוד הן מבחינה רגשית והן מבחינה חברתית. לא קל להכניס נושא מאיים כל־כך לעולמם של מתבגרים ונוער, בדרך שלא תגרום אצלם לנזקים כלשהם. פסיכיאטרים ופסיכולוגים הביעו את הדעה, כי קישור המחלה לנושא החינוך המיני עלול לגרום לנזק בהתפתחות הפסיכו־סקסואלית הנורמלית אצל הנערות והנערים. „עדיף", אמרו, „למצוא נושא נייטרלי ולקשור אליו את מחלת האיידס".

לא קשה היה למצוא נושא כזה, המתקשר טבעית למחלה: מערכת החיסון.

איידס — וזאת יש לדעת — איננה מוגדרת ואיננה משתייכת לקבוצת מחלות המין. זהו פגם יוצא דופן במערכת החיסונית באדם, והצגתו כך מאפשרת לנו להתמודד עם הסברת המחלה מנקודת מוצא נייטרלית, מדעית, שמאפשרת לתלמידים לקבל את הסוגיות הטעונות של המחלה הקטלנית הזו, ולהתמודד איתן טוב יותר. על ידי קישור האיידס למערכת החיסון אנו משיגים מטרה נוספת: הגברת המודעות לחשיבות שבקבלת חיסונים.

מטרות התוכנית הן: להגדיל את הידע לגבי מערכת החיסון באדם; להפחית חרדות מפני חיסונים; להגדיל את הידע לגבי מחלת איידס, אופיה ודרכי מניעתה ולהפחית חרדות מפניה; לתת כלים בידי תלמידים ומורים להתמודד עם מקרה של גילוי ילד חולה באיידס בבית־הספר ובכיתות הגבוהות, להגביר את המודעות ל„מין בטוח" ומניעת איידס.

משחק חביב בחצר

תוכנית ההסברה הראשונה שפיתחנו מיועדת לתלמידי כיתות ו' ט' (גילאי 12־15). התוכנית בנויה על 6 יחידות הוראה, ואולם ניתן לצרף יחידות לשיעורים כפולים. היחידה הראשונה היא משחק מבוא למערכת החיסון ומחלת איידס, המדגימה במשחק פשוט וחביב בחצר בית־הספר את פעולת מערכת החיסון ואת משמעותו של כשל חיסוני. „גוף האדם נלחם בנגיפים ובחיידקים: מלחמת הטובים נגד הרעים". היחידה השנייה נושאה הוא מבנה ותפקוד מערכת החיסון. שיקופיות קריקטוריסטיות אשר הוכנו במיוחד לתוכנית מדגימות את מרכיביה העיקריים של מערכת החיסון התקינה באדם, אופיה ותיפקודה. נושא היחידה השלישית הוא הצלחות הרפואה במלחמה בחיידקים ובנגיפים, והיא נעזרת בסיפורים המתארים את הדברת המחלות הקשות בעבר על־ידי חיסונים, תרופות ושיפור תנאי החיים. ביחידה זו ניתן להשתמש בווידיאו של האוניברסיטה הפתוחה.

היחידה הרביעית, „החיסונים שקיבלתי בחיי", מלמדת את התלמידים על חשיבות קבלת חיסונים, על משמעות שמירתו ועידכונו של פנקס החיסונים ועל המחלות נגדן חוסנו בעבר. התלמידים מביאים את פנקס החיסונים לכיתה, מכירים את המחלות נגדן חוסנו ומועדי החיסון. היחידה החמישית — מחלת האיידס — מביאה באופן מרגיע, מדעי וחוויתי את סיפורה של המגיפה בעולם: את ההיסטוריה שלה, דרכי העברת הנגיף ובאלו דרכים אינו עובר וכן את משמעות המניעה. ביחידה זו נעשה שימוש במערך נוסף של שיקופיות קריקטוריסטיות.

היחידה השישית, „איידס ובית־הספר", מנסה להתמודד עם מקרה תיאורטי של ילד חולה איידס המתגלה בבית־הספר. „משחק תפקידים" מיוחד של התלמידים עצמם משמש להדגמת הקונפליקטים והלבטים בנושא.

התוכנית לכיתות הצעירות מסתיימת במסר של „אחריות אישית" ופירושה: שמעתם ידע אמין ומוסמך על האיידס, תוכלו להעבירו לחבריכם.

תוכנית ההסברה השנייה מיועדת לבני נוער גילאי 15 ואילך (כיתות י־יב' ומוסדות השכלה גבוהה). התוכנית נבנית עם יחידות דומות ובחלקן זהות לאלה של התוכנית הראשונה, וההבדל המשמעותי הוא ברמת ההסברים, בסוג המסרים ובהדרכה הממוקדת בנושא המניעה.

ביחידות 1 עד 3 בתוכנית זו, „מערכת החיסון ומחלת איידס", נלמדים הפרקים על מערכת החיסון, מבנה ותפקוד. היחידה הרביעית עוסקת במחלת האיידס, הצגת קבוצות הסיכון, דרכי העברה והדרכים בהן אין נגיף האיידס עובר. גם כאן נעשה שימוש בשיקופיות קריקטוריסטיות. היחידה החמישית מתמודדת עם מחלת איידס המתגלה אצל תלמיד בכיתה: כיצד להגיב, מה עושים, איך עוזרים? — הן חלק מן השאלות המועלות, במשחק התפקידים, עליו מתבססת יחידה זו.

ביחידה השישית והאחרונה, „מין בטוח", מודגמים השיעורים והאחוזים של תחלואה באיידס. מוצג „קרתון האיידס" ומוסברת בעזרת דיון וסיפור חשיבות השמירה על כללי מין ברורים בנושא.

(המשך בעמוד 8)

ישראל היא מן המדינות הראשונות בעולם המתמודדות עם הסברת האיידס בבתי־הספר. תוכניות לימודים מובנות, שחוברו בפקולטה לרפואה הועברו בהצלחה על־ידי הסטודנטים עצמם

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

הקפנדריה של פרס והערמונים

אחד הדברים הטובים שקרו אחרי קבלת ההחלטה בממשלה על מטוס ה„לביא" הוא השקט האלקטרוני שהשתרר סביב מעלותיו או חסרונותיו של ה„לביא" כמטוס הטוב ביותר מסוגו בעולם או כרק שווה־ערך לאפ.16. היה אפשר להשתגע מהנתונים הסותרים, ההערכות והדעות שנפלו עלינו ברדיו ובטלוויזיה יום אחרי יום, מהדורה אחרי מהדורה. יומן אחרי יומן, במשך שבועות, מבלי להתחשב כלל בכושר הקליטה שלנו, בסבלנותנו, בחום הנורא. העיתון, לעומת אלה, הוא רובר שקט. אתה יכול להעביר דף בשנייה. אבל רדיו, טלוויזיה, מה תעשה, תלחץ על הכפתור ותפסיד את כל המהדורה? את כל היומן? תודה לאל, גמרנו עם זה. יש עוד ספיחים, אבל איך אפשר להשוות.

השבועיים האחרונים היו מורטי עצבים מכל. שוב סימפוזיונים אל תוך היומנים, שוב לעיסת החומר הלעוס, והכל מפני שפרס חבר לרגע לשמיר ויחד העדיפו לדחות את ההכרעה כדי שלא תתקבל על חודו של קול. איזה צחוק, עכשיו היא התקבלה על חודו של „חצי קול", כמו שאומר הליכוד, עם כיפוף מאוד לא אלגנטי של זרועה של הגברת היחידה בממשלה, שושנה ארבלי־אלמוזלינו. לפני שבועיים שריד עוד היה במחנה המתנגדים ואילו היה פרס מצביע או כפי שארבלי־אלמוזלינו הצביעה השבוע — היתה התוצאה זהה. זאת כמובן בהנחה שהורביץ ומודעי, שלפני שבועיים פיזרו ערפל קרב סביב אופן הצבעתם, היו מצביעים עם מחנה שמיר. דבר שאז לא היה ודאי כלל. השבוע הם הצביעו עם שמיר אבל לפני שבועיים יתכן שהיו מצביעים אחרת ואז היה מספר התומכים בהצעת נסים־רבין עשוי לא להגיע ל־13 ואולי ל־14 — עדיין עם פרס נמנע.

מה שבעצם קרה בשבועיים האחרונים הוא, שפרס עצמו שינה את עמדתו. אני מאמינה שהקפנדריה שעשה היתה אמיתית. ליבו היה עם המשך פרוייקט ה„לביא", ובשלב מסוים הוא ראה, שבגלל הליכתו אחרי הסנטימנט, הוא תימרן עצמו למצב בלתי־נסבל. הוא מצא עצמו בודד מול מפלגתו, מול יצחק רבין, מול מערכת הבטחון, ויחד עם יצחק שמיר והליכוד. מנהיג פוליטי נזהר מלהגיע למצב כזה וייתכן כי הצעת שמיר לדחות את ההצבעה לשבוע־שבועיים היתה באותו רגע חבל ההצלה, שפרס נזקק לו כדי להתחיל לבנות בסבלנות את הסולם שיאפשר לו לרדת מן העץ שעליו טיפס.

במהלך השבועיים שחלפו בין הדיון וההצבעה בנה פרס הצעה חדשה, שהתבססה בחלקה על הבטחות אמריקניות חדשות (הגדלת סכום ההמרה מארה"ב ב־100 מיליון דולר. מ־300 ל־400 מיליון דולר בשנה, במשך שנתיים: הפחתת הוצאות המחקר והפיתוח (מו"פ) מן המחיר הסופי של מערכות נשק אמריקניות, שהמו"פ בהן היה משותף), ובחלקה על סיכומים עם מערכת הבטחון, שהבטיחו הקצאת כספים לתעשיה האווירית על־מנת שסגירת פרוייקט ה„לביא" לא תגרור פיטורים המוניים.

אפשר להעריך שסיכומים אלה, גם עם האמריקנים וגם עם משרד הבטחון, יכלו להיות מושגים בכל מקרה, גם לאחר קבלת ההחלטה על סגירת ה„לביא", שכן ארה"ב היתה מעוניינת להביע את קורת־רוחה מהחלטה כזו וגם משרד הבטחון היה מעוניין לבצע את ניתוח ה„לביא" בכמה שפחות כאבים.

פרס היתווה, איפוא, לעצמו דרך נסיגה מכובדת. אך בינתיים לחץ שמיר על שריד ובתגובת שרשרת לחץ המערך על שושנה ארבלי־אלמוזלינו. ההחלטה שנפלה, אף כי היתה ההחלטה הנכונה, השאירה טעם לוואי מר. השתוללות עובדי התעשיה האווירית לא סייעה לפזר את העננה הכבדה. אישית מצאתי נחמה בנתונים שמסר יצחק רבין בטלוויזיה ב„מבט" ביום ב'. הם הסבו את תשומת הלב לגדודי המפוטרים עד היום, שהלכו לבתיהם בשקט, בלי מהומות: 7000 אנשי צבא קבע ואזרחים עובדי צבא, 7000 איש בתעשיות הבטחוניות. בתעשיה האווירית מדובר בפיטורי אלפיים עד שלושת אלפי עובדים, ולא מייד. במיגזר התעשיה האווירית ובוודאי בכל בית שבו יהיו פיטורים, זה יכאב מאוד. אבל בטווח הארוך, אם יוצעו השתלמויות להסבה מקצועית, אם החלופות ייצרו מקומות עבודה חדשים, זה לא יהיה הפסד אלא רווח.

בן גוריון – היה מסיר את הכובע

אין לי אלא להאחז בדברי רבין גם על עמדות הליכוד בצמתי הכרעה מרכזיים בתולדות הממשלה הזו. רוב שרי הליכוד היו נגד היציאה מלבנון, נגד התוכנית הכלכלית ועתה נגד הפסקת ה„לביא". הליכוד נוקט בדרך־כלל עמדה כאילו־פטריוטית, עמדה שבשווקים קל יותר לתפוס אותה ולתמוך בה.

עמדת הליכוד בנושא ה„לביא" הזכירה לי במיוחד את עמדתו בנושא היציאה מלבנון. הליכוד היה צריך אז שמישהו אחר יוציא למענו את הערמונים מן האש. הוא היה מזוהה עם מלחמת לבנון ולכן היה צריך שיכפו עליו את היציאה עד שיאמר „רוצה אני". גם במקרה ה„לביא" חש עצמו הליכוד מחויב זה עד צוואר. גם כאן הוא היה צריך שהמערך יוציא למענו את הערמונים מן האש. עכשיו משתעשע שמיר ברעיון להביא את ה„לביא" להצבעה חוזרת בממשלה. אבל נרמה, שגם הוא יודע שאין לה סיכוי, ואולי בסתרי לבבו הוא אף מברך על כך.

פרס לניו־יורק

אומות העולם אינן מתחשבות בחגי ישראל. פתיחת המושב השנתי של עצרת האו"ם חלה השנה ב־21 בספטמבר, יומיים לפני ערב ראש השנה. זה אומר שראש משלחת ישראל לעצרת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, יגיע לניו־יורק ובמשך שלושה וחצי ימים (כולל שבת) ייאנס לשבות מכל מלאכה. הוא ישהה בניו־יורק או סמוך לה ולא יפגוש את עשרות שרי החוץ שנהוג לפגוש בימים אלה של העצרת.

מה שידוע כעת לבטח הוא, שפרס ייפגש עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, כנראה בשבוע השני לבואו. טרם הגיע אישור לפגישה עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורנאדזה, אבל מעריכים שהפגישה תתקיים. שוורנאדזה יהיה בניו־יורק כבר ב־14 בספטמבר, כדי להפגש ב־15 בו עם שולץ. כפי הנראה הוא יישאר בניו־יורק עד לפתיחת מושב העצרת הכללית של האו"ם (שאת הנאום הראשון בה יישא ב־21 בספטמבר הנשיא רייגן) ואחריה. באיזושהו שלב של שהייתו בניו־יורק הוא ייפגש עם שמעון פרס.

בינתיים כבר ידוע שפרס ייפגש עם שרי החוץ של בלגיה, פינלנד, בראזיל וארגנטינה. בין הפגישות היותר מיוחדות ונדירות: פגישה עם שר החוץ של תורכיה ועם שרי החוץ של פולין, הונגריה ויוגוסלוויה.

עוד בפרק הניו־יורקי — פגישה עם נציגי כלי ותקשורת („הניו־יורק טיימס", „ניוזוויק" ועוד). בפרק של לוס אנג'לס ייפגש פרס עם אנשי הלובי היהודי (איפ"ק), מלווה הפיתוח, תנועת העבודה הציונית, הפדראציה של הסוכנות היהודית, ראשי חברות גדולות בקליפורניה, מערכת „לוס אנג'לס טיימס" ומועצת ה„וורלד אפיירז". ב־29 בחודש ינאם בעצרת האו"ם ובערב יום כיפור ישוב לישראל.

אווירונים צריכים להיקרא על שם ציפורים

יצחק שמיר הפך בימים אלה לפטרונם של עובדי התעשיה האווירית. הוא מחזיק ברעתם, בעד המשך פרוייקט ה„לביא", והם העבירו אליו את נאמנותם. עם שמעון פרס הם מוכנים לדבר היום בהפגנות מעבר לכביש. פרס טוען, שהפסקת פרוייקט ה„לביא" היא ירידה לצורך עלייה, קטיעה זמנית שתאפשר את הצלת התעשיה האווירית ושגשוגה בעתיד רחוק יותר. אבל דבריו נשמעים כסיסמות דיאלקטיות לא משכנעות, במיוחד לאלה שחרב הפיטורים מונחת על צווארם.

לפחות כדאי להזכיר בימים אלה את מקומו של שמעון פרס בייסודה והתפתחותה של התעשיה האווירית. כדי להראות, שלא אדישות או שיקול קר עמדו בבסיס הכרעתו לקרקע את ה„לביא". מצאתי בספרו של מתי גולן, „פרס" (הוצאת „שוקן", 1982) שני קטעים קצרים, שאביא אותם כלשונם:

„המטוסים שישראל רכשה בארה"ב (ב־1950 — ד.ש.) לא היו שלמים ומוכנים לטיסה בעת הרכישה. השלב הראשון היה רכישת החלקים, השני — הרכבתם. גם שלב זה, השני, בוצע בארה"ב, במפעל קטן בברבאנק שליד הוליווד.

„בעליו של מפעל זה היה צעיר אמריקני יהודי בשם אל שווימר, אותו תיאר פרס כ„איש בעל רעות תקיפות וחזון רב. אולי המנהיג הטכנולוגי הטוב ביותר שפגשתי בחיי". כאשר נפגשו השניים פעלה הכימיה מייד. הצעיר האמריקני והבן הקיבוץ מישראל היו אחוזי תשוקת עשייה. ככל שהיתה המשימה נועזת ובלתי־אפשרית, כך הלהיבה יותר את רמיונם. כאחד מביקוריו של בן־גוריון בארה"ב שכנע אותו פרס לבוא ולבקר במפעל הקטן של שווימר בברבאנק. כאשר ראה בן־גוריון את המכונות העלובות במפעל, פער פיו בתימהון: „מה, גם במכונות מעטות אלה אתם יכולים לתקן מטוסים? — בואו מייד לישראל!" היו אלה בדיוק הדברים שפרס ציפה לשמוע.

„שבוע לאחר מכן החלו שווימר ופרס לתכנן את הקמתו של מפעל להרכבה ולשיפוץ מטוסים בישראל" (ע' 31).

עשר שנים מאוחר יותר, ביולי 1960, עושה פרס את דרכו, יחד עם דוד בן־גוריון, לתעשיה האווירית, לטקס חנוכתו של מטוס הפוגה־מגיסטר הראשון שנוצר בארץ. וכך כתב פרס ביומנו (ע' 108):

„אחרי הצהריים התקיים טקס שסיכם הרבה ויכוחים, מאמצים, תקוות וקשיים במשך שנים רבות. ב־4.30 ניגשתי יחד עם בן־גוריון לתעשיה האווירית. ברחבה גדולה ישבו כ־4000 איש, ביניהם עובדי התעשיה האווירית, שרים, דיפלומטים זרים ונציגי כל שדרות החיים. בתוך מעגל מסיר עמד צנוע, אך נאה: הפוגה־מגיסטר הראשון שנוצר בארץ. ערב קודם עדיין חיפשתי לו שם ונראה היה לי „סנונית". אווירונים צריכים להיקרא על שם ציפורים, כמו שצוללות על שם חיות ים. וזו גם הסנונית הראשונה. ולבסוף, מצא חן בעיני פסוק מפרשת שבת בתלמוד: „אימת סנונית על נשר".

למעלה מ־50 אחוזים ממטוס סילוני זה נבנה בארץ, וזהו הישג ממדרגה ראשונה. הזקן נראה נרגש מאוד והוא התחיל את נאומו באומרו ש„אילו הייתי אדם דתי וחובש כובע, הייתי מסיר את כובעי מפני שווימר". אל עצמו היה נרגש ביותר והקריא את נאומו בשפה העברית בניב אנגלי, אל היה נדיב מאוד בתארו אותי כ„עמוד התווך של התעשיה האווירית".

מי ברשימה השחורה

בדיוק לפני שבוע פרסם האו"ם רשימה שחורה של המפעלים והחברות, הבנקים והמוסדות הכספיים — מסודרים לפי מדינות — הנותנים סיוע מדיני, צבאי, כלכלי ואחר לדרום־אפריקה. עורך הדו"ח הוא אחמד כליפא, רווח מיוחד מטעם תת ועדת האו"ם למניעת אפליה והגנה על מיעוטים. שניים מבין דפי הדו"ח, המשתרע על 120 עמוד, מוקדשים לישראל. רוב החברות המוזכרות באות עם דרום־אפריקה בקשרי כלכלה. מיעוטן, תשע, בקשרי סיוע צבאי.

החברות והמוסדות בתחום הצבאי הם אלביט, מספנות ישראל, ישקו, התעשיה האווירית, המועצה הלאומית למדע ולמחקר תעשייתי, המפעל לייצור ה„כפיר", מגל, הליקופטרים „רוטור" ותדירן.

יותר החברות והמוסדות, המנויים לפי הדו"ח סיוע כלכלי לדרום־אפריקה, הם: אפיקוריא, השקעות אפריקה־ישראל וגם סיוע כספי, אגרקסקו, אגריכרמל, בית־חרושת לתרופות „אסיה", בנק הפועלים, בל"ל, בנק יקואל, קונסולידייטד פאואר, קוראקס, ג'י.בי.איי.סי. אינטרנשיונל וגם סיוע כספי, יהלומי כרמל, אל־על, הבנק לסחר חוץ, מספנות חיפה, הל"ס, ישפר, ישכור שירותי פלדה, תעופה ישראל, בנק ישראל־בריטניה, חברת החשמל, בנק יפת, כיר תעשיות, מיכל, מונטות מינמטר, פירס כרמל, אוצר התיישבות היהודים, פוליכרום, נוגבי ציס.

הדו"ח מפרש כל צורה של שיתוף פעולה כסיוע. ייתכן כי הצדק עימו, שכן כל שיתוף פעולה עם דרום־אפריקה הוא בחינת סיוע להמשך הסדר הקיים ולדיכוי השחורים בידי השלטון הלבן.

אצלנו יש, כזכור, המלצות של ועדה בין־משרדית בראשות המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, שכוונתן לצמצם למינימום את קשרי המסחר, הכלכלה והתרבות עם דרום־אפריקה. ההמלצות כבר נדונו בקבינט, אך היו מספר שרים שהעיתוי לא מצא חן בעיניהם. מדוע, שאלו, אנו צריכים לנקוט צעדים כלשהם נגד דרום־אפריקה כאשר יש רגיעה יחסית בטיפול הבינ־לאומי בנושא וגם ארה"ב אינה דורשת מאיתנו כלום?

ישראל, הלוחמת הגדולה על זכויות האדם רק כשזה נוגע ליהודים, לא רוצה לנקוף אצבע בנושא דרום־אפריקה כשזה לא נחוץ או הכרחי. כלומר, כאשר היא לא נלחצת או מאוימת על־ידי הממשל האמריקני. סבל השחורים הוא ממנה והלאה.

עד ה־1 באוקטובר צריך הממשל האמריקני להגיש לקונגרס דו"ח ובו פירוט פעולותיו להפסקת שיתוף הפעולה עם דרום־אפריקה בקרב המדינות המקבלות סיוע־חוץ אמריקני. אפשר להניח, שלקראת מועד זה תתעשת הקבינט ויחליט בכלי־ואות על צמצום שיתוף־הפעולה עם המדינה הגזענית ההיא, הכל כדי להראות לאח האמריקני הגדול, שהאח הישראלי הקטן כמלא אחר הציפיות.

המשכים

אל תלך

(סוף מעמ' 7)

הגנה בשעת טיפול בחולי איידס. נושא ניקוב האוזניים נבדק אף הוא על ידי משרד הבריאות והציבור התבקש לנקב אותן באמצעות העגיל הפרטי או במחט סטרילית. גם לעוסקים באקופונקטורה הוצאו הנחיות מפורשות לשימוש אך ורק במחטים חד־פעמיות או כאלה שעברו סטריליזציה. נושא האפילציה (הורדת שיער לצמיתות באמצעות מחט חשמלית) נבדק אף הוא.

בצד ההסברתי — חומר הסברה מחולק חינם בבתי חולים, מירפאות ובתי־ספר, צה"ל, שירות בתי הסוהר ומגן דוד אדום. עד כה היו תשדירי שירות בטלוויזיה מטעם קופ"ח בלבד. משרד הבריאות מתכוון להכניס בקרוב תשדירים משלו. המסר לא יהיה מפחיד, מבטיח דובר משרד הבריאות, אלא בעיקר מסביר איך לצמצם את סיכויי ההידבקות.

משרד הבריאות מתכוון לנקוט גם בשיטות לא שיגרתיות כמו לקנות מודעות קטנות בתוך מדורי ההיכרויות בעתונים שיזהירו מפני עשיית אהבה ללא אבחנה ויעודדו השימוש בקונדומים. נשקלת גם האפשרות להוזלת הקונדומים. בינתיים החלו כבר גורמים מסחריים בשיווק קונדומים למסעדות, בתי מלון וכדומה. תמורת 3 ש"ח מקבל הצרכן 3 קונדומים. כל חומר ההסברה מופיע בשלוש שפות, עברית, ערבית ואנגלית.

המאמץ ההסברתי החל בסיסמא בעיתונות ובכרזות „אל תלך איתו למיתה", אם כי היא מטעם קופת החולים ההסתדרותית.

משרד הבריאות מקיים קשר הדוק עם התנועה הקיבוצית לגבי מתנדבים מחו"ל מכיוון שאי אפשר לכפות על המתנדבים להיבדק, מומלץ לכל הקיבוצים לבקש מראש בדיקות רפואיות כולל בדיקות איידס מכל מתנדב שמבקש לעבוד בקיבוץ.

ללמד אותם

(סוף מעמ' 7)

האיידס. לכיתה מוצג קונדום, ומוסבר השימוש בו.

בשנת הלימודים החולפת (תשמ"ז) הופעלו תוכניות הלימוד בנושא האיידס בכמה עשרות כיתות בבתי־ספר ממלכתיים יסודיים ותיכוניים בערים, בעיירות פיתוח, בקיבוצים ואף בישיבה תיכונית של בני־עקיבא. החל בשנת הלימודים הקרובה (תשמ"ח) יוכל כל בית ספר שירצה בכך, להפעיל במיסגרתו את התוכניות בכיתות ו' — י"ב.

מבנה הפעלת התוכנית בבית־הספר יהיה מבוסס על המודל הבא: ראשית כל יקבל הצוות המקצועי עידכון על מחלת האיידס והעברתה וכן כללי זהירות לגבי בית־הספר. כמו כן יידונו מרכיבי התוכנית והדרכים להצטרף ל„תהליך החינוכי", שייפתח בעקבותיה. במקביל להעברת התוכנית בבית־הספר יוזמנו הורי הכיתה (ללא תלמידים) למפגש שיכבתי, בו יקבלו אף הם הרצאה בנושא האיידס וסיוע במתן תשובות לילדיהם. כל תוכנית כוללת נספח המציע פעילויות נוספות בעניין בבית־הספר.

מי יעביר את התוכנית?

נסיוננו בפרוייקט חינוך לבריאות בפאקולטה לרפואה בירושלים מראה כי סטודנטים לרפואה, רפואת שיניים ובריאות הציבור מצליחים להתמודד בצורה יוצאת־דופן עם העברת נושאים נייטרליים ורגישים כאחד בתחום הבריאות בבתי־הספר.

נראה לי כי סטודנטים אלה, שעוברים כבר כעת הכשרה אקדמית מתאימה וספציפית, הם הכלי הטוב ביותר להעביר התוכנית בבתי־הספר, לצידם של המחנכים. נוכחות מחנך בכיתה, במהלך העברת תוכנית כולה על־ידי הסטודנט לרפואה, תאפשר למחנך להמשיך בתהליך החינוכי בנושא האיידס גם אחרי כך.

„מחלת האיידס מהי" ו„מערכת החיסון ומחלת האיידס" הן תוכניות חינוכיות הבאות כל אחת ב„קיט" עצמאי הכולל מדריך למלמד בכיתתו ונספחים: דוגמאות של פנקסי חיסון; חומר הסברה בעניין האיידס בעולם ודפי עבודה; 2 ערכות של שיקופיות; ביבליוגרפיה; ערכות בנושא האיידס; קונדומים (בתוכנית לגדולים בלבד).

כיוון שהדרך היחידה למנוע את התפשטות המחלה היא בידי כל אחד מאיתנו, הכרחי להזהיר ולהדריך את הצעירים בחברה. אם נצליח בשנת הלימודים הקרובה (וכבר יש לנו כ־500 סטודנטים שנרתמו לעניין) לעמוד במשימת ההסברה האמינה והמדויקת, אך גם המרגיעה, נרחיק ללא ספק עוד יותר את „המכה ה־11" מפתחי בתינו וכיתותינו. האחריות היא אישית וקיבוצית, אך היא מוטלת על כל אחד מאיתנו.

* כותב המאמר הוא סטודנט לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים.

מן הגלריה הכלכלית

יגאל בעקבות יגאל

בתקופה האחרונה, יותר ויותר גופים מגייסים כספים בבורסה, על בסיס הפסדים שצברו בעבר. אחד הגופים האלה הפונה בימים אלה ומבקש את אמון הציבור הוא איתם ארץ־ישראל תעשיות מתקדמות בע"מ מיסודו של שר האוצר לשעבר, יגאל כהן־אורגד. הגופים המפקחים על ההנפקות, כמו הרשות לניירות ערך והבורסה, מסתפקים במתן „גילוי נאות". בראש התשקיף מופיעה אזהרה: „לאור אופי פעולות החברה והשקעותיה, יתכן שחלק מהשקעות החברה לא ישאו פרי והן כרוכות בסיכון של אובדן ההשקעה". בהמשך נאמר: „ההשקעה בניירות הערך של החברה כרוכה בסיכון גבוה, שכן מדובר בפרוייקטים תעשייתיים עתירי־ידע או בפרוייקטים אשר קיומם מותנה בין השאר במו"פ".

השקעות במו"פ יכולות שלא להניב פירות. עיקר ההשקעות כיום הן בחברות ובפרוייקטים בהם נסתיים שלב הפיתוח של המוצרים והחל שלב היישום, הייצור והמכירות. שלבים אלה כרוכים בהשקעות ניכרות ובקשיים הנובעים משלב החדרת המוצרים לשוק וההתחרות בשוקי חוץ. קיים סיכון הנובע ממיקום חלק מהשקעות החברה ביו"ש, וכן מכוונות החברה להמשיך ולהשקיע באזורים אלה.

החברה, למרות ההשקפות הפוליטיות של מייסדיה, ביטחה את הסיכון הנובע משינוי פוליטי ונסיבות בטחוניות ביו"ש, ע"י החברה הממשלתית „ענבל". כ־85 אחוז ממכירות „אורליל" ו„דו קרן", שהן חברות וקבוצה, הינן למערכת הביטחון או לגורמים המושפעים ע"י הממשלה. לחברה לא הוצאו שומות סופיות מאז 1982.

ההפסד הנקי המותאם של החברה בחודש דצמבר 1986 (9 חודשים) היה 320 אלף ש"ח, שנה קודם לכן הפסידה 651 אלף ש"ח. בשנת 1984/85 הפסידה 551 אלף ש"ח, כך שיתרת ההפסד המותאם היא בסך 3,973 מיליון ש"ח, פי ארבעה מההון העצמי. „אית"ם" השקיעה בחברת „ויסקו" לפיתוח מערכות ממוחשבות. במסגרת זו הוקם מפעל באריאל. בסוף תקופת הרצת המפעל פרץ סכסוך בין „אית"ם" לבין היזמים האחרים: בסוף 1984 נחתם הסכם, שלא קויים. לאחר תהליך משפטי נמכרו ההשקעות של אית"ם לתושב חוץ ב־200 אלף דולר. כתוצאה מכך צברה החברה הפסד של 660 אלף דולר. בראשית 1983 הצטרפה „אית"ם" ל„מיקרושב". חברה זו מפתחת ומייצרת מכשירי אבחון רפואיים. אך מכירותיה דלות. המכשירים טרם קיבלו רישוי מכירה בארה"ב. מנהלי החברה, המומחים רב סרן ורנציגר, עובדים ללא כל הסכם לטווח הארוך. לחברה גרעון בסך 595 אלף ש"ח על הון עצמי של 244 אלף ש"ח.

גם ב„דו־קרב" שבקרני שומרון הגיעה החברה לגרעון של 621 אלף ש"ח בהון, כאשר הפסדיה, בסך 840 אלף ש"ח, עולים פי ארבעה על ההון שהושקע, בסך 219 אלף ש"ח.

כך בחברות־הבנות וכך גם בחברה האם, שהצליחה להפסיד את מלוא ההון העצמי שלה וגם כספים של אחרים, כלומר — פשטה את הרגל. אולם, כאמור, כל זה אינו מפריע לה לגייס הון בבורסה. השאלה היא, מה מצאו בנקים וגופים ציבוריים לשמש כחתמים להנפקה זו — באיזו רשות הם מסכנים כספי ציבור? שאלה נוספת המתבקשת היא, למה דווקא שרי האוצר של הליכוד, יגאל כהן־אורגד ויגאל הורביץ, מביאים את עסקיהם לפשיטת־רגל — - אולי בגלל שהם כמעט עשו זאת גם למדינה.

הנדוניה של רהב

איזי רהב, שמונה למנכ"ל בנק ישראל, שוקד על ארגון הבנק לטווח קצר וארוך. בטווח הקצר, מוטל עליו התפקיד להתאים את בנק ישראל לגודל המצומצם יותר של מערכת הבנקאות הישראלית בכלל. לטווח הארוך עליו לגבש כלי חשיבה לקביעת דפוסי מדיניות.

תקופה ארוכה מילא רהב את תפקיד מנכ"ל רשות הנמלים. לזכותו ניתן לומר, שעצר את משה דיין מביצוע התוכנית המגלומאנית בתקופה ההיא, של בניית נמל מים עמוקים בימית, בהשקעה של כ־300־250 מיליון דולר, שהיו יורדים לטמיון בדיוק כפי שירדו לטמיון ההשקעות בעיר ימית. הוא הצליח גם לקצץ את עודף התעסוקה בנמלים, ללא משברים בשיטה הדרגתית ובשקט יחסי, ולייעל את עבודת הנמלים. רקורד זה מהווה בסיס טוב לייעול וארגון העבודה בבנק ישראל.

איזי רהב

חסך 300 מיליון בימית

תפקידי הבנק המרכזי מצטמצמים. האגף למלוות המדינה מסיים את תפקידו, בהערר מלוות־חובה חדשים. צמצום הפיקוח באגף הפיקוח על המט"ח דורש התאמת גודל האגף לתפקידיו האקטואליים. המנכ"ל החדש מקדיש גם מחשבה למתן אפשרות לניידות במחלקת המחקר, בשל אופי הפעילות של מחלקת המחקר, בתחום המאקרו בלבד, אין לחוקרים אלטרנטיבות בתחום העסקי בסקטור הפרטי, לכן יש למצוא את הדינמיקה בתוך הבנק, על מנת לא לגרום לסתימת מחלקת המחקר בפני התרעננות וכוחות חדשים.

ממבט ראשון, מינויו של איזי רהב לתפקיד זה נראה כבחירה טובה.

צבי טימור

מבזקים כלכליים

כנס בסינגפור

■ כנס בינלאומי על סין יתקיים בסינגפור ב־24־22 באוקטובר — מסר עמוס ברעם, נספח כלכלי בשגרירות ישראל בסינגפור. הכנס מאורגן ע"י ממשלת סינגפור וישתתפו בו נציגים רשמיים מסין. לדברי ברעם, הכנס יתן אפשרות טובה ליצירת קשרים ישירים עם נציגים סיניים רשמיים בעלי סמכות, באמצעות הקשרים הטובים של ממשלת סינגפור. זוהי הזדמנות ללמוד את הבעיות הקשורות לאפשרויות הסחר עם סין ממקור ראשון, ולקשירת יחסי עבודה עימם. השגרירות והנספח הכלכלי בסינגפור ישתדלו לארגן פגישות עבודה בין הנציגים הסיניים לנציגי חברות ישראליות מחוץ למסגרת דיוני הכנס.

„לוגל" למוסקווה

■ „לוגל" חברה בבעלות קיבוצי הצפון המפיקה תוכנות לימודיות למחשבים, נבחרה על־ידי מכון היצוא לייצג את ישראל ביריד הספרים הבינלאומי במוסקווה, ותציג שם, בין השאר, סימולציה ממוחשבת לשיגור טילים בליסטיים וחקר האטום. היריד ייפתח ב־7 בספטמבר.

מנכ"ל „לוגל", אמנון ארגל, שיצא לבריה"מ, מסר כי באמצעות שתי עמדות של מחשבים יוצגו כל תכניות הלימוד שפותחו על־ידי „לוגל", בהן הבנת הנקרא, מתמטיקה, פיסיקה, לימוד השפות עברית ואנגלית, ותכנית במקצוע הלשון, המאפשרת הכנה מלאה לבחינות הבגרות בדרך של צבע, ציור ואנימציה. לרגל היריד תורגמו כל התכניות וההוראות למשתמש, למעט לשון עברית, לשפה הרוסית.

סיוע לפרדסנים

■ ענף הפרדסנות דורש מן הממשלה לסייע לו מיידית בהיקף של 15 מיליון דולר בשנה במשך שלוש השנים הקרובות, במטרה לערוך שינויים ולחדש את פני הפרדסנות. ללא עזרת הממשלה, ספק אם הענף עצמו יוכל לגייס את הכסף ולהתחדש, כפי שהדבר מתחייב מתנאי השוק — כתב ראובן איילנר, יו"ר המועצה לשיווק פרי הדר, בתזכיר שהגיש למשרדי החקלאות האוצר ולבנק ישראל. איילנר טוען, כי הסיוע המבוקש אינו חורג מהמקובל בישראל לגבי ענפי תעשייה, תיירות וחקלאות. אם רוצה ענף הפרדסנות, שהיקף עסקיו מגיע ל־500 מיליון דולר בשנה, להתאושש מהמשבר, עליו לערוך מספר רב של חידושים: בזנים, בשיטות עיבוד ובטכניקות השיווק ובצורת המשלוחים. ראשי הענף טוענים, כי לפרדסנות הישראלית יש מתחרים הנהנים מתמיכות מאסיביות של ממשלותיהם, דבר שהמגדל הישראלי אין לו סיכוי לאזן אלא על־ידי מגוון מתאים של סל המוצרים המוצע, איכותו, אמינותו ואספקתו.

איינהורן ואקירוב

■ מרדכי איינהורן, לשעבר מנכ"ל בנק לאומי, והמיליונר אלפרד אקירוב, בעל השליטה בחברת „אלרוב" הנסחרת בבורסה, הקימו חברה בשם „אינווסטמנט האוז", שלדבריהם תעסוק בסיוע לחברות עסקיות בתחום האשראי בשוק המקומי ובחו"ל. כן תתמחה החברה בשוק אגרות החוב, במגמה להפוך למוביל בקרב המשקיעים המוסדיים. איינהורן יכהן כמנכ"ל החברה. בין בעלי המניות הבולטים גם אהרון מאיר לשעבר מנכ"ל בנק המזרחי.

יהלומים ב־2 מיליארד

■ מגמת הגידול ביצוא היהלומים נמשכה גם באוגוסט. מסיכומים שנערכו במשרד התעשייה והמסחר עולה, כי יצוא היהלומים באוגוסט הסתכם ב־95 מיליון דולר, גידול של 32 אחוז לעומת החודש המקביל אשתקד. ב־8 החודשים הראשונים של השנה גדל יצוא היהלומים ב־24 אחוז לעומת 86, והסתכם ב־1.22 מיליארד דולר. בתמ"ס צופים, כי יצוא היהלומים יגיע השנה לשיא של 2 מיליארד דולר.

העורך הכלכלי: צבי טימור

חדשות המשק

קבוצת אייזנברג מציעה לרכוש את „ריב הספקה"

החברה־לספנות והספקה, שבבעלות החברה לישראל, מציעה לרכוש את „ריב הספקה" ב־1.73 מיליון דולר. בית המשפט המחוזי דחה אתמול את הדיון בעניין הרכישה ליום ראשון הקרוב, כדי לאפשר לכונסי „ריב הספקה" להשלים איסוף חומר חסר בעיסקה.

האחים הורביץ קנו את „הספקה" (שהפכה אחר־כך ל„ריב הספקה") מכונס נכסים לפני כשנה, תמורת 4.25 מיליון דולר. הכונסים־מנהלים של „ריב הספקה" עו"ד אבי פילוסוף ורו"ח יגאל ברייטמן, אמרו אתמול בדיון לפני השופט לויט, כי נכסי החברה מורכבים מארבע קבוצות: מלאי בהיקף עשרות פריטים, נדל"ן בקריית־גת ובטבריה, כלי רכב וציוד משרדי. לדבריהם, הערכת המלאי היא כמעט בלתי אפשרית. לגבי המקרקעין, הם ביקשו ארכה להשיג הערכה.

עורך־דין מטעם עובדי „ריב הספקה" אמר בדיון, כי עובדי החברה תומכים במכירתה ל„ספנות והספקה". גם עורך הדין שייצג את הבנק הבינלאומי, הנושה המרכזי של החברה, ביקש לאשר את הצעת הרכישה. פילוסוף אמר, כי קיימת הצעה רק מלקוח אחד, ויש חשש שהיא תתבטל אם יהיה עיכוב באישורה. הוא התחייב להעביר עד מחר נתונים לגבי מלאי החברה. לפיכך דחה השופט את הדיון. הוא אמר, כי אם יתקבל החומר החסר, ואם לא יתקבלו הצעות רכישה אחרות, ניתן יהיה לסיים את הדיון ביום ראשון הקרוב.

ל„ריב הספקה" יש זיכיון לייבא 10 אחוזים מכל הגרעינים שמייבאת ישראל. החברה גם עסקה במכירת ציוד חקלאי וחומרי הדברה.

אודי נחשון

מדד השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר במחירים קבועים

(1978 = 100)

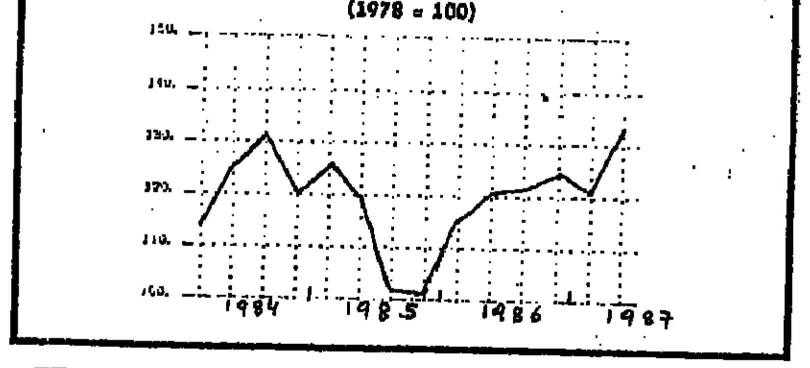

לפרק את התעשייה האווירית לחברות עצמאיות

התעשייה האווירית גדולה על המדינה — הכריז אתמול זלמן שלו, יו"ר האגף לאלקטרוניקה, חשמל ומתכת בהתאחדות התעשיינים ומנכ"ל „אלישרא", במפגש עם כתבים כלכליים לקראת האספה השנתית של האגף.

לדבריו, פועלות במסגרת התעשייה האווירית יותר משש חברות שונות, אותן ניתן להפוך לחברות ציבוריות שיתנהלו בצורה עסקית. אפשר למכור אותן ליזמים פרטיים, או להפעילן כחברות ממשלתיות עצמאיות.

עוד אמר, כי הפסקת פרוייקט הלביא חייבת להושיב מיד את ראשי מערכת הביטחון והמנכ"ל לדיון דחוף לשם קבלת החלטות אופרטיביות, המשך ההיסוסים יביא לבזבוז נוראי של כספים.

לפני סגירת הפרוייקט, מזכיר שלו, הבטיחו שרי האוצר והבטחון להעביר את כספי ההמרה למפעלים המקומיים. עכשיו יש גמגומים על כך שמערכת הביטחון תרכוש את מה שדרוש לה במקום שיראה כמתאים.

הפגנות עובדי התעשייה האווירית משקפות לדעתו את הידרדרות ביחסי העבודה כפי שבאה לידי ביטוי גם ב„רום כרמל", „סולתם", מספנות ישראל ומקומות עבודה אחרים, בהם צברו הוועדים כוח רב. כוח, מדגיש שלו, חייב להיות מלווה באחריות. אחריות איננה מאפיין של אותם ועדים.

הוא ציין כי תעשיות האלקטרוניקה, החשמל והמתכת נמצאות במצב קשה. השוק המקומי קטן, משרד הביטחון חדל לרכוש בארץ. היצוא העיקרי הוא למדינות הדולר וכרוך בהפסדים. שלו ביקר את הצעת נגיד בנק ישראל פרופ' ברונו, שאמר לא מכבר כי צריך להעדיף עכשיו את היצוא למדינות השוק האירופי, בזמן שער המטבע החזק. לדעת שלו, לא ניתן בתעשייה לבצע קפיצות מארה"ב לגרמניה. זה בלתי אפשרי, כשם שגם דיבורים על הסבת ייצור לשוק האזרחי אין להם כיסוי. כדי לעבור לשוק האזרחי צריך להקים מפעלים אחרים. בנוסף לכך, בשוק האזרחי קיימת התחרות, ובמיוחד עם מדינות שקשה לעמוד נגדן בגלל כושר הייצור שלהן ועלות העבודה הנמוכה. מעבר לייצור האזרחי דרושה הקצאת אשראי למפעלי התעשייה. בתנאים הקיימים, כאשר כסף הוא המצרך היקר ביותר, הסבת מפעלים היא נושא נוח לשיחות על כוס קפה, אך כמעט אינה ניתנת לביצוע.

חיים מרגלית

פילפל

עיכובים מצערים בדרך לגן העדן

מאת שלמה פרנקל

בכל הדיווח הטלוויזיוני על ההחלטה הממשלתית המצערת בדבר סגירת פרוייקט הלביא היה רגע אחד שבו לא יכולתי עוד להתאפק, ופרצתי בצחוק גדול. אני מבקש סליחה מעובדי התעשייה האווירית וגם משרת הבריאות, שבכתה בגלל שנאלצה להימנע בהצבעה. רק תתארו לעצמכם לאיזו הבעת צער היינו עדים אילו ביקשו משושנה ארבלי־אלמוזלינו להצביע נגד הלביא ולא רק להימנע.

הרגע המצחיק היה, כשראיינו את ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס. המוטו בדבריו של פרס היה: צריך לקבל היום החלטה אכזרית, כדי שיהיה לנו קל יותר מחר. זה בדיוק מה שהצחיק אותי.

כי הרי אותו שמעון פרס עצמו הוא האיש שבמשך שנים רבות בעבר היה בין אלה שאמרו שצריך לקבל החלטות אכזריות עכשיו, כדי שיהיה קל יותר אחר־כך. בשם הסיסמה הזאת גבו מתושבי המדינה מיליארדים רבים של דולרים, שהלכו למלוות הביטחון ולמלוות המלחמה, למיסים כבדים אלה ואחרים. הכל היה אכזרי במזגו — אבל בא תמיד עם הבטחות לעתיד קל יותר. בפעם האחרונה השמיע שמעון פרס דברים כאלה לפני שנתיים וחודשיים, כשהחלה התכנית הכלכלית החדשה בניצוחו. גם אז היינו צריכים להסכים לכל מיני דברים אכזריים, כגון חוקים לשעת חירום מתקופת המנדט הבריטי, כדי שהעתיד יהיה קל יותר.

או עכשיו מתברר מדבריו של פרס, שהעתיד הקל שהוא עצמו הבטיח עדיין לא הגיע, למרות שהיו כאלה שחשבו כך. עדיין יש עיכובים מצערים בדרכנו לגן העדן הכלכלי. מתברר שפעם אחת נוספת (ודאי) אנחנו צריכים להיות אכזריים אל עצמנו עכשיו, כדי שהעתיד יהיה קל יותר. פרס מבטיח, פרס מקיים.

לא יותר מדי ולא פחות מדי

הפיג'ו G.L 309 פרפקט היא מכונית קומפקטית במלוא מובן המלה. 5 מבוגרים יישבו בה בנוחות. היא בעלת תא מטען במידות סבירות ודלת חמישית ההופכת את המכונית לסטיישן בעת הצורך. לצרכים יומיומיים גם מנוע 1300 סמ"ק יספק אותך. חבל שהאביזרים ומערכות העזר הוזנחו

היא אינה מצליחה להגיע למהירות של 100 קמ"ש גם לאחר 10 שניות ואינה מצליחה "לקחת סיבוב" במהירות של 200 קמ"ש. זאת משום שהיא אינה מצליחה להגיע ל־200 קמ"ש. קשה מאוד להתלהב מבחינת רגש כלשהו של מכונית משפחתית ואפילו תהיה זו מכונית משפחתית שתיתן תוצאה יחסית טובה. באופייה, "המשפחתיות" הן ממוצעות בכל התחומים והשאלה היא בדרך כלל אם מדובר בממוצע גבוה או נמוך.

התוצאות שמספקת הפיג'ו 309 פרופיל אינן מלהיבות, אך אפשר לקבוע בבטחון גמור שמכונית זו המשתייכת לקבוצת המשפחתיות הקומפקטיות מתברגת בין המכוניות הטובות בקבוצתה. בראש וראשונה, שומרת המכונית על מוצאה הצרפתי ואין ספק גם בלי להסתכל על הסמל במרכז ההגה שמדובר בנהיגה בפיג'ו.

הביצועים אינם חלק חזק במכונית בעל מנוע בנפח 1300 סמ"ק המפיק 64 כוחות סוס לבלימה. הצלחתה ומוצלחותה נקבעת על־פי יתר מרכיביה והשילוב ביניהם. הפיג'ו 309 למעשה מצלעה של ה־205 הקוצרת הצלחה רבה. גבשושית המשמשת תא מטען שנוספה ל־205 באחוריה, גבשושית המכוסה בדלת הטענה רחבה בעלת חלון אחורי גדול יצרו את ה־309.

המכונית מיוצרת בעשר גירסאות שונות. ה־309 היא הפשוטה ביותר, המכונית בעלת 1118 סמ"ק, 55 כוחות סוס לבלימה דרך ה־309 G.R. , 1580 סמ"ק 80 כוחות סוס לבלימה וכלה בפיג'ו 309 מלהיבה בדם G.T מנוע 1905 סמ"ק 105 כוחות סוס לבלימה. מכונית המבחן היתה ה־309 G.L. פרופיל בעלת מנוע בנפח 1294 סמ"ק. מכונית שעברה 34.420 ק"מ בהם מבחני־דרך רבים גם של חיל־החימוש של צה"ל.

מנוע, ביצועים, הילוכים ודלק

ה־309 פרופיל מצויידת במנוע של טלבו בנפח של 1294 סמ"ק. מנוע זה עבר מספר שינויים לפני שהוכנס לפיג'ו אחד מהם הוא השימוש במאייד חד־לועי מדגם אחר. (מכונית המבחן "סולקס") המנוע מפיק 64 כס"ב ב־5600 סל"ד והמומנט המירבי שלו מושג ב־2800 סל"ד 10.5 קג"מ. אם ציפיתם להידבק למשענת המושב בזמן ההאצה ב־309 נכונה לכם אכזבה. למכונית זו אין תגובות חריפות והיא עושה הכל בשלווה ורגיעה. המכונית אמורה להגיע להאצה של 10 קמ"ש ב־14.8 שניות. בפועל הצלחנו להשיג זאת ב־15 שניות. המהירות המירבית על פי פיג'ו היא 165 קמ"ש ואנו עם הרבה אוויר הצלחנו להגיע ל־162 קמ"ש בלבד.

במהלך המבחן רשמנו תקלת מנוע נדירה שנבעה כתוצאה מחוסר הידוק מספק של אום האבטחה של בורג כיוון השסתומים. בורג כזה נפתח לאחר שאום האבטחה לא הודק כראוי ע"י אחד המכונאים, הרחיף יצא ממקומו, והמנוע החל לפעול על שלושה צילינדרים. התקלה תוקנה בקלות ובמהירות ללא החלפת חלקים במוסך החברה בחיפה.

הפיג'ו ניחנה בכושר האצה טוב בנסיעות עירוניות בתחומי הביניים. ההילוך הנכון להאצה אינו חסר וכאן אולי המקום לציין את תיבת ההילוכים הטובה מאוד שיש למכונית. תיבת ההילוכים היא אחד הצדדים החזקים של המכונית הן מבחינת הדרך שהיא מטפחת בכוח המנוע בתחומיו השונים והן מבחינת העברת המהלכים החלקה וההנאה שהיא תורמת לנסיעה. חסרונה היחיד והנסלח של תיבה זו הוא טווח ארוך מדי לטעמי שיש למוט ההילוכים בהעברה.

עם ההילוך הראשון היה אפשר להגיע ל־55 קמ"ש, בשני ל־95 קמ"ש, בשלישי ל־135 קמ"ש, ברביעי והחמישי הגיעו ל־162 קמ"ש החמישי פשוט הרגיע מעט את הרוחות. בעליות עם שני אנשים במכונית הכל נראה בסדר גמור, עם חמישה אנשים המכונית כבר חיפשה עוד כמה סוסים לעזרה.

גדולתה של "הפרופיל" אמורה להתבטא בתצרוכת הדלק שלה. ואמנם ביחס למכוניות אחרות שנבחנו על ידינו המכונית חסכונית. בתנאי מבחן היא צרכה בממוצע 10.1 ק"מ לליטר. על פי נתוני היצרן תצרוך המכונית בנסיעה בינעירונית במהירות 90 קמ"ש 20.8 ק"מ לליטר, במהירות של 120 קמ"ש היא תיצרוך 15.8 ק"מ לליטר, ובמחזור עירוני 12.9 ק"מ לליטר.

מיכל הדלק שלה מכיל 55 ליטרים ומכאן שהמכונית יכולה לעבור תיאורטית לפחות כ־1144 קילומטרים ללא תדלוק.

יציבות בטיחות והתנהגות

זהו תחום בולט אצל הפיג'ו. המכונית אינה נוטה לאבד את הדרך במהירות. ניתן לעשות אתה מה שרוצים. היא תמיד תודיע מתי היא עומדת להרים גלגל ואחר נוסף.

זוויות הגלגול של הפיג'ו חדות מעט ביחס למכוניות אירופיות אחרות אך עדיין מתונות ביחס למספר מאחיותיה הצרפתיות.

אילו מכונית המבחן היתה מצויידת בצמיגי חתך נמוך במקום הקלבר 145 S.R 13 היא היתה רושמת תוצאות הרבה הרבה יותר טובות. נסיעה בדרך בעלת שיפועים משתנים הותירה את המכונית יציבה ונשלטת אך גם חסרת הפתעות.

הגה הפיג'ו יציב וחד. הוא קל במידה שווה במהירויות גבוהות ובמהירויות חנייה. ההגה מסוג גל משונן מדוייק מאוד ואין בו תחושה של ערפול. בין נעילה לנעילה נזקק ההגה ל־3.8 סיבובי הגה ול־5.5 מטרים כדי להשלים הקפה. גלגל ההגה עשוי סקאי רך ונעים מאוד למגע.

ה־309 מצויידת בבלמי דיסק מלפנים ובתופים מאחור. מערכת הבלימה מוספת היטב. היא רכה מדי ואינה קשה, גם בירידות תלולות כשמערכת הבלמים נאלצה לעבוד "שעות נוספות" לצורך המבחן, היא לא איבדה מיעילותה והגיבה היטב.

עיצוב ונוחות מערכות עזר ומחוונים

אילו הייתי צריך לתת למכונית ציון על נוחות אין ספק שהפיג'ו היתה מקבלת 95 נקודות מתוך 100. 5 נקודות היו יורדות כיוון ששפת ההטענה של תא־המטען אינה נמוכה די. הישיבה במכונית נוחה במושבים הקדמיים והם תומכים היטב את הגוף בסיבובים. שלושה אנשים מסתדרים בצורה טובה במושב האחורי.

מבחן דרכים — פיג'ו 309 G.L. פרפקט

וגם כשהמושב הקדמי מוסט לאחור נותר די מקום לרגלי היושבים מאחור.

המכונית חולפת על פני בורות ומהמורות בלי לחוש בהם ומלבד צביטת גומי מהגלגלים קשה להבחין שהמכונית דרכה על משהו.

במהירויות גבוהות ונמוכות המנוע עובד בשקט ואינו נשמע כמעט בתוך הרכב. רעש הרוח אינו נשמע במכונית גם ב־160 קמ"ש תודות למקדם הגרר הנמוך של המכונית 0.30 C.D ולפינות המעוגלות היטב.

עיצובה של המכונית אינו מיוחד ואינו מעורר תשומת לב או התפעלות מיוחדים. הפיג'ו מאוד ממוצעת בנקודה זו ובסך הכל ניתן להגדירה כמכונית בעלת מראה נעים.

נקודת התורפה של המכונית מצויה דווקא במערכות העזר שלה. החיסרון הראשון הוא לוח המחוונים שבשעות הצהריים הופך להיות מחזיר לאור השמש. רק עם שינוי זווית הראש והמבט אפשר לראות את המחוונים. הם כוללים מד־מהירות, מד־טמפרטורה ומד־דלק. שעון הזמן הגדול מיותר במרכז הלוח והיה עדיף אילו היה משולב במקומו מד־סל"ד ומד־לחץ שמן מנוע.

הגימור הפנימי של הפיג'ו נראה סביר אם כי החומר הפלסטי ממנו עשוי הלוח הקדמי מזכיר מכונית יפאנית זולה.

ידית הפעלת המגבים נמצאת בצד ימין של ההגה וחבל שלאחר השפרצת המים על השמשה יש לבצע פעולה נוספת ומיותרת של הפעלת המגב לפעולה רגעית. חסרון נוסף הם אורות המכונית שבדומה לרוב הצרפתיות נשארים דולקים ולא עוברים למצב חניה, גם לאחר שסוגרים את המתנע.

גם הנורה הפנימית של הפיג'ו 309 שהיתה ברשותנו הצריכה ליטופים רבים עד שנאותה להידלק כשנזקקנו לה.

במכונית המבחן הותקן מזגן מתוצרת "אלכס". ביום חם עבד המזגן קשה מאוד אך לא הצליח לקרר את פנים המכונית במידה רצויה. בשיא פעולתו המזגן הרעיש ולא קירר די.

סיכום

אילו הייתי צריך לדרג את המכונית הצרפתית הזו בין הרנו 11, הפולקסווגן גולף, הלנצ'יה דלתא 1300, האלפא 33, האריקה 1300, הקדט, המאסטרו, הריתמו ודומותיהן וכל זאת ביחס למחירה 26,991 ש"ח ללא הפקדה היא היתה נכנסת למקומות השלישי או הרביעי. דומה שמתכנני ה־309 השיגו את מטרתם ויצרו מכונית משפחתית נעימה וטובה.

יואב אביב

נתונים טכניים

מנוע: 4 צילינדרים בטור ממוקם לרוחב המכונית בחלקה הקידמי.
נפח מנוע: 1294 סמ"ק.
הספק: 64 כוחות סוס לבלימה ב־5600 סיבובים לדקה.
מומנט: 10.5 קג"מ ב־2800 סל"ד.
הנעה: קידמית.
הילוכים: חמישה קידמיים ביחס מסירה של
ראשון: 3.308:1
שני: 1.882:1
שלישי: 1.280:1
רביעי: 0.969:1
חמישי: 0.757:1
אחורי: 4.063:1
בלמים: דיסק / תוף.
הגה: גל משונן.
3.8 סיבובים מנעילה לנעילה.
11 מטר קוטר סיבוב.
דלק: 55 ליטר / 96 אוקטן.
משקל ריק: 870 ק"ג.
משקל עמוס: 1290 ק"ג.
תאוצה: מ־0 ל־100 קמ"ש עפ"י יצרן 14.8 שניות.
במבחן: 15.1 שניות.
מהירות מירבית עפ"י יצרן 168 קמ"ש.
במבחן: 162 קמ"ש.
יחס הספק למשקל: 1 כס"ב ל־13.5 ק"ג.
התנגדות אוויר — C.D 0.30

אף חלק כמו של הפיג'ו – מקדם גרר C.D 030

פתח הטענה רחב: שפת הטענה גבוהה – חבל

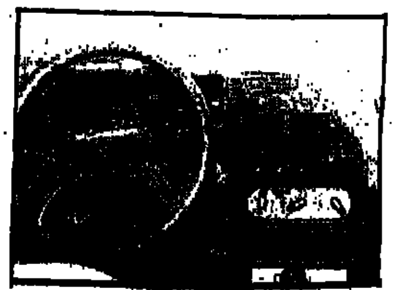

לוח מחוונים – לא מספק

תא מנוע מרווח מנוע בסיסי של טלבו

פולקלור

מחולות מסיביר

להקת הייצוג הממלכתית „אומסק" מבריה"מ — להופעות בישראל

להקת הפולקלור „אומסק"

להקת הפולקלור הייצוגית־ממלכתית „אומסק" מברית־המועצות תגיע ארצה ב־18 בספטמבר לסיבוב הופעות בן שבועיים.

הלהקה המונה 50 רקדנים, ושרים ונגנים, תציג מופע מסגוני המביא מאווירתו של חבל־ארץ סיביר בשירה, מחול ונגינה, בעזרת מאות תלבושות ועשרות כלי־נגינה.

להקת „אומסק" נחשבת לאחת מלהקות הייצוג החשובות של ברית־המועצות ולוח המופעים שלה סגור שלוש שנים מראש.

השנה סיירה הלהקה בניו־יורק לונדון וניו־וילנר וזכתה לשבחים רבים. „להקה שאין דומה לה בביצוע שירים עממיים. הלהקה הזו איחדה בתוכה איכויות בלתי־רגילות: קולות נפלאים, מקצועיות נדירה, תלבושות נהדרות" — כתב מבקר הניו־יורק טיימס.

ביקור הלהקה הסובייטית הוא צעד נוסף בקידום קשרי התרבות עם בריה"מ, שהחלו להתחדש רק לאחרונה. „אומסק" ביקרה בישראל לפני 22 שנים, וזכתה אז להצלחה רבה. ההופעות התקיימו בחסות שגריר בריה"מ בישראל באותם ימים, צ'ובאחין.

הצגת הבכורה של הלהקה תתקיים לפי הזמנתו של האמרגן ויקטור ב־17 בספטמבר בבנייני־האומה בירושלים. לאחר מכן יתקיימו 4 הופעות בהיכל־התרבות בת"א (19.9־22.9), בבית־העם בקריית־חיים (24.9), בקרן באר־שבע (25.9) ובאודיטוריום בחיפה (25.9).

תערוכות בחו"ל

מסע אל המוות

מאת אלברט קליין, ברלין

במסגרת ציון 750 שנה להיווסדה של ברלין אורגנה בעיר זו, בתחנת הרכבת ההמבורגית, תערוכה כוללת בשם „מסע לברלין", המתארת בתמונות את תולדות העיר. בתור השלמה לתערוכה נערכת עתה תערוכה מיוחדת, בשטח בניין הגסטאפו לשעבר (שהיה מעבר בניין הנסיך אלברט), במסגרת התצוגה „טופוגראפיה של הטרור", ושמה „מסע אל המוות".

למרבה הצער משוכנת תערוכה זו באולם קטן והיא צנועה למדי. כאן מצויים מסמכים, תצלומים וטקסטים האמורים להזכיר כיצד אולצו יהודי ברלין, בין השנים 1933 ו־1945 לעזוב את העיר נגד רצונם. בקיר זיכרון גדול מצויים שמותיהם של 3,970 מבין 50,535 היהודים הברלינאים אשר גורשו למחנות ריכוז. אומנם לדברי הכתוב, יכלו יהודים ברלינאים, אם־כי בתנאים קשים למדי, לקבל עד 1941 ויזה לחו"ל, אולם ב־23 באוקטובר נאסרה, לפי הוראת הימלר, הגירת יהודים מגרמניה. באותו יום יצא מתחנת רכבות המשא גרינוואלד המשלוח הראשון לגטו לודז'. בלשון השלטונות הוחלף המושג „אוסוואנדרונג" (הגירה) במושג „אבוואנדרונג" (בערך „סילוק"). מאחורי המושג הזה הסתתר גירוש למחנה ריכוז. עד לסיום מלחמת העולם השנייה אירגנה „דויטשה רייכסבאהן" (מסילות הברזל הגרמניות) 63 „משלוחים למזרח" ו־117 „משלוחי זקנים". משלוחי המגורשים יצאו משלוש תחנות שונות.

„דויטשה רייכסבאהן" הפיקה רווחים שמנים מן המשלוחים הללו. בעד כל מגורש שילמה הגסטאפו, או ליתר דיוק שילם משרד הרייך הראשי לביטחון — 50 מארקים שנלקחו מרכושם השדוד של היהודים.

יש רק להצטער על כך שלאירועים חשובים מסוג זה הוקדשה פחות מדי תשומת־לב, וזאת באיחור ובאמצעים צנועים יתר על המידה.

טופוגראפיה של הטרור

במסגרת התערוכה ההיסטורית המרכזית לרגל ציון 750 שנים להיווסדה של העיר ברלין, המוצגת מ־15 באוגוסט עד ל־22 בנובמבר, בבניין ע"ש מארטין גרופיוס, נפתחה כבר בראשית יולי תצוגת תיעוד במה שנקרא „שטח הנסיך אלברט" — „טופוגראפיה של הטרור".

תצוגת תיעוד זו משוכנת באולם תערוכות זמני העשוי בחלקו הגדול זכוכית, כאן מוצגים חומר צילומי, שירטוטים, תוכניות, מסמכים וסרטי וידיאו לרוב. כיתוב מפורט לתצלומים ולמסמכים המצויים כאן משמש להבהרת האירועים ולהסברתם. התיעוד מורכב מחמישה חלקים. ראשית, מבט על ניצול השטח כ„רובע מימשל של מדינת הס.ס.", חלק נוסף מתאר את תולדות הרובע. בחלקים הבאים מתוארים המוסדות השונים של הטרור הנאצי. ס. א. ס. ס., גסטאפו, ס. ד. ומשרד הרייך הראשי לביטחון, וכסוף גם „מאסר ביתי" (עד 1939), „מעצר מגן" ומחנה ריכוז. החלק הרביעי עניינו רדיפת היהודים והצוענים, השלטון הנאצי בארצות הכבושות בידי הצבא הגרמני ובפרט בפולין ובבריה"מ. אך מתוארים גם ההתנגדות הפוליטית ואלה שעסקו בה. החלק הרביעי מראה „מצבות והריסות", „השנים הראשונות לאחר המלחמה", „חזרת הדברים שהודחקו" ותולדות השטח מאז 1948 ועד היום. במקומות רבים של שטח ארמון הנסיך אלברט לשעבר ושל גנו, המוזנח עתה והזרוע הריסות, אשפה ועשבים, מוצבים לוחות אינפורמציה, בהם מוסבר, באמצעות תצלומים, מפות של מחנות וטקסטים, השימוש לשעבר בבניינים, שדה ההריסות המוזנח בשטח הגסטאפו לשעבר עושה רושם מדכא. המוזנח בשטח הגסטאפו לשעבר עושה רושם מדכא.

קולנוע

שבע נפשות וכלב

„משפחת פלודר" — בקרוב בקולנוע „אורלי" בתל־אביב

„משפחת פלודר" – פולקלור של עלובי החיים

מאת יעל ישראל

מה יקרה כש„משפחת המלוכלכים" של „אטורה סקולה, תפגוש במשפחת „מאלה שבתי" של קישון? התוצאה תהיה „משפחת פלודר". מנהגים דוחים בצד פולקלור של עלובי החיים. גילוי עריות בצד ניוון חברתי. מעט גרוטסקה ושני קמצוצים של סאטירה, והתוצאה, תהא דומה להכלאה משונה בין סרט של וולט דיסני וקומדיית סקס שופעת עכברים צעירים.

„משפחת פלודר" — קומדיה הולנדית בבימויו של דיק מאס, שסרטו „המעלית" הוצג בהצלחה בפסטיבל קאן 83. אומרים, כי סרטו החדש על הפלודרים המזוויעים הוא הסרט המצליח ביותר בתולדות הקולנוע ההולנדי, אשר כשלעצמו לא הפיק עדיין תוצרים מעניינים או יוצאי דופן.

„משפחת פלודר" מונה שבע נפשות וכלב אחד: אמא פלודר השתיינית, שמנה כחבית ומזקקת שיכר חריף לכל המשפחה, בניה עוסקים בפריצות לשם בידור, מקצועה של הבת הסקסית ברור לעין ואילו הבת הצעירה נוהגת לשלוף סכינים על ילדים טובים. את הסבא התמהוני (חובב הרכבות), כולם תמיד שוכחים. הם חיים בצורה מזוהמת בשכונת עוני ובשל ריחם סביבתי נאלצת העירייה להעבירם באופן זמני לווילה בשכונת פאר יוקרתית בצד שכנים טובים, מפגש צפוי בין המשפחה העליזה העתידה לפרוע את כל הסדרים של החברה הבורגנית המתוגננת, בצד זהירה בגזים ולקוחים מקומיות אמריקניות.

הכי מצחיק ושובה לב מבין הפלודרים האנרכיסטים הוא, כמובן, הזקן התמהוני. הכמאים למדי מומן, רוצים לסחוט צחוקים — מכניסים לסצינה גם זקן סנילי, זכרו את הקשישות הסניליות בקומדיית „בקצב השעון", או את הזקנה שכולם שוכחים בסרט „לריאה הערבי". תורידו את הפן הקומי ותשאר מראה פסימי, כלל לא מלבב, של זקנה עזובה, ממנו בסרט משפחה אחר שיוקרן בקרוב „משפחה" של אטורה סקולה.

[illegible]

ארה"ב התעוררה בשתי מדליות זהב – אבל בריה"מ זכתה בשלוש

הפוטו־פיניש קבע: שוב מוזס

סיום מרתק ודרמטי ב־400 משוכות הציל כבוד ארה"ב: מוזס 47.46; האריס ושמידט – 47.48 ★ הזהב המאכזב של ג'קי ג'וינר־קרסי: אין שיא עולמי בקרב־7 ★ ליטבינוב – האיש החזק ברומא: ידה פטיש – 83.06 ★ קונצ'לה הביא מדליית זהב שנייה לקניה ★ היום – חופשה

שירות „על־המשמר"

קרב אדיר היה אתמול ב־400 מ' משוכות באליפות העולם באתלטיקה ברומא. רק ה„פוטו פיניש" דירג את המנצחים. ראשון — אדווין מוזס, שהביא מדליית־זהב ראשונה לארה"ב, בזמן של 47.40 שנ'; שני — דן האריס מארה"ב — 42.48 שנ'; שלישי — האראלד שמידט ממערב־גרמניה, גם הוא — 42.48 שנ'.

מוזס, שיצר הפרש מבטיח, נחלש לקראת הסיום ואיפשר לשני יריביו להתקרב אליו, הודה בסיום: „זה היה מירוץ קשה ביותר בשביל אחד בגילי. האסטרטגיה שלי היתה להתחיל היטב, וכך אכן עשיתי. יצרתי הפרש של כ־10 מטר שהספיק לי לסיים ראשון".

אד מוזס, שבזמן האליפות ברומא חגג את יום הולדתו ה־32, הפעיל בסיום את מלוא נסיונו. הוא ידע שאפשר שקריירה בת 11 שנה, מאז המשחקים האולימפיים במונטריאול, ב־1976, עומדת לפני סיומה. לכן השקיע כל מאמץ כדי לנצח.

מוזס עשה מחווה בלתי־רגילה לשני יריביו, האריס ושמידט, כאשר בזמן נגינת ההימנון האמריקני הזמינם להתייצב על דוכן מספר 1.

מוזס הפסיד פעמיים בלבד מאז 1976. הוא שיאן עולם (47.02).

פעמיים אלוף עולם (הלסינקי ורומא, אתמול), ופעמיים אלוף אולימפי (מונטריאול ולוס־אנג'לס). כמובן שהחמיץ זכייה שלישית במוסקבה.

הגרמני שמידט אמר: „בסוף המירוץ היה נדמה לי שאני ראשון. מוזס עדיין לא היה בצרה כמו הפעם. זה היה סיום גדול".

השבדי סוון וילאנדר היה רביעי, יחד עם אמו דיה־זה מסנגל בזמן — 48.37, לפני הנרי אמיקה מניגריה — 48.63; קריס אקאבוסי מבריטניה — 48.74 וחוזה אלונסו מספרד — 49.46 שנ'.

ג'קי — „מלכת האתלטיות"

ארה"ב זכתה במדליית־זהב שנייה כאשר ג'קי ג'וינר־קרסי ניצחה בקרב־7, אולם לאכזבת הכל נחלשה בשני המקצועות האחרונים ולא הצליחה לשבור את שיאה העולמי.

ג'וינר, שאחרי היום הראשון היתה בטוחה שתשבור את השיא העולמי שלה (7158), נחלשה מאוד בשני המקצועות האחרונים, בהטלת כידון וריצת 800 מ' והסתפקה ב־7128 נקודות, אם־כי הקדימה בהפרש ניכר את הסובייטית לאריסה ניקיטינה — 6564 והאמריקנית ג'יין פרדריק — 6502 נקודות.

מדליות־זהב לבריה"מ

ברית־המועצות נטלה אתמול שלוש מדליות זהב.

אלוף העולם בידוי פטיש, סרגיי ליטבינוב, הגן על תוארו העולמי מהלסינקי בידוי פטיש. הענק, בן ה־29 מברית־המועצות, גילה עליונות מוחלטת — 83.06 מ'. אחריו התנהל מאבק הפכפך. גם בכסף זכה סובייטי, יורי טאם — 80.84 מ', ובארד — ראלף האבר ממזרח־גרמניה — 80.76. שלושה נוספים עברו את גבול 80 המטרים: כריסטוף סאהנר ממערב־גרמניה — 80.58; איגור ניקולין מבריה"מ — 80.18, ואותו מרחק ידה גם היינץ וייס ממערב־גרמניה.

בריה"מ זכתה במדליית־זהב גם בהליכה ל־10 ק"מ לנשים ע"י אירנה סטרחובה שעברה את המרחק ב־44 דקות ו־12 שניות והקדימה, ב־11 שניות את האוסטרלית קרי סאקסבי וכחצי דקה את הסינית יאן הונג.

הסובייטית טטיאנה סאמולנקו העניקה מדליית־זהב שלישית לבריה"מ כשניצחה בריצת 3000 מ' — 8:39.45 דק', לפני האלופה האולימפית, מארסיסה פויקה מרומניה — 8:39.45 דק' ואולריקה ברונס ממזרח־גרמניה — 8:40.30 דק'.

טבלת המדליות

		זהב	כסף	ארד
1.	בריה"מ	4	5	2
2.	מז. גרמניה	3	4	5
3.	ארה"ב	2	3	2
4.	בולגריה	2	—	1
5.	קניה	2	—	—
6.	איטליה	1	2	—
7.	פורטוגל	1	—	—
—	פינלנד	1	—	—
—	קנדה	1	—	—
—	שוויץ	1	—	—
11.	צ'כוסלובקיה	—	1	1
12.	אוסטרליה	—	1	—
—	בריטניה	—	1	—
—	רומניה	—	1	—
15.	ג'מאייקה	—	—	2
16.	בראזיל	—	—	1
—	מע. גרמניה	—	—	1
—	סין	—	—	1
—	ספרד	—	—	1
—	צרפת	—	—	1

קונצ'לה ראשון ב־800

בעל הישג השנה בריצת 800 מ', בילי קונצ'לה מקניה, העניק מדליית־זהב שנייה לארצו כשניצח בזמן מצוין של 1:43.06 דק'. הוא הקדים את הבריטי פיטר אליוט — 1:43.41, והברזילאי חוזה לואיס בארבוסה — 1:43.76 דק'.

אחריהם הגיעו הפולני ריצ'ארד אוסטרובסקי — 1:44.59 דק'; היוגוסלבי סלידראו, פופוביץ' — 1:45.07 והבריטי תום מקן שאיכזב — (1:49.21) — 1:49.21 דק'.

האמריקני פלויד הארד קבע את הזמן הטוב ביותר במוקדמות ב־200 מטר — 20.37 שנ'. את הזמן השני במוקדמות הציב רובסון דה־סילבה מבראזיל — 20.56, ואילו אלוף העולם, האמריקני קלווין סמית, קבע — 20.62.

אלוף העולם ב־110 מ' משוכות, גרג פוסטר מארה"ב, קבע את הזמן הטוב ביותר בריצה זו — 13.20 שנ', ואחריו השיאן האירופי, סטפן קריסטן מצרפת — 13.44 שנ'.

בריצת 400 מ' הציב אינוסנט אגבוניקה מניגריה את הזמן המהיר ביותר בחצי־הגמר — 44.26 שנ', לפני המזרח־גרמני תומאס שנלבה — 44.83. במקצה השני ניצח במפתיע דרק רדמונד מבריטניה — 44.50, לפני גבריאל טייקו מחוף השנהב — 44.69. האמריקני בוץ' ריינולדס, המועמד לנצחון, היה רק רביעי — 44.94 שנ', אלוף העולם בהלסינקי, ברטלנר קמרון מג'מאייקה, סיים שישי בחצי־הגמר והחמיץ את הגמר.

היום יחנו האתלטים מהופשה. התחרויות יתחדשו מחר.

שוק שחור ברומא

מכירת הכרטיסים בשוק ה־שחור באליפות העולם מתנהלת בקצב מוגבר, והביקוש היה רב במיוחד לפני הדו־קרב בין לואיס וג'ונסון.

מקום ביציע המרכזי, שמחירו הרשמי היה 25 דולר, עלה לפחות 50 דולר.

הכרטיסים הזולים יותר נמכרו על ידי ה„בגארינים" — הרגילים יותר לעבור לפני תחרויות כדורגל - במחירים פי־שלושה מהמחירים הרשמיים.

המנויים לשבוע התחרויות נמכרו על ידי האיצטדיון במחירים הזול מ־375 דולר.

שיאן העולם בריצת משוכות ל־400 מטרים, אדווין מוזס האמריקני (מימין), זכה באליפות העולם בריצה זו, ברומא, בזכות שתי מאיות השניה. בחן הקדים את בן־ארצו דני האריס (משמאל) ואת המערב־גרמני האראלד שמיד. (צילום: אי.פי)

גביע ליליאן למכבי ת"א

גברה בגמר על בני־יהודה 0:2 ★ הפועל לוד שלישית, הפתיעה את בית"ר ירושלים 2:3

● כדורגל

מאת נפתלי בהן

גביע ליליאן הוענק אמש בפעם השנייה ברציפות לקבוצת מכבי ת"א שגברה בגמר על היריבה העירונית בני יהודה 0:2 (0:0).

גיורא שפיגל המנג'ר של מכבי תל־אביב הימר על חיים גולדברג, במרכז ההגנה במקומו של מנשה שמעוניב המסוכסך ואילו הצעיר אלי אשר שיחק כבלם קדמי. הגנת מכבי ת"א היתה חדירה ומולה שהשוער משה מרכוס סיכל כל נסיון התקפה של בני יהודה ושמר על רשת נקיה.

מכבי ת"א זכתה בגביע בזכות מהלכי כדורגל בודדים במחצית השנייה. תחילה הצליח המגן איתן לוי, הטוב במגרש, לנצל את הבלבול בהגנת בני יהודה בדקה ה־47. לאחר הסטת כדור בתוך הרחבה של שחר בראל הוא חתך את הגנת בני יהודה ובבעיטה שטוחה הכניע את יעקב אסייג שוער בני יהודה.

בדקה ה־80 פרץ אלון נתן לתוך הרחבה, גיא שרעבי, מגן בני יהודה שניסה לבולמו הכשיל את אלון ברחבה. השופט הורה על הנקודה הלבנה וחיים גולדברג לא נכשל מול אסייג והעלה את קבוצתו ל־0:2.

מנגד היתה קבוצת בני יהודה חלשה. ההג.ה היתה חדירה במיוחד שני בלמי הרכש שהיו אשמים בשערים שספגה קבוצתם, גם הקישור והחוד היו רחוקים מלהשביע רצון. במיוחד שחקן הרכש ברוך ממן שעדיין לא תורם מאומה בקבוצתו החדשה. הוא נראה כבד וחסר רכוז.

בסיום המשחק העניקו ראשי ההתאחדות שאול סווירי וחיים ציצר את הגביע למנצחים.

שפט אריה פרוסט, באיצטדיון ר"ג, לעיני 700 צופים.

● מכבי ת"א: מרכוס, מ. סוק, גולדברג, א. אשר, א. לוי, צרפתי, לולו, גריאני, נתן (סנדורי), טבק, בראל (גורדון).

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אלקבין, סרי, עלו, א. חיים, מלח, שרעבי, ממן, גורדנה (שירוי, אייזנברג).

השרביט של סמדג'ה

מאת כהן נפתלי

הפועל לוד שרק השבוע החלה להתאמן הפתיעה את בית"ר ירושלים במשחק על המקום השלישי בגביע ליליאן בשניצחה אותה 2:3.

בדקה ה־15 הסיט יובל ברדוגו כדור בירו ברחבה. השופט הורה על הנקודה הלבנה ושוער בית"ר ירושלים יוסי מורחי בעט מצויין והעלה את קבוצתו ליתרון 0:1.

בדקה ה־25 מצא בני סמדג'ה פירצה בהגנת בית"ר ומקרוב הישווה ל־1:1.

המשחק המשיך להיות מעניין. התקפה רדפה התקפה. בדקה ה־35 קיבל סילבה ויידו כדור במרכז המגרש, דהר לכוון שער לוד ומ־25 מטרים בעט כדור אדיר פנימה 1:2 לבית"ר ירושלים.

המחצית השנייה היתה איטית. העייפות ניכרה על פני השחקנים. דוד שרביט הצליח להכניע את מורחי מקרוב וקבע 2:2.

עם תאוכל בא התיאבון. דקה 65 עופר שמואלי הכשיל את שרביט ברחבה. השופט הורה שוב על הנקודה הלבנה. בני סמדג'ה לא נכשל והעלה את קבוצתו ל־2:3.

שפט עוזיאל בן יצחק, לעיני 300 צופים, ברמת־גן.

● הפועל לוד: מוריקי, ברחום, נעמן, קטשוולי, יצחק בנטיס, חביב (סמילה), יעקב הלל, מאיר בן־דימם (שטורית), שרבים, סמדג'ה.

● בית"ר ירושלים: מורחי, נחמני, ב. כהן (שוורלי), אשש, קדוש, שמואלי, בן־אליהו, דידה, רוקמן, ונדרמולין (שירוי), שוויר.

היסטוריה באיגוד הכדורסל

מאת יצחק ויסהוף

היסטוריה אמש במשרדי איגוד הכדורסל. נשיאות האיגוד החליטה בתוך דיון שנמשך למעלה מחמש שעות על הקמת קרן מיוחדת שתעמוד לרשות שחקני נבחרת ישראל בכדורסל.

הנשיאות החליטה שהסכומים שיצטברו בקרן יחולקו גם על כמות המשחקים של כל שחקן ושחקן המשתייך לסגל, גם על משחקיו בעבר. הוחלט כי על כל משחק יקבל כל שחקן סכום של 30 דולר. מיקי ברקוביץ לדוגמא עם 161 הופעות בין־לאומיות יקבל 4830 דולר. אל סכום זה יוכל לצרף ברקוביץ 100 דולר עבור כל משחק בין ארצי ועוד תוספת של 500 דולר אם תצליח הנבחרת במשחקי אליפות אירופה דרגה ב'.

לסכומים יצורף תשלום על אובדן ימי עבודה כך שהצלחת המשימה בבולגריה תוסיף לכל שחקן 1000 דולר שיצורפו לקרן.

הקרן לא תינתן בשלב זה למימוש ורק לאחר שישולם התקנון להוצאת הכספים יוכלו השחקנים להשתמש בקרן זו.

הנשיאות החליטה שרק נבחרת, בתוספת שני השחקנים שנופו שלשום (עדי גורדון ותומר שטיינהאואר), יכנסו לרשימה. שחקן בינ"ל שלא נמצא כיום בשורות הנבחרת ויצורף בעתיד יוכל אף הוא להכנס לזכאים בקרן כאשר יחושבו לו הופעותיו בנבחרת בעבר.

יו"ר איגוד הכדורסל יורם אוברקוביץ', שמסר על כך, סיפר כי בישיבת ההנהלה התנגדו חברים להצעות אך לבסוף גובשה החלטה והיא עברה פה אחד.

לפני הדיון על תקנון התשלומים הופיע בפני הנשיאות מאמן הנבחרת משה וינקרנץ ומסר דו"ח על הכנת הנבחרת לקראת משחקי אליפות אירופה דרגה ב'.

וינקרנץ נשאל בועדה המקצועית על ניפויים של עדי גורדון ותומר שטיינהאואר והשיב: „גורדון לא השקיע מספיק ותומר נראה אריש. אך השיקולים לניפויים היו מקצועים לחלוטין".

הועדה המקצועית הטילה על היועץ המשפטי של האיגוד עו"ד צבי יפה לבדוק אם התבטאויותיו של דורון שמע, כדורסלן הסגל הרחב של ישראל, נגד המאמן הלאומי כאילו קיפח את שני חבריו למכבי חיפה גורדון ושטיינהאואר לא חרגו מהאיסור על שחקני הנבחרת לתקוף את ראשיה.

נכנסים לשלב האחרון

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת ישראל בכדורסל המתכוננת לקראת משחקי אליפות אירופה דרגה ב' בבולגריה התחילה אתמול את השלב האחרון של הכנותיה לקראת המשחקים.

הנבחרת קיימה שני אימונים כאשר עשרת השחקנים הפסיקו להתאמן בקבוצותיהם והם מתאמנים אך ורק בשורות הנבחרת.

מאמן הנבחרת משה וינקרנץ שנשאל, אם השחקנים הטובים ביותר נמצאים כיום בנבחרת השיב: „יש לנו מאגר של 14 שחקנים כאשר ההבדל ברמת בניהם אינו גדול, אך למשימה הקרובה נבחרו עשרת המתאימים ואני מקווה שאשתמש בהם בצורה הטובה ביותר".

איך מחזירים הקהל למגרשים

נציגי קבוצות הליגה הלאומית והארצית יתכנסו היום במשרדי ההתאחדות לכדורגל על מנת להשיג דרכים להגברת מכירת הכרטיסים לקהל, שמירדשו ותחזרת הקהל למגרשי הכדורגל.

יזום הרעיון הוא שאול סווירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, לדבריו גם להתאחדות עניין לשתף פעולה עם האגודות על מנת להחזיר את האוהדים למגרשים. הוא ציין כי יעלו מספר הצעות כגון מכירת כרטיסים מוזלים בהחזר למספר משחקים, יצירת שעורים משפחתיים, ועוד.

עם זאת ינסו מספר קבוצות להעלות לפתרון בעיות אחרות המעיקות עליהן, בין השאר תבקש ההתאחדות לסייע למספר קבוצות המצויות במשבר כספי.

אזכרה לחיים גלובינסקי

מלאות ותשר השלושים, בשלושה בשושנת האזרחה מימורה את זכרו של חיים גלובינסקי, נשיא הכבוד של הפועל והאלימפיה, ביום השנה לפטירתו. חברים העלו קווים לזכרו.

המפגש הסובייטי־ישראלי בכדורייד יתקיים בשווייץ

מאת יוסף חבם

קבוצת הכדוריד הסובייטית מאי מוסקבה הודיעה אתמול רשמית על סירובה להתמודד עם הפועל רמת גן במסגרת גביע ההתאחדות האירופי הן במוסקבה והן בתל אביב. מאידך הסכימו הרוסים לקיים את המפגשים במדינה ניטראלית ולא חשוב להם היכן.

בעקבות ההסכמה פנה סגן יו"ר ההתאחדות הבינלאומית, הגרמני מקס ריקננברגר למזכיר הכדוריד בתל אביב שלמה פונר וביקשו לקיים את המפגשים בעיר אראר בשווייץ.

פונר יצר קשר עם חברי הנהלת האיגוד ובשיתוף ראשי הפועל ר"ג הוחלט להסכים להצעה של ריקננברגר לקיים את המיפגש בשווייץ.

עוד זר למבחנים במכבי ת"א

מאת יצחק ויסהוף

אלופת ישראל בכדורסל מכבי ת"א מצפה היום לבואו של שחקן זר נוסף שיבחן בקבוצה. מדובר במייק בראון (2.07) ששיחק בקבוצת המקצוענית שיקאגו בולס.

בראון שיחק קודם לכן בקבוצה האיטלקית רויה. אגב, את בראון החליף ברויה ארגר ג'נס שהיה אף הוא מועמד לחזק את מכבי ת"א אך בשל פציעה לא הגיע לארץ והתם בשורות הקבוצה האיטלקית.

מנהל מכבי ת"א שמואל מחרובסקי אמר אתמול כי בשלב זה תתאמן האלופה בשעות הבוקר בלבד.

הכדורסלניות היום מול סקוטלנד

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל תחל היום אחה"צ (6.30) את משחקיה מקדם אליפות אירופה הנערכים בעיר המערב גרמנית אשנבורג בשתתמודד נגד נבחרת סקוטלנד.

מאמן הנבחרת מארק זלצר יפתח בחמישה שתכלול את הקפטן ענת דרליגה, איריס דינרמן, אורלי גרוסמן, אלומה גורן ולימור מורחי. בבית בו משתתפת ישראל משחקות גם נבחרות מערב גרמניה, בלגיה ופורטוגל.

● הליגה האנגלית

נצחונות גבוהים לוימבלדון וטוטנהם

בהשלמת משחקי המחזור החמישי בליגה האנגלית הביסה טוטנהם בביתה את אוקספורד 0:3. נצחון ביתי גבוה השיגה גם וימבלדון על צ'רלטון 1:4. נוריץ' וניו־קאסל נפרדו בתיקו 1:1.

בליגה השנייה גברה בלקברן על איפסוויץ' 0:1.

● הליגה הגרמנית

המבורג — אומבורג 0:2

במשחק הליגה הגרמנית שהתקיימו אמש גברה המבורג על אומבורג 0:2.

שאלקה — אורדינגן 1:2, פרנקפורט — דורטמונד 0:0, קרלסרואה — קייזרסלאוטרן 1:0, האנובר — בוכום 1:0.

האצנית האמריקנית פלורנס גריפית הדהימה את קהל הצופים ברומא כאשר הופיעה בחליפת חלל וניצחה בקלות במקצה המוקדם למרוץ 200 מטרים בזמן טוב של 22.56 שניות והקדימה ב־4 עשיריות לערך את הסובייטית מאיה אזארח שובקו. זה היה הזמן הטוב ביותר במקצים.

„קיצור דרך" בין ישובי הנגב המערבי לבאר־שבע

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ישובי הנגב המערבי זכו לאחרונה ל„קיצור דרך" משמעותי שמקרב אותם לעורק התחבורה המרכזי המקשר את תל־אביב ובאר־שבע. המדובר לפי שעה בדרך עפר שסללו כלים הכבדים של הקרן הקיימת בין דורות ורוחמה לבין צומת בית קמה.

למרות התוואי הקצר יחסית — 7 ק"מ, הרי שמעתה לא יצטרכו הנוסעים ממערב הנגב לעשות דרך ארוכה של כ־30 ק"מ בכביש מתלתל ומשובש. הנתיב החדש הינו רחב — כ־10 מטרים — ויאפשר תנועה מוטורית בשני מסלולים.

בימים הקרובים יניחו אנשי הקרן הקיימת מצע כורכר ואבנים כדי להבטיח את התוואי מנזקי החורף.

מנהל אגף הכשרת הקרקע בדרום מטעם הקרן הקיימת, שלמה שקר, מסר, כי הכביש תוכנן בשיתוף פעולה עם מע"ץ והוא כבר מנוצל על־ידי כלי רכב של המשקים בסביבה והעיירה שדרות. הוא הביע תקווה כי יימצאו תקציבים שיאפשרו למע"ץ לסלול את הכביש באספלט. במהלך העבודה הונחו 13 מעבירי מים למניעת נזקי שטפונות.

שלמה שקר מסר, כי בקרוב תפרוץ הקרן הקיימת כביש חדש שייקשר את רמת־הנגב עם הערבה. מוצא הכביש יהיה ליד קיבוץ שדה בוקר והוא יתחבר אל כביש הערבה ליד עין יהב. כמו־כן נמצאת בשלבי תכנון אחרונים דרך בין בקעת עובדה ליטבתה.

קבוצה מגרמניה סיימה מחנה עבודה בבקה אל־גרביה

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

קבוצת מתנדבים מגרמניה מארגון איי.ג'י. ג'יי. די., העושה בארץ כאורחת המחלקה הבינלאומית של הדור הצעיר במפ"ם, סיימה מחנה עבודה התנדבותי בבקה אל־גרביה. חברי הקבוצה עסקו במשך שלושה ימים בעבודות שיפוצים בבתי־הספר ובסניף קופ"ח בכפר.

בטקס הסיום שהתקיים אתמול ביקר את המתנדבים ח"כ מוחמד ותד, שסקר את יחסי היהודים והערבים במדינה והבעיה הפלשתינית. כן שמעו האורחים סקירה מאדריס מוואסי, רכז הדור הצעיר במפ"ם. חברי הקבוצה החליפו מתנות וכתובות עם מארחיהם.

קודם לכן ערכו חברי הקבוצה סיור בירושלים, שם השתתפו בסמינר ושמעו הרצאות מרוב ארן על הקשרים הבינלאומיים של מפ"ם וממוני קפולק על זרמים ביהדות ועל הדור הצעיר במפ"ם.

חברי הקבוצה התפעלו מהיחסים הטובים השוררים בין חברי מפ"ם היהודים והערבים וציינו, כי הוויתה של מפ"ם מפלגה יהודית־ערבית מהווה דוגמא לדו־קיום בין שני העמים בארץ ובאיזור.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965: הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב ככר מלכי ישראל מס' 5 גוש 6912, חלקה 62, תיק בנין 310־005/7, בקשה מס' 870643.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/ אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ושלפון, ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון: א. בגוש 6598, חלקה 346, ברחוב אשל אברהם 27, המסומן באזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה כבית מגורים קוטג', הקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%. ב. בגוש 6614, חלקה 114 ברחוב תרפא 31, המסומן באזור מגורים מיוחד, בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בסטיה בלתי ניכרת מתכנית בינוי מפורטת בבית מגורים קוטג' קיים. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6% וסטיה בלתי ניכרת מתכנית בינוי מפורטת. ג. בגוש 6598, חלקה 282 ברחוב בוסתנאי 12 המסומן באזור מגורים א, בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה כבית מגורים קוטג' דו משפחתי. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%. ד. בגוש 6417, חלקות 735, 756, 757, ברחוב היוגב העמל המסומנת כאזור מגורים ג' ע"פ ת.ב.ע. ר"ש 414, בקשה למתן אישור לסטייה מתוכנית ר"ש 414.

מהות הבקשה: לאחד 3 חלקות לחלקה אחת ע"מ לאשר תיכנון אחד. הבקשה לאיחוד יוצרת מגרש שונה המצריך שינוי בקוי הבנייה שלא ע"פ תבע ר"ש 414.

כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

משה ורבין, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7654 חלקה 375 רח' מונטיפיורי מבוקשת הקלה 3% משטח המגרש והיינו: 43% במקום 40% המותרים לפי תכנית רעו/71.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירית.

ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

הוגשה בקשה לצו ירושה בענין עזבון המנוח אהרון צרפתי
ת.ז. 6־249955
תיק/עז (י־ם) 972/87

שביט שניים בע"מ
(תיק מס' 7־51,119304)
מודיעה בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג 1983, כי באסיפה הכללית שלא מן המנין שהתקיימה ביום 31.8.1987, נתקבלה החלטה מיוחדת לפיה בוטל תקנון החברה הקיים ובמקומו אומץ תקנון בנוסח המהווה חלק בלתי נפרד מההחלטה.

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון בגוש 6424 חלקה 49 (חלק) ליד קיבוץ גלילי־ים המסומנת כאזור חקלאי עפ"י ת.ב.ע 210 א' בקשה למתן אישור לשימוש חורג לתקופה של 5 שנים: מהות הבקשה: שימוש בקרקע חקלאית במתקנים לשם איחסון חומרי בנין.

כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור הנ"ל רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

ת.ב. הרצליה

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – תרשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 תולדות הישוב – ארץ מולדת כ' – בין תורכיה לבריטניה. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע יסודי – האם אני נחמד. 09.20 אנגלית ז'. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע ה'־ו' – גוף האדם – אנשים. לשחק בבטחה. 10.30 הגיל הרך – פרפר נחמד. 11.00 חשבון ו' – השבר העשרוני. 11.15 אנגלית י"א־י"ב – Hello Israel - art and atmosphere. 11.30 יהדות – קשת וענן – גלגל הזמר. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע – על יסודי – ראשית החיים. 13.30 גיאוגרפיה של ארץ ישראל – פני הארץ – ליד הגולן. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 ישר ולעניין – מה הלאה? בחירת מקצוע. 14.20 מגע 1, 2, 3, אור: נשבר ומחזור. 14.50 המנרק בערוץ חמשת המייל – פרק 37 – בלון נפות. 15.40 מאתיים שניות למשרד הבריאות. 15.45 שעת כושר. 15.55 טוב טוב הגמד – פרק 10. 16.20 פיצוחים – שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש – מנחה: נרעון רייכר. 18.20 „עולמו המופלא של וולט דיסני" – הפרק השמיני: הדובים ואני – חלק שני. 18.20 „משלי להיטונטך" – שם הפרק: הצפרדע והעכברוש. 18.30 קיצור החדשות. 18.32 הקלאות היום (ערבית). 19.00 בקו הבריאות – תכנית ראשונה בסדרת תכניות על העיניים (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „משהו מהסרטים" – תכנית דו־שבועית בענייני קולנוע. מגישה שירה גרא. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „מוקד". 22.05 סרט קולנוע – „המטרה בול". 23.30 מסוקו של יום. חדשות הלילה. עדיין 2 __ 19. 00. שיישאר בינינו. 20.30 פוס 1.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה – ברליוז: הפתיחה „קרנבל רומאי"; סרסאטה: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר בסול מינור; ברהמס: קונצ'רטו לכנור ברה מנ'זור; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 2 אופ. 17 ברו מינור „הרוסית הקטנה". 09.00 קונצרט בוקר – רביסט הפרלוד „מנחת הפאון"; ויוטאן: קונצ'רטו מס' 5 בלה מינור לכנור; ברליוז: „רומאו ויוליה" סימפוניה דרמטית; בטהובן: סימפוניה מס' 6 בפה מג'ור „הפסטורלית". 11.57 פינת השיר – משירי אמיר גלבוע. 12.00 אמנים כאולפן – חיים טאוב – כנור, אורי שוהם – חליל, דניאל בנימיני – ויולה; בטהובן: סרנדה ברה מאג'ור; רגר: סרנדה בסול מאג'ור אופ. 141 א'. 13.00 בהאזנה נינוחה – באך ויולדי, הנדל, אלבינוני, סקרלטי קיימבריג' בסקוס; מוצארט: רביעיית כלי מיתר בסול מג'ור; לואי שפוהר: שישה שירים לסופרן, קלרנית ופסנתר; קורלי: קונצ'רטו גרוסו ברה מג'ור אופ. 6 מס' 1; לואי שפוהר: שישה שירים לבריטון כנור ופסנתר; הנדל: סוויטה מס' 7 בסול מינור. 15.00 מוסיקה ויוח – צבי אבניו סינכוטורסקי: מיקלוש מרושו קונצ'רטו לטרומבון; בו לינגה: קונצ'רטו לצ'לו. 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י"ס רשה"ש – הנדל: (בתזמר אריה מירקין) סונטה מס' 14 קראל שלמון; מחולות מתרשלחו מתיאס: קונצ'רטו לקלרנית ותזמורת; ברהמס: וריאציות על נושא של הנדל. 18.00 שעה עם בנג'מין בריטן כמלחין לילדים. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם – יוהן שטראוס: הדנובה הכחולה ולסים אחרים; צ'ייקובסקי: אגם הברבורים, לקט מתוך הבלט. 20.05 איטרלוד רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה – רג'ינה מאת בילצשטיין. 23.00 מחזורי יצירות – מנדלסון: רביעיית פסנתר מס' 3 + מבחר שירי אביב עם ובלי מילים.

רשת א'

07.30 רדיקל. 08.05 חוגה – עם בני תבל. 09.05 טלרדיו – שירות מידע למאזינים. 10.05 שירקשר – מחולות ושירים משלנו. 11.05 פנינה פוקר. 12.05 מערב ישראלי – עם מרגלית צנעני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר – מגזין קולי ילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה – הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל: ברנר כמבקר פנים של תנועת הפועלים – פרופ' מנחם ברינקר. 16.05 תוצרת חוץ – על אימוץ ילדים (ש"ח). 17.10 שירי עמים. 18.05 מנחת ערב – משרד יומי לקווי דתי ומסורת. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 כנוף ראשון – עם הוד שיץ (ש"ח). 23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין – עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 כוכב הבוקר עם סם קוק. 10.05 כל צבעי הקשת – מגזין יומי. 12.10 אלף־אלף בבית – עם אהוד מנור. 13.05 כחצי היום – חדשות ופזמונים. 14.05 בת צחוק – הוי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ – תכנית „בנקשתך" לשירים עבריים. 16.55 קוראי ספר – קוראים ממליצים. 17.05 יומן כללה. 17.30 על מספרים ואנשים – מגזין המשק והחברה. 18.05 יש שאלות – עורך ומנחה איתן אלמוג. שידור חי מקיבוץ מסדה בעמק הירדן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 מוסף לעניני צבא וכטחון. 20.05 צפוקים והקרים – מבחר שירים ביידיש – שירים ומספרים. 22.05 מחשבים את הסטבון. מנחה: משה טיבור. 00.15 ג'אז ועוד – עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר – שירים עבריים. 06.30 פוקחים עין. 07.01 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 שעה עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 אחד אחד – להיטים עבריים. עם שירה גרא. 14.05 דו רה יומי – עם דני קרפל ודוני לנץ. 15.05 מה אין – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 אבות ובנים – סדרת תוכניות המארחת קציני צה"ל ובניהם. קצין חימוש ראשי תא"ל משה – קצר ובנו עירו (ש"ח). 18.45 משולש – עיסות יומי בענייני השעה. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן – שירים עבריים. 20.05 מרחקים קרובים – מסעות באנטרטיקה (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק – שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע – היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם מתמור רייך – מחנך. 00.05 ציפורי לילה עם נתן רטנר ואני קושניר. 02.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים. שידורי צה"ל 19.3 05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 סכבכנסים – מידע, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הוה – עורך ומגישו דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר – להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 09.05 מת כבר תשעו – עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים – עם שמירה אימבר. 11.05 שבעים מי יודעו – שירי שנות שבעים. 12.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנוס פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חדש, חריש ומחורש – עם שיש עזרי. 16.05 הצגה יומית – עם יקיר אביב. 18.05 הצעקה האחרונה – עם יגאל רביד. 20.05 סימני דרך – שירים עבריים. 21.05 צליל מכוון. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

אלנבי: לאור זה המלעוג	9.30 ,7.15 ,4.30
אמתרי: קינג קונג	9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים	9.30 ,7.15 ,5
בן־יהודה: כלא הילטון	9.30 ,7.00 ,4.30
גת: בלוז לחופש הגדול	9.15 ,6.15 ,1.15
גורדון: קנגרו	9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל	9.50 ,7.15 ,5
דרייב אין: קרוקודיל דנדי	7.45
הוד: נינג'ה אמריקאי מס' 3	9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: סיטו רומן	9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: כותו של טוכן	9.30 ,7.30
	9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: אי.טי חבר מכוכב אחר	9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אלדין ומנורת הקסמים	9.30 ,7.15 ,5
פאר: לא שם זין	9.30 ,7.30 ,5
פארים: גרויל	9.30 ,7.15 ,2 ,12
שבע היפהפיות	23.30
רב־חן:	
חן 1: חנות קטנה ומטריפה	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ליבו של אנג'ל	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אני והחברה	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: נשק קטלני	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: סוד ההצלחה	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: 007 באזור המסוכן	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה	9.15 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: קינג קונג 2	9.30 ,6.40 ,4
לילי: לא שם זין	9.30 ,7.15
ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת	9.45 ,7.10 ,5
רב־גן:	
גן 1: בלוז לחופש הגדול	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הרפתקאותיו של סופר כלב	
רקדה לחצות	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחברה	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: קרוקודיל דנדי	9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן	9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: הנוכל האוהבת והמאהבת	9.15 ,4.30
בית אגרון:	
הלך עם הרוח	16.30
מצבים משתנים	20.00
משהו פראי	22.00
כפיר: סוד ההצלחה	9.30 ,7.00 ,4.00
אורגילו: ליבו של אנג'ל	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: לא שם זין	9.00 ,7.00
סמדר: ימי הרדיו	9.30 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
אוריון	
אור 1: סוטו רומן	
אור 2: משנה מקום משנה מזל	9 ,6.30 ,4
אור 3: ותיק אמריקאי	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ימים של תהילה	9.00 ,6.30
אור 5: הנבואה	9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: נינג'ה אמריקאי מס' 3	9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:	
שיחות מלוכלכות	21.45 ,18.45

חיפה

אורות: ותיק אמריקאי	9.15 ,7.00 ,4.30
רון: החנות מעבר לפינה	9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 3	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: סירותים אישיים	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים	9.15 ,7.00 ,4.30
רון: סוד ההצלחה	9.00 ,6.30 ,4
אמפי: 007 באזור המסוכן	9.15 ,7.00 ,4.30
ארזלי: לבירינט	9.15 ,6.45
קרן אור: המהדורש לא שם זין	9.15 ,7.00

נתניה

שרון: המוכטל בטיטו	9.15 ,7 ,5
סטודיו: לא שם זין	9.15 ,7 ,5

הצלון

סביר: ימי רדיו	9.30 ,7.15 ,5
מגדל: בלוז לחופש הגדול	9.00 ,6.00
ארמון: לא שם זין	9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: נינג'ה אמריקאי מס' 3	9.30 ,7.15 ,5
עמי ותמי	11.00

הרצליה

דוכל: אהבה בחלון ראווה	9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל – האודיטוריום	21.30 ,19.00

באר־שבע

חן: טופרגן 4	9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: סוד ההצלחה	9.30 ,7.15 ,5
אי.טי. חבר מכוכב אחר	14.30 ,12.30 ,10.30
היכל 2: אהבה בחלון ראווה	9.30 ,7.30 ,5
טופרגן 4	14.30 ,12.30 ,10.30
היכל 3: שם הוורד	9.30 ,7.15
אי.טי	17.00 ,14.30 ,12.30 ,10.30

עפולה

מוסרתון: שיחות מלוכלכות	
א, ב, ד, ה'	9.00
ג'	9.00 ,5.30

גבעתיים

הדר: סוד ההצלחה	9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: נינג'ה אמריקאי מס' 3	9.30 ,7.15 ,4.30
רון 2: סוד ההצלחה	9.30 ,7.15 ,5.00
אי.טי	14.30 ,12.30 ,10.30

תיאטרון

הבימה – התיאטרון הלאומי

הערב יום ד', 2.9

מירלה אפרת: 20.30

הפרדס: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח כללית — עדייהב, חולון.

חולון
הופיין 52 — קופ"ח עדייהב.

ירושלים
מרפאת הנידים — רח' הנידים 1.

נתניה
נתניה — הרצל 11.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
רמת־גן — ביאליק 51.

תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132.
בלפור — קופ"ח מכבי, בלפור 2.

חיפה
קרית־אליעזר — כפר מאירהוף 6.

רעננה־כ"ס
ארוה — אוסטרובסקי 36, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – ילדים, הדסה ע"כ – כירורגיה, עיניים, הדסה הר"צ – נשים, אורטופדיה, פנימית, ביקור חולים – א.א.ג.

מוקד קופת־חולים כללית

המוקד ומוסר מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 20.00–08.00, בימי ו' 15.00–08.00. טלפונים: 03־433500, 03־633500.

יד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה: ירושלים – 02־243358, ת"א – 226027 (24 שעות), חיפה – 04־229488 (11.00–20.00), גליל מערבי – 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה ביום ב' רביעי – טל. 222732.

„קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער – 03־821880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284669.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־285822, 294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת, – טל' 100. אילת – 1244, חדרה – 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־95334. טבעון — 101. טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־923333. בת־ים — 501111. באר־שבע — טל' 057־74767. שעה"ל בנוש רן, טל' 03־330846.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

הרכבת מופעלת בימי א' בשבוע ויום אחרי חג כללי.

מאסר ע"ת לבעלי עיתון שפרסם מאמר תמיכה במחתרת היהודית

הורשעו בפרסום דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי אלימות וזוכו מאשמת המרדה

שלושה חודשי מאסר על תנאי ו־500 ש"ח קנס הוטלו אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים על בעל העתון בשפה הרוסית „נפ", רודי פורטנוי, ועל פנחס גיל, שפרסם בעתון מאמר תמיכה במחתרת היהודית.

השניים הורשעו בפרסום דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי אלימות העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלה בו. עם זאת זוכו השניים מסעיף אשמה חמור יותר שהיה תלוי נגדם — סעיף ההמרדה.

בפסק־הדין שניתן ע"י השופט עזרא הדיה מובאים ציטוטים מהמאמר שפורסם בעיתון: „משעם של אנשי המחתרת הוא בכך, שלא נרתעו מלעשות את שהיה צריך לעשות מזמן. מוטב היה לערוף את ראשיהם של ראשי הערים מלקטוע את רגליהם".

עוד נכתב במאמר זה: „עם נחש ארסי לא מנהלים שיחות אלא הורגים אותו בעודו קטן. כל מי שיש בליבו לב יהודי היה צריך לנהוג כך".

השופט קבע, שכדי להרשיע אדם על פי סעיף ההמרדה יש צורך להוכיח קיומה של כוונה ספציפית להמריד, או קיומו של יסוד נפשי לכך. השופט מצא שלא היתה לנאשמים כוונה להמריד.

בעקבות תלונת צבן

סניגורם, עו"ד אהרון פאפו, טען, כי בהגשת כתב־האישום נגדם היה נסיון לגרור את בימת המשפט למאבק פוליטי, זאת מאחר שכתב־האישום נגדם הוגש בעקבות תלונה של ח"כ יאיר צבן. הוא ביקש מבית־המשפט להטיל על הנאשמים עונש סמלי של עבודות למען הציבור, ולחייבם לכתוב מאמר ברוסית למען עליה יהודית מברית־המועצות.

השופט כאמור, לא קיבל בקשה זו והטיל על השניים עונש של 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וכן קנס של 500 ש"ח כל אחד. (עתים)

טלקס

● כבאי ראשון־לציון פתחו בעיצומים

כבאי תחנת ראשון־לציון, המספקת שירותים לראשון־לציון, בית־דגן ולישובים עד צומת אשדוד, הודיעו אתמול, כי הם פותחים בעיצומים ולא יתנו שירותים כגון שטיפת כביש, חילוץ ממעליות, פתיחת דלתות ומניעת דליקות.

העובדים תובעים העלאת שכר בטענה שמשכורתם אינה הולמת את העבודה הרבה והסיכון הכרוך בה. לדבריהם, הם עובדים כ־200 שעות בחודש ומשתכרים כאלף ש"ח. **זהבה מוזס**

● נציג נוסף למפ"ם בעיריית רמת־גן

יוחנן דה־פריס נכנס למועצת עיריית רמת־גן כנציגה השני של מפ"ם במועצה אחרי סגן ראש העיריה בפועל, חנן רוזן.

דה־פריס היה במקום ה־11 ברשימת המערך והוא בא במקומו של דוברת, חבר מפלגת העבודה שהתפטר מתפקידו במועצה לאחר שהתמנה למנכ"ל במשרדו של גד יעקבי. **אשר שילוני**

● תשדיר שירות לתערוכת הפרחים בחולון

תשדיר שירות צבעוני ובו מפת העולם מורכבת מ־5000 פרחים, כשבמרכזה חולון, יוקרן מעל מסך הטלוויזיה החל מהחודש ועד פתיחת תערוכת הפרחים הבינלאומית ה־11 בחול המועד סוכות. בפארק הנוער שבשכונת תל־גיבורים. את התשדיר הכינה עבור העיריה חברת „עידן חדש".

לצורך צילומי התשדיר הובאו ארצה אלפי פרחים מבורסת הפרחים באלסמיר שבהולנד. **אשר שילוני**

חריש: לתקן אי־השוויון במתן זכויות לתושבים חוזרים

היועץ המשפטי לממשלה קבע, כי הנהלים של משרד־הקליטה בעניין מתן זכויות לתושבים חוזרים לוקים בחוסר שוויון ויש לתקנם.

את חוות־הדעת שיגר אתמול היועץ המשפטי יוסף חריש בעקבות פנייתו של שר התקשורת לשעבר, פרופ' אמנון רובינשטיין, ח"כ רובינשטיין טען בפנייתו ליועץ המשפטי לממשלה, כי הזכויות המוענקות לתושב חוזר אינן ניתנות לאורחים הלא־יהודיים של המדינה. „לא ייתכן שהקלות אלה יהיו תלויות במוצאו האתני של האורח", קבע פרופ' רובינשטיין בפנייתו.

היועץ המשפטי לממשלה ניתח בחוות־דעתו הארוכה את עקרון השוויון על־פי מגילת העצמאות ושורה ארוכה של פסקי־דין בבית־המשפט העליון בהם נקבע, כי נהלי משרד הקליטה בעניין תושבים חוזרים לוקים בפגם של אי־שוויון ויש לתקן פגם זה.

בחוות־הדעת נאמר, שהנהלים מתייחסים באופן שונה לאורחים במצב שווה. היועץ חריש קובע, כי הסיוע לתושבים חוזרים נקבע בנהלים ולא בחוק, ועל־כן לא ניתן לפרסם נהלים המעניקים זכויות רק לסוג אחד של אורחים ולא לסוג האחר.

השר לשעבר רובינשטיין אמר בתגובה, כי הוא מברך על חוות הדעת ועל ההוראה לשנות את הנהלים, הם היו מיותרים ומזיקים, שסילפו את משמעותו האמיתית של חוק השבות. הנהלים הללו הביאו להפליה בין יהודים, דרוזים, צ'רקסים ובדואים — למרות שכולם שרתו בצה"ל. (עתים)

הרב כפיר ביטל עתירתו נגד ביה"ד הרבני הגדול

אלקנה כפיר, שבית־הדין הרבני הגדול הטיל עליו „חרם דרבנו תם", ביטל אתמול את עתירתו לבג"ץ בעקבות הצעת של השופטים, שיפנה שוב לבית־הדין הרבני העליון לבקש לבטל את החרם.

על אלקנה כפיר, רב הישוב כרם בן־זימרה הסמוך לצפת, הטיל בית־הדין הרבני הגדול „חרם דרבנו תם", כדי לכפות עליו לתת גט לאשתו. החרם אוסר להכניס את הרב כפיר לקהל ישראל, אוסר לדבר עימו, אוסר לארחו, להשקותו, להעלותו לתורה וקובע כי אינו יכול לשמש עוד כרב, כל עוד לא יתן גט לאשתו.

במהלך הדיון המשפטי אתמול אמר הרב כפיר לבית־המשפט, כי הוא מוכן שבית־הדין יכפה עליו לתת גט לאשתו במאסר, ויורה לאוסרו עד שיתרצה ויתן גט לאשתו. הוא מעדיף להיות כלוא תחת להיות מוחרם, הבהיר הרב. לטענתו, משמעות החרם לגביו חמורה יותר מאשר היה מוטל על אדם שאינו דתי.

בית־המשפט לצדק הציע, כאמור, לרב כפיר לפנות לבית־הדין הרבני ולבקש שיורה על מאסרו ויבטל את החרם. אם זה יסרב להצעה זו, קבעו השופטים, זכאי הרב כפיר לשוב ולעתור לבג"ץ. (עתים)

נמשכת מגמת העלייה במניות החופשיות

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורביץ, כתב „על המשמר"

מגמת העלייה נמשכה גם אתמול במניות החופשיות. מהן עלו 157, בשעה שירדו 112 ו־135 נשארו בלי שינוי, אחרי שהביקושים להון הסתכמו ב־7.9 מיליון ש"ח, לעומת 3.8 מיליון ש"ח ההיצעים.

במניות ההסדר עלה שער אחד, לעומת 9 שירדו ו־7 שנשארו בלי שינוי. ההיצעים בהן הגיעו ל־870 אלף ש"ח, לעומת כ־160 אלף ש"ח הביקושים. בשוק איגרות החוב בלטו עודפי ביקושים לצמודים למדד בלבד ונטייה ליציבות בצמודות למט"ח.

בקרנות הנאמנות חלה ירידה יחסית (לעומת שלשום) בהשקעות לציבור — ל־6 מיליוני ש"ח.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 12.5% ל־13.95%, תוך מחזור גדול יחסית של כ־51 מיליון ש"ח.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.03% ל־1.5988 ש"ח. בעוד שסל המטבעות הגיע ל־1.8782 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8812 ש"ח — דולר שחור הוסיף [illegible] בין 1.69 ל־1.71 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 20 שערים, לעומת 3 שירדו ו־2 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר — ב־3.5% — היתה בנכסים בנין. והירידה הגדולה ביותר — ב־1.25% — היתה בנייר הדרה. המחזור הגדול ביותר — 874 אלף ש"ח — היה בטבע.

שווי השוק של 25 המניות הנסחרות במסגרת שיטת המסחר החדשה בתאריך 1.9.87 היה 3.90 מיליארד ש"ח, לעומת שווי שוק של 2.37 מיליארד ש"ח בסוף 1986. לפיכך מדד מניות ה„משתנים" החדש לאחר השינויים בהרכב המניות שבמדד בתאריך 1.9.87 (לפני תחילת המסחר ב„משתנים") הוא 164.34%.

במניות ההסדר עלתה מימון סחר 1 ב־0.3%. לעומתה נעו הירידות בין 0.2% (הפועלים ע"ש, בל"ל ודיסקונט א') ל־1.1% (הפועלים למוכ"ז). תשואותיהן השנתיות נעו בין 10.84% (בל"ל) ל־11.45% (המזרחי ע"ש, הפועלים ע"ש — 11.23%).

במניות הבנקים והמסחריים שמחוץ להסדר עלתה אוה"ה ב־5.5% לעומתה ירדו הסמנות ב־0.6% והסמנות 50 ב־3.1%. בפי בי היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשערה.

במניות החופשיות עלו 21 שערים מעל 5% ו־136 עד 5%. לעומתן ירדו 93 עד 5% ו־19 מעל 5%. במסחר במניות החופשיות בלטה בעיקר פעילותן של 2 מ־3 הבנקים הגדולים ביותר.

בשוק אגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% למדד בלבד היתה יציבות. בסוג „בררה בפולה" הין ירידות עד 3%. בנסחרות במט"ח בלטה נטייה ליציבות.

הטור השבועי

אספת פעילי הסתדרות הגימלאים

באספת הפעילים סקר אוריאל אברהמוביץ את מאבקי צבור הגימלאים בשנים האחרונות. במרכז המאבק עמדה התנגדות על קיצבאות הזיקנה, שיפור רמת הפנסיות וקבלת חוק הסיעוד. חוק הסיעוד יכנס לשלב הביצוע המכריע ב־1 באפריל 1988. לפי הידיעות שבידנו מתכננים שוב לפגוע בקצבאות הביטוח הלאומי, באמצעות הועדה בראשותו של פרופ' ששינסקי. נציגינו יופיעו בפני הועדה כדי לנמק התנגדותנו להיטל המס על הקיצבאות. אם יהיה צורך נפתח במערכה ציבורית רחבה. אנו רואים כנושא דחוף ביותר קבלת הפיצוי על השחיקה בשיעור של 26.7% עבור הפנסיונרים התקציביים. הטיפול הוא בשני מסלולים; מרם על הסכם השכר ובטיפול פרלמנטרי בכנסת. הסתדרות הגימלאים רואה צורך להשיג שני שינויים במערכת הפנסיות בתקופה שלפנינו; א. הכנסת כל רכבי השכר לשכר הקובע לצורכי פנסיה. ב. עידכון הפנסיות ע"י הצמדתן לשכר הממוצע במשק סיים א. אברהמוביץ.

ישיבת מזכירות וותיקי התנועה — גימלאים — של מפלגת העבודה בראשותו של ירוחם משל

הישיבה התקיימה ביום 30 באוגוסט ש.ז. יו"ר הסתדרות הגימלאים א. אברהמוביץ סקר את פעולות הסתדרות הגימלאים בארבע השנים האחרונות וציין את המאבקים וההישגים. הדגיש את החיוניות בקיום בחירות לוועידה של הסתדרות הגימלאים ולמועצות הסניפים. בתום דבריו התקיים דיון בו השתתפו חברי המרכז.

עתונאים גימלאים

כ־50 עתונאים גימלאים חברי אגודת העתונאים בת"א התכנסו בסוף השבוע שעבר לפגישה שזומנה ע"י ראשי האגודה. מסרו מידע על הנעשה באגודה מאז הבחירות האחרונות דנו בנושאים המעסיקים את הגימלאים. דברי פתיחה השמיעו יונה שמשי מזכ"ל המפורש מתפקידו וחוזר לעבודתו בעתון „דבר". וכן זאב יפת יו"ר האגודה וחבר הנהלת תא הגימלאים חיים בלצן. הבעיות שהעלו החברים ישעיהו אביעם, חביב כנען ואחרים נסובו על ענין זכות בחירה לגימלאים לועדי עובדי מערכות העתונים, עניני פנסיה, גובה חשי לתגים ועוד.

העתונאי בגימלאות ישראל שיוו חבר מזכירות הסתדרות הגימלאים, סיפר בקצרה על הפעולות והמאבקים לטובת הגימלאים וקרא להנהלת תא העתונאים הגימלאים לחדש את הקשרים עם הסתדרות הגימלאים בישראל שהיא הארגון היציג של הגימלאים בארץ.

לרגל יציאה לחופשה לא יופיע הטור השבועי ב־8 בספטמבר 1987.

וותיקי תנועת הגימלאים של מפלגת העבודה בחדרה — קיימו כנס אזורי שהוקדש לדיון בנושא הארגוני וההסברתי של התנועה. השתתפו מהמרכז רבקה מליס, ויעקב ישראלי. הנחה את הכנס יו"ר הסניף יעקב הולצמן.

בפלילים

חשודים בהתחזות לעובדי מס־הכנסה ושוטרים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

חמישה חשודים בהתחזות לאנשי משטרה ועובדי מס הכנסה נעצרו אתמול על־ידי מפלג ההונאה של משטרת מחוז תל־אביב.

החשודים הם תושבי יפו, רעננה ותל־אביב בגילאי 21־29.

עם מעצרם פוענחו כנראה 43 מקרים של התחזות לעובדי מס הכנסה ולשוטרים, שחלקם שודרו במסגרת תוכנית הטלוויזיה „בשידור חוזר".

כזכור, ארעו בתקופה האחרונה מקרי הונאה רבים של אנשים שהתחזו לעובדי מס הכנסה או אנשי משטרה. תחת איצטלה זו הם גנבו כספם של אנשי עסקים, קשישים ונשים ערירות, שנתנו בהם אמון והפקידו בידיהם את כספם.

חמשת החשודים יובאו היום לבית־המשפט להארכת מעצרם.

חייל הותקף ונשדד במעלית ביתו

מאת אשר אלוני, כתב „על המשמר"

חייל בן 18 בשירות סדיר הותקף ונשדד אתמול לפנות בוקר על־ידי זוג אלמונים במעלית ביתו בבת־ים.

החייל נכנס למעלית ביתו שברחוב ז'בוטינסקי 2 בבת־ים, שם הבחין בגבר ואשה אלמונים, בהגיעם לקומה הראשונה עצר הגבר את המעלית, היכה את החייל בכתפו במכשיר קהה ודחפו החוצה מהמעלית לכיוון מדרגות החירום. שם חטפו השניים מהחייל את תיק שהכיל בגדים, מצלמה, ארנק עם 170 ש"ח ומיסמכים. כן הורידו בכוח מצוארו שרשרת זהב.

מעשה מגונה בחיילת בבית־החולים תל־השומר

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אלמוני ביצע אתמול מעשה מגונה בכפייה בחיילת העובדת כאחות סיעודית בבית־החולים תל־השומר.

החיילת הגיעה לעבודה בבית־החולים בשעה 7 בערב ולא מצאה את ההוראות היכן עליה לעבור שהושארו לה. היא החלה לחפש אדם שינחה אותה ופגשה אלמוני שהשיב בחיוב לשאלתה אם הוא יודע על כך דבר. הוא הובילה לחדר מסויים, שם הפשיטה תוך איומים וביצע בה מעשה מגונה בכפייה.

משטרת מסובים פתחה בחקירה.

שוחררו חשודים בתקיפת השחקן ספי ריבלין

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

האחים נפתלי וצביקה פריגן, החשודים בתקיפת השחקן ספי ריבלין שלשום בראשון־לציון, שוחררו אתמול בערבות כהוראת שופט בית־משפט השלום ברמלה.

השניים חשודים בתקיפת השחקן שלשום בערב בשל סכסוך על מקום חניה בשכונת נחלת יהודה בראשון־לציון. כתוצאה מהתקיפה אושפז ספי ריבלין במחלקה הכירורגית בבית־החולים „אסף הרופא", משם נמסר כי הוא סובל מפגיעות פנימיות.

לאהרון גוריאל והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האח
בניבר
בית יסעור

עם גלעד גרוס ומשפחתו
במות האם
יהודית גרוס
אבל
קיבוץ הזורע

ליורם סטרול
אתך באבלך במות אביך
אליעזר סטרול
משפחת קראוס
וקיבוץ המעפיל

לחיותה ומשפחתה
באבלכם במות
האם
קיבוץ רשפים

התקדמות במו"מ בשירות הציבורי שיימשך היום

קיסר וניסים מחפשים נוסחה שתספק את כל האיגודים

הושגה הבנה לגבי התוספת לבעלי השכר הנמוך שלא תפחת מ־100 ש"ח

● חילוקי דעות לגבי התוספות לבעלי הדרגות הבינוניות והגבוהות

מאת כתבנו לענייני עבודה

ראשי המו"מ להשגת הסכם שכר בשירות הציבורי ימשיכו היום לחפש נוסחה שתיתן תשובה מניחה את הדעת לכל האיגודים המקצועיים בסקטור זה.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ושר־האוצר משה ניסים נפגשו אתמול בבניין הוועד הפועל בת"א במגמה להביא לסיום הדיונים הנמשכים כארבעה חודשים. מדברי השניים בתום הפגישה עולה, כי היתה התקדמות מסוימת, אך עדיין יש קשיים בניסוחים הסופיים של ההסכם.

ישראל קיסר אמר, כי ההסכם יהיה לשנה וכי הצדדים הגיעו להבנה בעניין התוספת לבעלי השכר הנמוך, שלא תפחת מ־100 ש"ח. שכר המינימום עומד עתה על 525 ש"ח בחודש ובתחילת אוקטובר יעלה ל־551 ש"ח. לגבי התוספות לבעלי הדרגות הבינוניות והגבוהות קיימים עדיין חילוקי דעות בין ההסתדרות לאוצר.

„אני מניח שבסופו של דבר תינתן תוספת לכולם, אך בטור יורד", אמר קיסר והוסיף, כי קיים קושי גם בנושא קיצור שבוע העבודה, בעוד שישנה הסכמה לגבי הפחתת מיכסת שעות העבודה.

נסים הגדיר את שיחתו עם קיסר כיסודית, מועילה ואפילו לבבית. „עדיין קיימים חילוקי דעות אך אנו קרובים להסכם יותר מאשר עד כה".

בפגישה השתתפו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הממונה על השכר, הילל דוראי, ומחליפו, יעקב רנון.

באשר לאיום בנקיטת צעדים אירגוניים אמר קיסר: „כל עוד מנהלים מו"מ — לא יורים. אם האוצר יגלה גמישות, ייחתם בקרוב הסכם".

יצויין, כי במו"מ על הסכמי השכר בעבר התגלעו קשיים חמורים כאשר הצדדים עמדו בפני ניסוחים אחרונים של ההסכמים.

הברפלד ודוראי ימשיכו במגעים גם היום וטרם ידוע אם יכונסו הפורומים הרחבים של המעסיקים הציבוריים וראשי האיגודים המקצועיים ומתי.

גידול ביבוא הקונדומים — ועדת האיידס תובעת להוזילם

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

היקף יבוא הקונדומים לישראל גדל מתחילת השנה בעשרות אחוזים — ככל הנראה בעקבות בהלת האיידס.

דובר משרד־התעשייה־והמסחר מסר אתמול, כי בשבעת החודשים הראשונים של 1987 יובאו לישראל קונדומים (המסווגים לפי תקנות המכס כ„מוצרים הגייניים העשויים מגומי") בהיקף של 534 אלף דולר, לעומת יבוא בהיקף של 591 אלף דולר בכל השנה שעברה. ב־1985 הסתכם יבוא הקונדומים לישראל ב־271 אלף דולר. עיקר היבוא היה ממדינות השוק האירופי — כמו איטליה, מערב גרמניה ובריטניה, ומקצתו מהמזרח הרחוק.

הוועדה העליונה למלחמה באיידס במשרד הבריאות החליטה אמש לפנות למשרד המסחר והתעשייה כדי שיוריד את המכסים על יבוא הקונדומים לארץ. כמו כן תפנה הוועדה ליבואנים כדי שיקטינו את מתח הרווחים ויורידו את מחירי הקונדומים.

ההחלטה, בהנחייתה של שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, נתקבלה בעקבות מאות פניות של תושבים לקו הפתוח שנערך בנושא האיידס, אשר בו קבלו על המחיר המופרז (3 ש"ח ל־2 קונדומים) של הקונדומים. גם במפגש שקיימה שרת־הבריאות עם יצאניות העלו היצאניות תביעה להוריד את מחירי הקונדומים.

תקלות מעטות בפתיחת הלימודים; שביתה כמעט מלאה במגזר הערבי

מאת יצחק שור, קאסם זייד ושלמה גלזר, כתבי „על המשמר"

שנת הלימודים במגזר היהודי נפתחה אתמול כמעט ללא תקלות, ואילו במגזר הערבי הקיפה השביתה כ־80 אחוז מכלל המערכת — מסר לכתבנו מנכ"ל משרד־החינוך, ד"ר שמשון שושני.

לדברי המנכ"ל, חלו שיבושים ב־16 מתוך 2000 בתי־ספר, בעיקר בשל התנגדות הורים למנהלים ומורים מסויימים ובשל קיצוצים.

בבית־שאן לא נפתחה שנת הלמודים בגלל אי־התקנת מזגנים בבתי־ספר חדשים שנבנו. שני בתי־ספר תיכוניים ושבעה בתי־ספר יסודיים יישארו סגורים, לפי החלטת המועצה המקומית, עד שיופעלו מזגנים בכיתות.

במועצה האזורית יואב בדרום סירבו 85 תלמידי בית־ספר ממלכתי־דתי משלושה מושבים ללמוד בבאר טוביה. בחיפה לא קיבלו שלושה בתי־ספר ממלכתיים־דתיים פתרון בנייה שהציעה להם העיריה.

פעולתם הראשונה של המנכ"ל אתמול בבוקר היתה להוציא צו סגירה נגד בית־ספר של ש"ס במבשרת ירושלים, שהוקם ללא רשיון ובניגוד לחוק.

הסתדרות המורים תשבית היום 8000 תלמידים ו־400 מורים במרכזים להכשרה מקצועית של משרד העבודה, בשל סגירת מוסד „אורים" בטבעון ופיטורי 15 מורים.

השביתה במגזר הערבי

השביתה במערכת החינוך במגזר הערבי היתה כמעט מלאה והקיפה את רוב 230 אלף התלמידים מגני הילדים ועד לבתי הספר התיכוניים. כן הושבתו השירותים ברשויות הערביות.

„שלום כיתה א'" בבית־ספר פולה בן־גוריון בירושלים (צילום: רחמים ישראלי)

עובדי „רום כרמל" פינו המפעל וחסמו את כביש חיפה — תל־אביב

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

120 עובדי מפעל „רום כרמל" פינו אתמול בשקט את חצר המפעל עליהם הוחלט בבג"צ וערכו הפגנה בכניסה לטירת־הכרמל. בתהלוכה חסמו במשך כשעה את כביש חיפה תל־אביב הישן.

נציגי העובדים כינסו את ציבור הפועלים בשעות הבוקר בחדר־האוכל של המפעל כדי להודיע להם על החלטתם לפנות את המפעל. זאת לאחר שבשיחה שקיימו שלשום בערב עם מפקד משטרת מרחב חיפה הוברר להם, כי המשטרה לא תוכל להבליג אם יפרו את הצו.

רבים מהפועלים לא יכלו לעצור בעד פרץ הדמעות ובהם גם יו"ר ועד העובדים מסעוד אלימלך: „זה היום הגרוע ביותר בחיי. היו לי שניים כאלה, האחד — כשעליתי ארצה בגיל 17 לאחר שעזבתי את הורי, וזו הפעם השנייה שכה אני מרגיש הכי גרוע בחיי. המפעל הינו מקום שלו תרמתי ונתתי רבות מחיי כדי שישגשג.

לאחר שהעובדים פינו את המפעל הם צעדו בתהלוכה איטית לעבר הכניסה לטירת הכרמל, כשבראש השיירה מוכל נכה על כסא גלגלים — מרכון המפעל.

העובדים חסמו את כביש חיפה תל־אביב הישן כשמנגד עומדים כוחות המשטרה ואינם מתערבים.

לצד העובדים כמה נציגים שבאו להביע את הזדהותם, חנן ארז, מזכיר מפ"ם: „המאבק הוא [illegible] ולעובדים במדינה. יש להמשיך תוך ביצור החוק ובדרכים אחרות. אני בטוח שהוא לא יסתיים", יחד עמו רב אלקנטי, יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי במפ"ם, יוסי סלומין, אריה חדש ומשלחת של סניף מפ"ם בחיפה.

יו"ר מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם, מישל אלמליח, הביא את דבר מועצת ועדי העובדים: „את המפעל בנו הפועלים ולא תמרי, מנכ"ל „אדרה", שקיבל את המפעל בחינם.

ראשי האוניברסיטאות תובעים הגדלת ההקצבה

מאת יצחק שור, כתבנו לעניני חינוך

לימודים סדירים בשנת הלימודים האקדמית תשמ"ח אינם מובטחים ללא הגדלת ההקצבה הממשלתית למוסדות ההשכלה הגבוהה — זאת היתה אמש הדעה הכללית בישיבתו של ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה).

ור"ה דן אמש בפנייתו של שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, כי נציגי המוסדות ישתתפו בוועדה ציבורית בראשותו של חיים קוברסקי כדי לקבוע את שכר הלימוד החל מתשמ"ט ל־4־5 שנים נוספות. לדעת ור"ה אין טעם לדון בגובה שכר הלימוד העתידי כל עוד לא החליטה הממשלה להגדיל את ההקצבה לתקציב שיאפשר לימודים סדירים בתשמ"ח.

לפי שעה לא ביטל ור"ה את החלטתו בדבר שכר לימוד של 1900 דולר בשנה זו, שהם כ־3100 שקלים. נבון מתכוון להביא לממשלה את דרישת האוניברסיטאות לתוספת של 17 מיליון דולר בכל אחת מ־4 השנים הבאות, ואולם השר יביא את ההצעה להחלטת ממשלה רק לאחר שוועדת קוברסקי תסיים את עבודתה, בעוד חודשיים בערך.

גלי צה"ל ו„כאן ישראל" יפנו במשותף אל היורדים

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„יש על מה לדבר" — משדר מיוחד, שיספק מידע ליורדים המעוניינים לשוב לישראל, ישודר בו־זמנית בשידור חי בישראל ובארה"ב, בגלי־צה"ל ובתוכניתה העברית של עינה אילון „כאן ישראל", המשודרת בתחנת רדיו ניו־יורקית מקומית.

בתוכנית ישתתפו שר הקליטה יעקב צור ושר העבודה משה קצב, שיענו על השאלות. כן יעלה על הקו קונסול ישראל בלוס־אנג'לס, איתן בן צור, שיספר על פעולות הקונסוליה להחזרת יורדים.

לשאלה אם אין טעם לפגם בשיתופה של „כאן ישראל", שהיא תוכניתם של היורדים בניו־יורק, אמר עורך התוכנית, שי בן־אסולין, כי הדרך היחידה להגיע אל היורדים היא באמצעות התוכנית הזאת.

התוכנית תשודר מחר ב־4.30 בבוקר (21.30 לפי שעון ניו־יורק ובשידור חוזר ב־1 בצהריים.

משרד־הפנים „גילה" ליקויים חדשים באיצטדיון בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

משרד הפנים הציב משוכה חדשה לפני הקמת האיצטדיון בירושלים. באופן מפתיע, החליט מנכ"ל המשרד, אריה ודעי, לבדוק מחדש את התוכנית. שיש בה, לטענתו, ליקויים הנוגדים את תוכנית המיתאר הארצית.

לאור זאת, יוכל ראש־הממשלה לעכב את חתימתו על התוכנית.

ראש הממשלה יצחק שמיר מכהן גם כשר הפנים, ובעבר נמנע מלחתום על התוכנית והתנה את חתימתו בהתחייבות לאי־קיום משחקי כדורגל באיצטדיון בשבת.

אנשי משרד הפנים סבורים, כי בתוכנית יש ליקויים טכניים. קיימת בעייה של מגרש־חניה המפוקם על תוואי מתוכנן של כביש ראשי וכן בעיית רעש.

כתבנו מעיר, כי החלטה זו, ימים ספורים לפני פתיחת משחקי הליגה בכדורגל, מעוררת זעם רב בקרב אוהדי המשחק בבירה. בעבר לחצו אנשי תנועת החרות בירושלים, ובראשם עורך־הדין ראובן ריבלין, על ראש־הממשלה לא להסס ולא להמתין להכרעת בג"ץ בנושא. עתה צפויה מערכת ציבורית מחודשת למען בניית האיצטדיון.

חבר „כך" ששירת כשומר בכלא שכם שוחרר ממילואים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

איש תנועת „כך", אריה בר־יוסף, שוחרר משירות מילואים לאחר שהוצב לשמור על אסירים בטחוניים בכלא „מאריה", בשכם — מסרו מקורות צבאיים מוסמכים.

אריה בר־יוסף, המשמש כשומר־ראשו של מאיר כהנא, נעצר בעבר לאחר שהיכה ערבים בשטחים. מקורות צבאיים אומרים, כי הצבתו בשירות מילואים בתפקיד כזה היתה טעות.

חברי־הכנסת אלעזר גרנות ותייקה גרוסמן ממפ"ם פנו אתמול לשר הבטחון יצחק רבין בבקשה להבטיח, כי איש „כך" לא יגויס לתפקידים רגישים בשטחים. ח"כ גרוסמן הציעה לא לגייס כלל לצה"ל נוער פעיל בתנועת „כך".

צה"ל שוקל פרוייקטים נוספים לדיור לאנשי קבע

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל בודק אפשרות להקמתם של פרוייקטים נוספים לדיור עבור אנשי צבא הקבע דוגמת הפרוייקטים ביבנה ובמודיעין.

בימים אלה, לאחר שנתקבלו כל האשורים לבנייה, עומד משרד־הביטחון להוציא מכרזים. מתוך 4,000 אנשי קבע שפנו לצה"ל בבקשה להיכלל בפרוייקט נענו בחיוב רק 1,000 משפחות שעברו תהליך מיון.

בשיכון צבא הקבע במודיעין יגורו משרתי צבא קבע ואורחים עובדי צבא. כל איש קבע שאושרה השתתפותו בפרוייקט הדיור נדרש לחתום על יתרת שירות של 8 שנים בצבא.

גורם צבאי בכיר העוסק בעניין אומר, כי הצבא בודק עתה אפשרות לפרוייקטים נוספים באיזור המרכז, הצפון והדרום. השכונות הבאות יהיו קטנות יותר מיבנה וממודיעין ויהיו צמודות לישוב מוניציפאלי קיים.

„הפרוייקט הזה הוא עזר למשרתי הקבע ושינה את האווירה בצבא", אמר המקור.

מחסור חמור במבני חינוך ומורים במגזר הבדואי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

14 אלף תלמידים בדואים הלכו אתמול לבתי־הספר. במגזר הבדואי גדל מספר התלמידים בקצב מהיר מכל מגזר אחר. מנהל מחוז הדרום במשרד החינוך, מנחם קפלן, אומר כי בשנים האחרונות החלו הבדואים לשלוח ללימודים באופן מאסיבי גם את הבנות.

שנת הלימודים החלה במגזר זה בסימן של מחסור חמור במבנים ומחסור במורים מקומיים. 50 אחוז מן המורים מגיעים השנה מכפרי הצפון, מנהל מחלקת החינוך בעיירה הבדואית רהט, פייסל אל־הוזייל, אומר כי למורים הללו יש קשיי תקשורת עם התלמידים הבדואים.

השנה, לראשונה, במגזר זה, יוכנס מחשב לאחד מבתי־הספר. באוקטובר השנה כבר תפעל בבית־הספר היסודי רהט ב' — מעבדת מחשבים. השנה גם תיפתח לראשונה אצל הבדואים, חטיבת ביניים. גם החטיבה תתחיל לפעול בעיירה רהט.